

Naročnina mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.792

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Svetilnik sredi noči

Najmenj osemstoletnega truda na vseh poljih življenja je bilo treba, da je na osnovi stare rimske izobrazbe, krščanskih verskih resnic in svežih sil barbarskih narodov, ki so pribrumeli v Evropo, vzrastila veličastna stavba naše kulture.

Bila je to zasluga Cerkve, ki je ohranila plemenite naturne prvine antične omike, jo prekvalila s krščanskim duhom ter jo izročila neizčerpanim mladim narodom, da jo razvijajo dalje v vekotrajno tvorbo.

Veliki obnovitveni pokret Gregorja sedmega, največjega vladarja duš, ki je kdaj sedel na rimski stolici, je združil vse evropske narode v katoliško kulturno občestvo, v katerem naj bi soglasno sodelovanje cerkve in države ustvarilo čudovito enoto življenja vseh narodov brez razlike v političnem, gospodarskem in kulturnem pogledu. V resnici je Cerkev več sto let vseskozi oblikovala družbo po tem vzoru in iz svojega nadnaravnega cilja izveličanja duš s krepko roko pomagala urediti življenje na svetu, da bi se človeštvo tudi pravno, politično, socialno in kulturno dvigalo na poti do svoje nadnaravne usovršitve. Katoliška ideja se ni razobilnila v zanikanje sveta, v mistiko, ki smatra telesnost kot odpad od popolnosti, ampak je mogočno posegla v vsa področja dejanskega življenja, ustvarila krščansko družino in jo povzdignila v podlogo omikane družbe, ki ji je mirem napredek zasiguran po pravilnem odnosu med avtoritetom in osebno svobodo, med zasebno lastjo in občestveno koristjo, med nagoni narave in zakoni moralnega bitja. Zato se sene Cerkev po pravilu imenovati materialno narocje zapadnega kulturnega življenja (Troeltsch).

Tukaj ni mesta, da bi razglabljali dalje, kako in zakaj se je ta kulturna enota krščanskega občestva začela počasi rušiti. Naj je takozvana osvoboditev posameznika in družbe od varušča. Cerkev prinesla življenju to in ono koristno pobudo, naj je sprostila te ali one tvorne sile, naj je dovedla do še tolkega tehničnega obvladovanja nature, končen rezultat odpada od Cerkev in od krščanstva samega je povratak v barbarstvo, kar danes vidimo in izkušamo sami, kamorkoli se ozremo. Tristo let takozvanega liberalizma, ki je razdrli politični red z naukom o samočlostnosti individua in razrušil socialno življenje, v katerem je stanovsko vzajemnost nadomestil z neomejeno konkurenco enega proti drugemu, je zadostovalo, da stojimo pred možnostjo popolne anarhije na vseh poljih. S fanatično borbo proti krščanstvu in duhovni sili Cerkev je svobodomisilstvu uspelo, da je omajalo vse moralne fundamente, na katerih omikana družba stoji: spoštovanje do oblasti, svetost družine, prvenstvo duhovnih in etičnih vrednot pred gmotnim in gospodarskim dogajanjem, prvenstvo obče blaginje pred sebičnostjo posameznika. Danes so ti stebri skoraj že izpodkopani in kar je po notranji moči krščanstva še ostalo živega, to skušata zatrepi brezbojni socialistem in fašizem, dvojčka ene in iste liberalne matere.

Voditelji marksizma — vsi učenci meščanske filozofije, ki so jo zgolj obrnili narobe — skušajo ozdraviti družbo in osvoboditi sužnje kapitalizma na populoma istih osnovah kakor liberalizem. Egoizem enega razreda so izmenjali z egoizmom drugega, množico so prešinili z materialističnim naukom in hočejo materializem sith premagati z isto materialistično miselnostjo kruha lačnih. Brezogojno veljavnih moralnih zakonov, ki ne izvirajo iz gmote in gospodarskega ustroja, ampak iz večnega Duha, ne priznavajo, zato njihovemu zamislu družbe manjka vsake trdne podlage. Slonela bo na istih nagonih sebičnosti kakor tista družba, ki jo pobijo, zakaj socialna vzajemnost ne more biti produkt kakšnega novega gospodarskega ustroja, ustvarjenega po diktaturi razreda, ampak se more roditi samo iz globin versko in hrastveno prejerenega individuala, se krepi po moralni avtoriteti duhovnega občestva, kakor je Cerkev, in se ohranja po političnem sodelovanju posameznikov in posameznih stanov v demokratični državi. To so fundamenti naše kulturne družbe; če bi se ti res razdrli, se bo naša družba klub vsej visoki tehniki vrnila v stanje prašumskega divjakov, ki se bodo med seboj neusmiljeno poklali in kulturne in tehnične pridobitev dveh tisočletij sami uničili.

Isto velja o fašizmu, ki ga je socializem po zakonu reakcije sam iz sebe porodil, čeprav so Markovi učenci zelo iznenadeni po tem političnem stvoru, katerega njihova snepotljivo eksaktna marksistična teorija ni pričakovala. Skušajo se ga otresti s tolažo, da je le prehoden pojav, toda vse kaže, da jih bo še precej čas kot šiba božja tepel. Fašizem se je izčimil iz psihologične reakcije od socializma razočaranih slojev družbe, ki so dolgo časa gledali, kako socialistični voditelji tonejo v mlakuhi kapitalističnega meščanstva in njegovih strank, medtem ko maili in srednjim človek, ki je imel od marksizma same prazne programatične besede, čedalje bolj propada v brezposelnosti, duševni osamljenošči in praznosti brezposelnega životlinjenja. Spričo tega Mussoliniju, Hitlerju in drugim "führerjem" ni bilo težko zamisliti nauk, ki ljudem slike nove vrste raj na zemlji, katerega hočajo uredničči istotako po nasilni diktaturi kakor marksizem. Ker sta temelja obeh v korenini zmotna — v marksizmu razredno, v fašizmu plemensko sovraščvo, oziroma malikovanje krv, pasme in nacionalnih gonov — zato niti eden niti drugi ne bo ustvaril trajne družbe in kulture, ampak bosta le v divji borbi še bolj razdržila človeštvo in povečala kaos.

To je načelno stališče, s katerega presamo tudi žalostne dogodke na Dunaju, ki so najbolj jarki dokaz, kar jih nuja novejša zgodovina, kako se borba idej in strank, ki

Po govorih sovjetskih veljakov

Rusija in Japonska se udarita?

Senzacionalna poročila o mrzličnih vojaških pripravah na 3000 kilometrov dolgi črti — Bodoča bojišča Bajkalsko jezero in ozemlje Čite

Vladivostok, 17. feb. tg. Že dve leti Sovjeti vzdržujejo med ljudstvom prepričanje, da je vojna z Japonsko neizbežna. Najvišji sovjetski predstavniki so sicer z mogočnimi besednimi ofenzivami proti Japonski upali slednjo prepričati, da je boljše zanjo, ako opusti svojo proirsko imperialistično politiko, toda nižje in krajevne oblasti so nevarnost vojne z Japonsko obravnavale mnogo bolj hladno in diplomatsko. One so sicer videle, da stoji za Stalinnim svarilom, ki jih je diktator naslovil predvsem na Japonsko v svojem govoru, dne 27. januarja, več stotisoč ruskih vojakov in okrog 1000 ruskih aeroplakov, ki so koncentrirani na rusko-mandžurski meji. Zaenkrat je Stalinovo svarilo prestrašilo Japonce, a kljub temu se tiho in mrzlično pripravlja.

Kdaj izbruhne vojna?

Vaš dopisnik je imel priliko, razgovarjati s višjim sovjetskim uradnikom v Vladivostoku in ga je vprašal, če misli, da bo vojna z Japonsko še letos izbruhnila. Ruski uradnik se je temu vprašanju nasmejal, a je slednjič le priznal, da so Sovjeti popolnoma pripravljeni na vsako nevarnost, toda da je boljše, ako ostanejo optimisti. Mi ne smemo tukaj na japonski meji — se je izrazil dotični uradnik — storiti ničesar, kar bi dalo Japoncem povod mislit, da misli Rusija na vojno, marveč da se nasprotuo trudi, da bi se vsakem konfliktu izognila. Toda kljub temu ve Vaš dopisnik, da se za temi milijonimi izjavami tukajšnjih sovjetskih predstavnikov skrivajo mrzlične priprave za vojni spopad z Japonsko. Ko sem temu gospodu ugo-

varjal, navajajoč besede Stalina, Molotova, Vorosilova in Blücherja, ki govore o neizbežnosti rusko-japonske vojne, se mi je zopet nasmejal in se izrazil, da Rusija, vojne noče in da bo branila samo nedotakljivost svoje zemlje.

Rusi grade nove železnice

Sovjetska vlada gradi z mrzlično naglico nov vojni tir prekosibirske železnice od Kalinskajoce, kjer se ena linija odtrga proti Harbinu in Nikolsku. Dela se vrše na 3000 km dolgi črti, ki je po mnenju vojaških strokovnjakov potrebna za premikanje čet in za dovoz prehrane v primeru vojnega konfliktu z Japonsko. Na vsakih 20 km bo sovjetska vlada zgradila male vasi za železničari in morebiti tudi za živilska skladisca in za orožje.

Ogromni transporti prihajajo

Neprestano prihajajo ogromni transporti čet in municie na mandžursko mejo in vsak pride več sto tovornih vagonov z vojaki in z raznimi vojaškimi potrebsčinami iz Moskve. Vaš dopisnik je videl te transporte, se razgovarjal z vojaki, ki so kljub težavnemu prevozu v živinskih vagonih najboljše volje, se smejejo, prepevajo in se zabavajo, kot da bi nikjer ne bilo nobene nevarnosti. Včeraj je prislo tudi več vlagov z artillerijo in s topovi proti letalom. Sovjetska letala so koncentrirana na ozemlju med Habarovskom in Vladivostokom, največ jih je na ogromnem vojaškem letališču, oddelenem kakih 5 železničnih postaj od Vladivostopa. Ti so baje pripravljeni, da takoj napa-

dejo japonska mesta, če bi vojna izbruhnila. Armada letal je lahko v dveh urah v Tokiu.

Bodoča bojišča

Kolikor sem mogel izvedeti od raznih strani, pa smatramo Sovjeti za najbolj verjetno bojočo vojno cono ozemlje okrog spodnjega dela Bajkalskega jezera, ki je lahko dostopno tako iz Rusije kakor tudi iz letal, taborišč nad Vladivostokom. Drugo bojno polje, ki ga Sovjeti smatramo za verjetno bojišče in ki ga tudi v to svrhu že utrjujejo, je ozemlje okrog Čite na mandžurski meji. Vzd lži tegu drugega bojišča se razprostira visoko gorovje, ki je skoroda neobljudeno. V tem gorovju se Sovjeti utrjujejo, ker smatramo, da bi od tam obvladali vse ozemlje globoko dol v Mandžurijo. Tudi Vladivostok se zelo utrjuje, ker imajo sovjetske oblasti v rokah dokaze, da se bodo Japonci najprej hoteli polasti tega pristanišča, ki bo eno najvažnejših strategičnih točk v rusko-japonski borbi.

Vojne še ne bo?

Tokio, 17. feb. TG. Prvi v zgodovini se bo zgodilo, da japonska mornarica zapusti domače vode in krne na obisk v tujino. Topot odpljueta dve krizarki v Sredozemsko morje pod poveljstvom admiralja Marcušika s posebno nalogo, da predasta Mussoliniju dva stara japonska zgodovinska meča, ki pot zavrstijo občudovanja japonskega naroda. Predaja se bo izvršila v napolitanskem pristanišču. Japonski krizarki bosta obiskali tudi Istanbul, Atene, Marseille in Barcelono.

Pastirsko pismo kardinala Faulhaberja

"Božji zakoni so neodvisna veličanstva"

Monakovski nadškoč o potrebi izpraševanja vesti "velikih"

Monakovo, 17. februarja, tg. Kardinal Faulhaber je izdal postni pastirski list, v katerem med drugim izjavlja tudi slednje:

"Mi moramo državo podpirati po zapovedi naše vesti. To je najboljši pomen državnega konkordata. Obnovitveno in obrambno delo države ter vse vzgojne sile Cerkve se morajo znajti na poslovki iskrešnega delovnega sodelovanja, da s tem branita starodavne pravice krščanstva in njegovega pravnega reda na nemškem ozemlju. Toda vedno in vedno zopet imajo škofo dolžnost, da dvignejo svoj glas, kadar recimo zapoved v spoštovanju ne-

delje ali druge zapovedi krščanskega pravnega zakona trpijo nasilje ali kadar pride tako daleč, da se osnovna načela krščanstva, vest, krščanska moralna in pojem o grehu javno potvarjajo. Svoje dni je prvi brizinski škof sv. Columban povedal frizinskiemu knezu v obrazu: Ni ti dovoljeno živeti v krvni sramoti. Tako bo treba zakone pravnosti oznanjati tudi danes ne samo malim, ampak tudi velikim tega sveta. Vprašanje sterilizacije je bilo za katoliško cerkev rešeno v veliki okrožnični papeža Pija XI. z dne 31. decembra 1930, kjer pravi sv. oče »da ne nasprotuje zdravi naravi, da se da je dobri nasveti za vzgojo krepkega in zdravega potomstva, toda ni dovoljeno s posredovanjem zdravnikov odpraviti sposobnosti, ki jih je dala narava. Božji zakoni so večna neodvisna veličanstva, ki ostanejo izven območja človeškega samoljubja. Luči, ki se jih prizgali ljudje, drugi ljudje lahko zopet ugasnejo. Toda narava načela so nad časom, nad človeštvo, večna in neodvisna.«

Italija intrigira naprej v Podonavju

Dollfuss in Gömbös pojdet v Rim

Vendar počakata še na Suvichev obisk v Budimpešti

Budimpešta, 17. feb. AA. Madžarski korbiro poroča: Po podatkih, s katerimi razpolagajo politični krogi, sta predsednik madžarske vlade gosp. Gömbös in avstrijski zvezni kancelar dr. Dollfuss na svojem sestanku v Budimpešti razpravljala o raznih vprašanjih. Ti razgovori se bodo nadaljevali pozneje, ko bo prislo tudi do načelnih sklepov o starih, glede katerih sta pri tej priliki govorila. Trdi se, da se bodo ti razgovori nadaljevali v Rimu. Pri budimpeštanskih razgovorih je bilo zlasti govor o nadaljnem razvoju gospodarskih odnoshajev med Avstrijo in Madžarsko in o intenzificiranju politike gospodarskega sodelovanja med obe mašo sosednjima si državama. Začrtan teh bodočih važnih razgovorov so listi dobili od poučenih krovov te podatki:

Dokler ne pride italijanski državni podstajnik Suvich v Budimpešto, bo še preuranjeno govoriti o datumu nameranega potovanja predsednika vlade v Rim in o vsebinski razgovorov, ki naj se vrše v Rimu. Za zdaj se lahko reče samo to, da ni čisto izključeno, da bo res prislo do takšnega sestanka, vendar pa končnega sklepa o tem ne bo pred obiskom državnega podstajnika Suvicha v Budimpešti.

zavračajo krščanske pravne smernice družbe, mora izrodit in bratomorno vojsko brez usmiljenja, brez človečnosti in brez smisla, ker so brezbojni nauki razdrli vse mostove med ljudimi ene kulture in enega jezika, ker so celo odgovorni državniki izgubili vsak čut za pravico in zavest odgovornosti za vsako, tudi najmanjšo dušo, ter so pustili, da so brezvestne na račun nedolžnega, pravice željnega ljudstva razpolovali strasti do skrajnosti, da se dokopljajo do tiranstva. Kar se je te dni dogajalo v Avstriji, to prekaša najbolj divje notranje države in kulture, ampak bosta le v divji borbi še bolj razdržila človeštvo in povečala kaos.

To je načelno stališče, s katerega presamo tudi žalostne dogodke na Dunaju, ki so najbolj jarki dokaz, kar jih nuja novejša zgodovina, kako se borba idej in strank, ki

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!
Odsbrane od Ministerstva za javne politike in naravnega okolja
S. člen 249 od 19. 8. 1932

kdo neomajan kot sila, ki bo družbo rešila in iznova preporodila, ko se bodo zmotni nauki v svojih strašnih posledicah izlivali do konca. Katoličani se ne damo zbezgati in premakniti od smeri, ki nam jo Cerkev kaže brez kolebanja že dvatisoč let, po nobenih ekstremitih, naj gredo v revolucijo ali v reakcijo. Vse ekstreme mrzimo in odklanjam ter ostajamo mirni, ko okrog nas plešejo svoji divji in brezumni ples strasti kaosa. Naš vzor je in ostane država božja na zemlji, vodenja od avtoritetov, kateri je norma krščanskih pravnic in zakonov, demokratično soglasje in sodelovanje krščanskega ljudstva in vzajemnost vseh narodov, kakor jo je učil naš mojster in izveličar.

Napetost med Španijo in

Revolucija v Avstriji

Pregled dogodkov za nedeljske bralce „Slovenca“

Slovenec je ves teden prinašal izbrana poročila očividec o revoluciji, ki je divjala v Avstriji. Za svoje nedeljske bralce pa objavljajo sledenči pregled krvavih dogodkov, ki je posnet po že objavljenih poročilih. Op. ured.

V naši sosedni Avstriji je pretekli ponедeljek zjutraj izbruhnila revolucija, ki se je razvila v kravu meščansko vojno in je zahtevala več tisoč mrtvih in bog več kot 100 ranjenih. Kako je prišlo do revolucije? Vediti moramo, da je v Avstriji obstajala demokratična ustava s parlamentom, ki je bil izvoljen v splošnih tajnih volitvah. V glavnem so se potegovalo tri stranke za oblast: krščansko socialna stranka, ki jo je vodil prej msgr. dr. Seipel, pozneje pa dr. Dollfuss, socialistična stranka pod vodstvom dr. Deutscha in dr. Bauerja ter vsememci in kmetje (liberalci) pod vodstvom inž. Winklerja. Vmes pa se je začel vratiti nov pokret imenovan Heimwehr (domobranski pokret), ki mu stoji na čelu knez Starhemberg. Prve tri stranke so bile vse demokratične, med tem ko je Heimwehr uvedel v Avstrijo idejo fašistične diktature po Italijanskem vzorcu. Zadnja leta se je pojaval še en nov pokret, hitlerizem ali narodni socialismus, ki je hotel Avstrijo enostavno podvrediti diktaturi hitlerjevske Nemčije.

Državni udar pred enim letom

Pred okroglo enim letom je prišlo v Avstriji do državnega udara. Parlament je bil pognan domov in dr. Dollfuss je vladal sam brez parlamenta, oslanjajoč se na krščanske socialce in na liberalni Landbund (kmetje). Dollfuss je imel naunen avstrijsko državo preosnovanjo in ji dati obliko stanovske države, kjer ne bi več odločeval politične stranke ampak posamezni ljudski slavnosti. Toda priprave za stanovsko državo je prekinila sredita ofenziva hitlerjevec, ki so se napolvali s pomočjo nemškega denaria na avstrijsko ljudstvo in so hoteli Dollfussu prisiliti, da izroči deželo v oblast hitlerjevske stranke. To je izvalo odpor avstrijske vlade in pri tem obrambnem boju se je Dollfussu pridružil tudi Starhemberg s heimwehrovsko organizacijo. Zvezna med Dollfusom in med Heimwehrom, ki si je priboril v vladu mesto podkanderja in vrhovno poveljstvo nad vsemi policijskimi in žandarmerijskimi četami v državi, je bilo za Avstrijo brez dvoma usodepolno, kajti Heimwehr se je izkazal za hudega nasprotnika krščanskih socialcev in hudega nasprotnika demokracije. Dollfuss pa je hotel krščansko državo in ni nikak fašistični državnik.

Heimwehr je vedno bolj pritiskal na Dollfusso, za Heimwehrom pa je stala Italija. In kaj je hotel Heimwehr? Odpravo demokratične države, uvedbo fašizma, razpust vseh političnih strank, torej tudi krščansko-socialne stranke, in v prvi vrsti razpust socialistov, ki nosijo ime avstromarksistov.

Oboroženc politične stranke

Usodo je bilo, da so avstrijske politične stranke razpolagale vsaka s svojo lastno oboroženo bojevniško organizacijo: krščanski socialisti so imeli svoje Osmärkische Sturmcharren, socialistični pokret svoj Schulzbund, heimwehrovski pokret svoj Heimatschutz in hitlerjeveci svoje napadnele oddelke. Kjer vladajo takšne razmere, mora slejko prej priti do državljansko vojne. Ko je Starhemberg vedno bolj pritiskal na Dollfusso in ko slednji ni dobiti nobene podpore od nikoder, ko so socialisti zavrnili roko, ki jim je po ponujal, je bilo neizbežno, da so mu vslili svoj program: razpustiti vse stranke in zavladati z diktaturo. Socialisti, ki so bili najmočnejša organizacija v državi in ki so za časa svojega gospodarstva na Dunaju tudi v resnicu nekaj mudrih dežavnih ljudstvu, so sklenili, da se bodo uprili diktatorskim poskusom in so se začeli pripravljati za slušaj, da bi jih državna oblast, ali boljše rečeno heimwehrovski vročekrvneži hoteli razpustili.

Iskra, ki je vžgala

Pri takem položaju se je začelo vsestransko oboroževanje po Avstriji. Heimwehr je bil oborožen, Schulzbund prav tako. Dollfuss je zadnje meseca usvaril še eno bojno organizacijo Vaterländische Front (domovinska fronta), ki je dobila tudi orodje in bi naj po razpustu strank služila vlad za oporo, kadar bodo stranke že razpuščene. V decembri je bila vsa Avstria v orodju. Najslabše oborožena je bila menda samo že redna zvezna armada. Razumljivo je, da tej napetosti zadostuje majhna iskrica, da vžge vso to nagromadeno ljudsko razdrobenost. In ta iskrica seveda ni izostala. Ko sta Heimwehr in Dollfuss sklenila, da bosta začela izvajati načrt o razpustu strank in o fašističnem izenačenju državne uprave, je tudi socialistična stranka sklenila, da se bo s četami svojega oboroženega Schulzbunda branila proti razpustu in proti diktaturi.

Prezgodaj, na nepravem mestu

Boj bi moral izbruhniti pretekli teden istočasno po vsem ozemlju Avstrije. Toda pri najboljšem računu se prijetijo napake in tako se je zgredilo tudi v Avstriji. Ko je policija s pomočjo vloženjene brojave v Linetu zaslužila, da se nekaj pripravlja, je hotela preiskati delavski dom. In takrat so proti povelji osrednjega vodstva socialistov, celo brez njihove vedenosti padli na policijo prvi puščini strelci. Zaradi nediscipliniranosti v vrstah socialistov, to je priznal sam avstrijski državni tajnik Neustätter-Stürmer, se je usodepolna iskra vžgala prezgodaj in na nepravem mestu. Ko so padli prvi strelci, nazaj ni bilo več mogoče. Slediti je moral vsa stranka, nepravljena, presenečena. Mesto strnjeneva napada ob isti uri po vsej državi, je zaradi nepokorščene linških levčevjev-komunistov socialistički odpor začel na zdrobiljenih frontah, brez vsake medsebojne zvezje in je bilo Heimwehr razmeroma lahko, da je posamezne ločene upore drugega za drugim obvladal. Ljudje, ki so jim prilike znane, tudi oni iz vrst Heimwehra v vladu priznavajo, da bi bržkone ne bili kos socialističnemu navalu, če bi se bili sprožil po odrejenem načrtu. Če bi bili socialisti zavzeli Dunaj, in to bi ne bilo težko, bi bil položaj drugačen, potek dogodkov drug.

Kri teče v Linetu

V ponedeljek zjutraj so torej padli v Linetu strelci. Policija je poklicala na pomoč Heimwehr, Schulzbund je zasedel glavna poslopja mesta in v jutranjih urah je divjala po Linetu že prava bitka. Heimwehr je pritekel na pomoč od vseh strani, pridružile so se druge bojne organizacije, prišla je redna vojska s topovi. Proti večeru ponedeljka je posegla v borbo že artillerija, ki je obostreljevala predmestje Uhrfahr, kjer so se utrili delavci.

Štiridnevna bitka na Dunaju

Za Lincem je prišel, toda šele proti večeru, Dunaj, kjer so bili socialisti zaradi Lineta presezeni in so hitro spravili nekaj skupaj, da rešijo, kar se da še rešiti. Na Dunaju so razpolagali socialistični s pravčilimi utrdbam in sicer v velikanskih delavskih stanovanjskih hišah, ki jih je občina gradila po vseh predmestjih Dunaja, okrog in okrog centra, največ pa v predmestju Floridsdorf, onstran Donave. Tam so imeli Schutzbundove tudi svoja skladisca orožja, ki ga je bilo, kot se je izkazalo, strahovito veliko. Hitro so proglašili splošno stavko in so začeli iz svojih utrd: Karl Marx Hof, Lasalle Hof, Gölde Hof, Schirring Hof, Quellen Hof, Dečje zavetišče, Gartenstadt, Simmering Hof, Delavški dom, prodirati s strojnimi in ročnimi granatami proti središču mesta. Toda bilo je že prepozno. Zaradi predčasnega nastopa v Linetu je bil Heimwehr alarmiran, policija pripravljena, redna vojska tu, in začel se je strahovit boj po dunajskih ulicah.

Topovi, metaci min...

Med tem, ko je Heimwehr zavzel Linet, Urh in industrijsko mesto že v tork, seveda po strasni izguban, so boji na Dunaju trajali vse do petka zvečer. Najhujše so divjale borbe v noči od torka na stredo, sledi pa v ponoc do četrtega zjutraj. Delavci so večkrat zaporedoma z jurščenim vzelj nazaj postojanke na Ottakringu, pri Arsenalu v Simmeringu, iz katerih so se moralni preje umakniti. V sredo so bili gospodarji velikih delov mesta. Pri Floridsdorfu pa so s strojnimi obvladali sploh vse dohode. Sele, ko je Heimwehr privlekel luhke in težke topove ter začel z njimi redno obstreljevati delavsko utrdb, sele, ko je Heimwehr nastopil z grozniimi metaci min, ki so metalni strah in grozo med ljudstvo, sele ko je minicija začela pojavljati delavstvu, so se umaknili iz ceste v stanovanjske hiše, ki so jih proti ogroženemu ognju topov držali do četrtega opoldne. V četrtek po poldne šele je padel zadnji stolp Karl-Marx-Hofa, proti večeru pa Delavški dom v Ottakringu. Boji so bili ogroženi, ker se je delavstvo borilo z velikim junaštvom. Bili so ponekod tudi surovji, ker je artillerija obstreljevala stanovanja in morila žene in otroke. V petek se je vrnil mir na Dunaj, delavstvo je predalo orodje, preki sod je izrek 4 smrtne obsodbe, eno izmed njih nad težko ranjenim Münchreiterjem, ki so ga moralni polzavestnega nesti na vesala. Na posredovanje velesil so preki sodi prenehali s smrtnimi obsodbami. V petek in v soboto so se vršile hišne preiskave za orodje. Razdejanja so velika, ker je precejšnje število hiš v delavskih predmestjih porušenih. Voditelj Deutsch in Bauer sta ostala do zadnjega v boju ter sta v petek zvečer pribegala na Češkoslovasko. Dunaj je prevzela vlad, ki je razpustila socialistično-demokratsko stranko, vse njene organizacije in zaplenila vse premoženje.

Borce v podeželju

Istočasno kot na Dunaju, a zaradi nenadnosti in zbganosti, ki je nastala vsled prehitrega nastopa v Linzu, ne povsod, so izbruhnili pobjoji tudi v drugih mestih. Tako recimo v Gradcu, kjer so se socialisti utrdili v Eggenbergu ter bili na tem, da zavzamejo Gradec, kar se vsled strateške napake ni zgodilo. V Gradcu je bil zopet mir v sredo zvečer. V Leobnu se delavski odpor ni mogel prav razviti in je prišlo samo do malih prask. Pač pa je doživel Bruck na Muru strašne in krvave dneve. Tam se je utrdil neki Wallisch s 600 pristaši in se npriljal do četrtega, ko se je moral umakniti v hribi in zbratiti. V Brucku je število žrtv zelo visoko. Tudi v Kapfenbergu je prišlo v sredo do pobojev. V Dunajskem Novem mestu so delavci z naselkom zavzeli vsa vladna poslopja, a so se moralni umakniti topovom. Steyer in Linz sta bila mirna že v sredo. Samo v Ebense na Salzburškem so trajali krvavi boji do četrtega opoldne, ko je Heimwehr zopet vkorakal v mesto.

Zakaj je ponekod bilo mirno?

Povsed drugod je bilo mirno. Zanimivo je ugotoviti, da vsled linijske napake niso prešli v borbo niti rudarji, niti železničarji, ki so po večini socialistično usmerjeni. Heimwehr in vladata sta imela časa dovolj, da onemogočita udeležbo. Mirno je bilo tudi na Koroškem, kjer se socialistični bojevi niso udeležili, ko so videli, da je skupen načrt zlomljen in da bi bilo vsak bojevanje le nepotrebno prelivanje nedolžne krv.

Kaj bo sedaj v Avstriji?

V soboto se je vršila oddaja orodje po vsej državi. Heimwehr, ki je dosegel razpust socialistične stranke in vseh njenih organizacij, bo sedaj zahteval, da se izpolnijo tudi vse druge obljube. Ako objektivno presojamo položaj, lahko rečemo, da je zadnji teden zatonila v Avstriji politična demokracija — tudi krščanski socialisti, ki so v večini obsojali nastop Heimwehra in obzlobovali, da se jim je izročil Dollfuss — in da stojimo pred fašistično diktaturo, ki se bo sčasoma, a dosledno razvijala v nemški-hitlerjevski smeri. Kam bodo šli delavci? Poročila govore, da prehajajo v narodni socializem, da se ob njem nad Heimwehrom — manjšo. Kot dobri sosedji želimo, da bi v Avstriji zavladal kmalu mir, med ljudskimi stvari iskrena sprava in da bi se kmalu izbrali iz spominov krvavi dnevi revolucije ter izginili tudi vzroki, ki so jo povzročili.

Smrte žrtve

Dunaj, 17. februar, tg. Število mrtvih in ranjenih še vedno ni ugotovljeno, ker so delavski borce svoje mrtve in svoje ranjence vzelj s seboj in poskrbili. Število smrtnih žrtv pa raste od dne do drugega. V merodajnih krogih računajo, da je smrtnih žrtv okrog 2500 in 5000 ranjencev, toda to se niso konvencijske stevilke.

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvalitet, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova cesta

Razgled po razvalinah . . .

Dunaj, 17. februarja. Ministrski svet je ugotovil, da se obsegno stanje lahko ukine, razen na Dunaju in v Spodnji in Zg. Avstriji in na Stajerskem, kjer bo pa tudi v najkrajšem času ukinjeno. Dalje je ministrski svet sklenil razširiti sklep o preovedi socialistične delavsko stranke v folijsko, da veljajo vsi mandati, dobljeni na podlagi kandidatur s strani socialistične demokratske stranke, za razveljavljene. Nato je ministrski svet sklenil, da ostanejo vse obsioče kolektivne pogodbe o delu v veljavi, vendar tako, da stopijo na mesto izginjenih strank-pogodbenc (ukinjenih delavskih organizacij) komisije, ki jih bodo v ta način imenovali delavske zbornice.

Vladični komisar za mesto Dunaj je v soglasju z vladom objavljal sklep, da bodo preimenovane vse one dunajske ulice in javne zgradbe, ki imajo v imenu spomin na nekdanji marksisticki Dunaj. Gre predvsem na preimenovanje onih ulic in zgradb, ki nosijo imena velikih socialistov.

Dunaj, 17. februar, p. V avstrijski vlad se je izvršila značilna sprememb. Dosedanjem podstajnik za javna dela Neustätter-Stürmer, ki je heimwehrovce, je postal minister socialne politike. Sedanjem socialni minister, krščanski socialist Schmitt, pa postane minister brez portfelja.

Mir se še ni vrnil

Včerajšnji dan in noč sta minila v miru. Samo pri transformatorski postaji v Meidlingu in v predmestju Hietzendorfu so večkrat iznenada počeli streli iz pušč. Policia je takoj odpeljala redarje na takšna mesta, pa ni nikogar doblila. Verjetno je, da bo do takšnega strelijanja prihodnje dni še večkrat prislo.

V pretekli noči je prišlo do manjših nemirov in spopadov v dunajski okolici, in sicer v Ackersdorfu in Mödlingu. Policia je naletela na razpršene skupine revolucionarjev. Več oseb je arretirala, večina pa je pobegnila in ni izključeno, da pride do novih manjših spopadov.

Dans je bil položen na Dunaju miren, Edino v 12. okraju je prišlo do manjšega revolverskega strelijanja, ki pa je bilo kmalu končano. Nekaj nemirov je bilo zabeleženo tudi v Leiserbergu. Avstrijska vlad je razpisala premijo 2 šilinga za vsako puško in premijo 30 šilingov za vsako strojno. Orodje se mora brez pogodbe oddati do dne 25. februarja.

Znani dunajski opoldanski levčarski list »Der Abend«, ki je bil pri zadnjih tragičnih dogodkih odločno za vladbo, bo kakor vse kazne, prenehal v srednji vek, vsaj pod dosedanjim imenom. Danes je na mesiu »Abend« izšla opoldanska izdaja večernega lista istega podjetja »Telegrapha« pod imenom »Telegraph am Mittag«.

Za dobo enega meseca je prepovedan uvoz vseh nemških listov.

Hilter se pripravlja na žetev „Nasprotniki se prepričujejo, ne pa obstreljajo š topovi“

Berlin, 17. februar, D. N. B. Poroča »Daily Mail« prinaša razgovor s kancelarjem Hitlerjem, v katerem je kancelar odgovarjal na vprašanja o položaju v Avstriji in izjavil:

»Popolnoma napačno je, da bi bili nemški nacionalni socialisti kakor klapati zapleteni v avstrijske dogodke. Mi nimamo nikakih simpatij za Dollfusso, ne za njegove nasprotnike. Ob stranki sta se posluževali krivih metod, zakaj edina pot do uspeha v revoluciji je v tem, da se nasprotniki prepričajo, ne pa, da se rušijo hiše s topniškim obstreljevanjem.«

Kancelar je nato primerjal nemško nacio-

Danes so aretirali tri ugledne dunajске odvetnike socialiste, in sicer dr. Waltera Rosenfelda, dr. Gruberja in dr. Arnolda Eislerja.

Arcelije socialno demokratskih vodij se nadaljujejo. Danes je bilo v Salzburgu aretiranih okoli 120 vodilj v socialno demokratskem gibaju.

Kolomana Wallischa, ki se je s svojimi pristaši tudi udeležil upora pri Brucku ob Muri, se vedno niso izsledili. Sedaj je vlaža zvila nagrado na njegovo glavo od 1000 na 5000 šilingov.

V Linetu, Welsu in Graedu so se vršili pog

Duhovni svetnik Josip Vintar - 70 letnik

Vsa Koroska ga pozna in še izven njenih mej je priljubljen njegov zlati humor. Kdor je slišal kdaj njegov široki smeh, njegov šegavi pozdrav, v katerem te titulira s »krvino«, je spoznal vedri in solnični temperament šmihelskega župnika. V prečenski župniji na Dolenjskem se je rodil 19. februarja 1864. Po končani gimnaziji je vstopil v

celovško bogoslovje in bil l. 1891 v mašnika posvečen. Slabotnega zdravia je bil, vse mogoče bolzni so ga že napadle, skoraj vsako leto je resno obolen, pa je menda v njegovi vedrosti tisti skriti vir moči, da je vsako bolezen premagal in že 43 let vrši težko dušnopastirstvo med koroškimi Slovenci, s katerimi je zrastel v tako tesno nelocljivo zvezo, da ga niti nesrečni plebiscit niti neprjetni dogodki neposredno po njem niso mogli izgnati iz dežele, v kateri je vse zmožnosti in vse sile posvečali slovenskemu ljudstvu. Res, vse, kar mu je Bog darov podelil, je žrtvoval in še žrtvuje svojim ljubim Korocem: svojo toplo besedo na prižnici, nešteto ur v spovednici, previdne nasvete za gospodarsko kot sposoben posojilničar in še izkušnje iz dolgega življenja v političnem društvu in — ne nazadnje — svojo posem. Kjer je gospod Vintar, tam se poje.

Sedem in dvajset let že pastiruje v rojstni župniji ljubljanskega škofa v Šmihelu pri Piberku. Uprav v letu njegove nove maše je prišel v Šmihel. Naj bodi še to omenjeno, da je imel sedanji ljubljanski škof v Vintarjevem župnišču vedno gostoljubno odprt počitniški dom. — Še naj mu da ljubi Bog zdravja in moči, da bo v vedrosti svoje duše še dolgo lajšal koroškim Slovencem težke dni!

Sedem križev Jožeta Kostanjevca

Danes dopolnjuje znani slovenski književnik Josip Kostanjevec 70. leto svojega življenja. Sončno Vipavo je zagledal 19. februarja 1864. Maturoval je v Kopru na učiteljsku 1884. leta ter nato učiteljeval po raznih krajih Slovenije in Dalmacije. Leta 1910 je bil upokojen kot vadnični učitelj v Ljubljani, od koder se je za stalno preselil v Maribor. Tam še danes živi zadovoljno in srečno življenje v krogu ljubeče ga družinice.

Kot književnik se je Kostanjevec že v učiteljsku pojaval in sicer s pesmimi. Toda spoznal je, da v teh ne more povedati, kar bi rad in kakor bi bilo prav. Zato je za celih 9 let umolknal. Šele 1896 se je oglasil v LZ s povestico »Kmetska ljubezen«. In od tedaj je postal njegovo pisateljsko delo plodovito. V raznih slovenskih revijah, zlasti pa v »Ljubljanskemu Zvonu«, kamor ga je povabil ravnatelj ženskega učiteljska v Gorici in urednik LZ, Viktor Bezek. Ta list je priobčeval njegove novelice, povesti in romane od 1887. do 1925. leta. Kostanjevec je ljubil zlasti družinske povesti, katere je oblikoval po vzoru Kersnikovega in Govekarjevega naturalizma kakor tudi staroitalijanske (Boccacejeve) novelistike, kesnje pa se je dokaj naslonil na novejšo lirično-psihološko novelistiko Meška in Cankarja. Kostanjevec sicer ni dal nikakih umetniških razoditet, znan pa je zanimalo in spremno pripovedovati zabavne in resne povesti.

Poleg »Ljubljanskega Zvona« je sodeloval tudi v »Slovanu«, »Kresu«, »Domu in svetu«, »Mentoriu«, v Knezovi knjižnici, pri Mohorjevi družbi, v »Slovencu«, »Slov. Narodu«, »Jutru« itd. Vseh njegovih del ne moremo naštaviti na tem mestu, zakaj preobrisno je bilo njegovo pisateljsko delo. V prijateljskih stikih je živel s Franom Geštrinom, Franom Krekom, Fr. Podlimbarskim, Antonom Funikom, Franom Levčem, Franom Erjavcem in drugimi slovenskimi kulturnimi možmi, ki pa so že odšli po večni pokoj.

Josipu Kostanjevcu pa želimo ob 70letnem jubileju: Naj preživi v krogu svoje ljubezne družine se mnogo lepih, mirnih ur v zavesti, da kot tvorec slovenske knjige ni držal križem rok.

Ene skrbi moda, druge trgovina, tretje pa bližnji

Sem in tja po Zagreb

Če človek malo prisluhne besedovanju, čuje marsikaj. Pa ne povsod isto. Tam gori na Jurjevski cesti, po Cmroku — v Ljubljani bi bilo to gori nad Tivoli — zvez, da je v obvezni modi za pravo doma plašč iz plemenitega krzna — takole za kakih 15.000 Din! Pripomnim naj, da plačani ti plači niso vsi! No, ja! Moda je taka! Zvez lahko še to, da je nekaj iz Pariza, nekaj z Dunaja — ker domače blago se baje ne dobi dosti fino! Da, vsaj nekaj iz Grada mora biti, če že ne z Dunaja ali iz Pariza! Domači krojaški saloni seveda počivajo v obilnem nezaposenosti!

Če prisluhne tistim, ki se jim kako mudi, kmalu zvez, da so to vneti smučarji in planinci! Skrbi jih, kaj bo z novim planinskim domom na Slemenu — starci je namreč pogorel — Tomislavov Dom namreč, ki pa na Zagrebski Gori ni bil edino planinski zavetišče. — Sedaj menijo eni, da bi bilo treba zgraditi nekaj večjega in bolj razkošnega in tudi kje drugje, kjer bi želi planincev bilo bolj ustrezeno. Od koder bi bil lep razgled in od koder bi se posebno Zagreb lepo videl. — Tudi voda je važna stvar na planinah. Nekateri pa samo obžalujejo, da to Slemene ni za kakih tisoč metrov višje, da bi ne bilo treba hoditi na planine na »Kranjsko«. Pa še na mašna oblačila se spomni kdo, ki so pripravljena in sicer res prav okusno in po lepih vzoreci izdelana — posebno po splitskih častitljivih originalih v narodnih barvah — za novo kapelico gori na Slemenu, od koder sedaj Marija Kraljune čez vso deželo.

Nekateri pa imajo skrbi z mestnim gospodarstvom. Ta novo vpeljana užitnina jim ne gre v račun! Pravijo, da si svoje koristi zna Ljubljana bolje varovati! Saj tudi ljubljanski očetje prilimajo kak groš davka svojim purgarjem — a samo tem! Blago za trgovino na debelo z deželo in z državo pa je tega davka prav tako pravijo. A zagrebskim očetom pa očitajo, da bodo s temi davki mesto oškodovali, ker bodo s tem obremenili trgovino, ki si bo morala svoja skladischa graditi izven mesta ali pa celo v Karlovcu in Mariboru. Seveda se mestni očetje teh očitkov branijo. Že vidiemo, da je modro vladati res težka stvar!

In pa eigan! Oj teh je veliko! Te dni so jih pa nekaj prav teh pravili v Trnju — en del mesta, ki je v zadnjih letih zrastel. — Ti so imeli v žepu neoporečen dokaz, da je v Zagrebu veliko dobrih ljudi. En sam je imel za tristo dinarjev drobiža, ki ga najbrže ni nakradel. Rekel pa je, da ga je zaslužil! Vsak ne zna tako dobro »zaslužiti«

In pa eigan! Oj teh je veliko! Te dni so jih pa nekaj prav teh pravili v Trnju — en del mesta, ki je v zadnjih letih zrastel. — Ti so imeli v žepu neoporečen dokaz, da je v Zagrebu veliko dobrih ljudi. En sam je imel za tristo dinarjev drobiža, ki ga najbrže ni nakradel. Rekel pa je, da ga je zaslužil! Vsak ne zna tako dobro »zaslužiti«

Elektrika ubila delavca

Trbovlje, 17. februar 1934.

Danes dopoldne ob poldesetih je na glavnem transformatorju »Gvido« za visoko napeti tok ubilo elektrikera Bratuna Janeza. Vršila so se manjša popravila. Ko se je njegov tovaris Bigman za malo časa odstranil, je bil izklopiljen. Ko pa se je vrnil, je našel tovarisa ležati omamljjenega na tleh.

Tako je telefoniral po pomoč. Rud. zdravnik

ko eigan! čeprav po naredbi niti ne more dobiti dela — ker ni še štiri leta v mestu.

Pa tudi cerkvene stvari so nekaterim v mislih. Posebno sedaj, ko vidijo na vseh vogalih nabite plakate za misjon, ki se že pričenja. V četrtek se je pričelo. In sicer najprej z molitvijo otrok, ki so prišli v obilnem številu, da s svojimi drobnimi molitvami pomolijo za spreobrnjenje debelih grešnikov. Bila je to res prav lepa in prisršna pobožnost. S tem dnem se je pričel misijon, ki je namenjen najprej služkinjam, potem mladini, nato periferiji, in nazadnje pride na vrsto »citys« v dneh ob 15.—25. marca. Tedaj se bo vršil tudi slovenski misijon v cerkvi Sveti Katarine, za kateri vlada med Slovenci posebno veliko zanimanje.

V nedelji 18. t. m. bo v prostoru zagrebškega velesejma veliko zborovanje zagrebških katolikov v proslavo obletnice papeževega kronanja. Izbrano lep program govorov, ki jih bodo imeli priznani govorniki — tako dr. Protulipac — pevskih in deklamacijskih točk, vzbujajo veliko pozornosti in se pričakuje, da bo ta nedeljska prireditev posebno veličastna manifestacija.

Pa še eno sem ujet. To je pa povedala teta Nikolaj. Da je pogorela. Vsekako zanimiva novica, ki je niti iznajdljivi zagrebški časnikarji niso izvohali. Bil je to skatostrofalen požar. Teta Nikolaj je zgorela ves arhiv in »poročne obleke«. Pet jih je imela pripravljenih za ta predpust in še nekaj hlač za namecek. Ko je ona bolna ležala tam nekje v neki dobri hiši, pa je pošiljala svoje pomočnico na delo — naj one pošicajo in za poroko nagovore, one, ki brez zakramenta skupaj žive — pa je seveda treba dati za poroko obleko in še kaj drugega... In je teta naročila: tisto obleko daj, saj veš... pa ni mogla nič vedeti, ker je vedela, da je njihova zaloga pogorela — a teta tega ni zvedela. Sele čez mesec dni, ko se je vrnila v svojo skromno sobico, da tam svojo boleznen nadaljuje, je ugotovila, kaj se je v njeni odsotnosti dogodilo. Da je bil pravi ogenj, ki bi imel lahko usodne posledice, pa je bil pravcošno udrušen. Teta Nikolaj pa je vendarle utrpela veliko škodo, a še večjo njene sirote in varovance, katerim nima s čim pomagati in se zato priporoča dobrim ljudem, naj ji pomagajo z dobrimi darovi za njenih 500 sirot, kateri naj ji pošljajo na naslov Teta Nikolaj, Palmotičeva 3, Zagreb.

Slovenec imamo pa tudi vedno kaj svoga. To nedeljo imamo ponovitev igre »Pri Kapelici« ob 4. uri v Jeronimski dvorani.

Sankači
in vsi, ki želite to postati, mislite vedno na dve temeljni pravili, ki se glasita:

1. Drži težišče telesa po možnosti nizko.
2. Imej vedno s seboj **Kiki** bon-odlične in znane ker dajo ti moč in svežost.

PROIZVAJA: UNION ZAGREB

Iz Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije

Starostna Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije inž. polkovnik v p. g. Radoslav A. Georgijević je podal na svoje mesto ostavko. Minister za telesno vzgojo je ostavko sprejel in odredil, da prevzame dolžnosti starostine do nadaljnega prvi podstarostina g. Josip Turc iz Ljubljane (na sliki), ki je odpotoval v Belgrad, kjer bo prevzel svoje posle.

Zaradi strašne bede sta oče in mati izpostavila novorojenčka

Vransko, 16. februar.

Pri Vranskem nekje stanuje delavska družina, ki je pred meseci dobila v hišo novorojenčka. Gmotne razmere so v tej družini obupne. Stanovala je družina v koči, ki je precej vstran od drugih stanovanjskih hiš. Sosedje niso tako mogli opaziti kar na enkrat, kajde je prenehal v koči običajni vik in jok, s katerim si novorojenčki — posebno v revnih razmerah — izpolnjujejo dnevni in nočni čas. V zadnjih dneh so pa vendarle opazili, da mora biti otrok izredno ubogljiv, ker ga ni prav nič več slišati.

Gospodu Verbicu v spomin

Saj bo že skoraj teden dni, kar smo ga kopali, pa se še danes ne moremo prav vžeti v misel, da ga ni več med nami. Z njegovo smrtno je nastalo med nami vrzel, ki je ne bomo mogli pozabiti. Da je potekalo njegovo življenje tako skrito, kot pesem polna trpljenja in skrbi — a vendar vesela, posvečena vsa le njegovi družini. Toda prav v tem je ono kar po grešano, njegov vzglej, njegova nelotenja pridiga za življenje, ki je bila njegovo lastno življenje izkrstalizirano v trdi soli trpljenja in odpovedi. Taki možje in družine se mi zde kot močni oporniki, na katerih sloni verni slovenski narod.

Zivljenje gospoda Verbice je bilo kot trnjevenec, med katerim je le malo rož, pa še te samo zato, da se občuti trnje še močnej. Polno trpljenja je bilo njegovo življenje, prav od tedaj, ko mu je postala rojstna hiša premajhna in je moral iti z maternim blagoslovom, z močno vero in z zaupanjem v Boga in z velikim pogumom v svet, da se sredi njega pripravi ranj, ko se je kot krojaški mojster vrnil domov in si z ubogo šivanko ustvaril domači ognjišče, skrbel s svojo ženo Marijo za osem otrok, ki mu jih je trgal smrt drugega za drugim, pa prav do zadnjih dveh leti, ko je treljal v bolzene in se je njegovemu jasnemu in veselemu pogledu pridružil trpeč izraz. Koltke je bilo noči, prečutih v žalosti in skrbi, za kateri so vedeli samo domači! Pa vendar, kdo bi se ga mogel predstavljati v njegovih delavnicah sredni dela tudi pozno v noč drugače, kot s pesmijo in smehljajem na obrazu? Za nos, ki smo poznali njegovo življenjsko modrost: zgodili se božja volja, dokler bom zaupal v Boga. On ne bo zapustil, ni to nobena skrivenost.

Gospod Verbic je bil vseskozi odločen in praktičen katoličan. S tega stališča je sodil vse in obsojal vse, kar je temu nasprotovalo. Najbolj se je to odražalo v njegovih družinah. Niso se motili oni, ki so dejali ob njegovih smrti, da takega vzornega zakona ni z lepa dobiti. 56 let

skoraj istočasno so pa v dve uri oddaljene St. Juriju na mestu in poskusil z umetnim dihanjem, a je bilo vse zmanj. Bratuna je že dvakrat prej udaril tok, a so ga vedno oživel, v tretje pa ni šlo več.

Mrtvega so odpeljali ženi in otrokom na dom v Bevkško, odkoder je se zjutraj popolnoma zdrav odhajal. Rajni je bil dober človek in izborni delavec v svoji stroki. Osirotelji družini naše iskreno sožalje!

sta hodila močna, oprta druga na drugega z ženo skozi vse trpljenje in veselje, da bi se tudi enkrat za hipo ustanila. Nikjer drugje ni iskal veselja in zabave ko v družini. Bogu je hotel vzgojiti svoje otroke in samo to je hotel imeti za plačilo. Vsem je preskrbel boljše življenje, kakšno je živel sam. Izmed sinov je bil eden

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti. Vsem je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti.

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti.

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti.

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti.

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti.

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti.

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti.

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti.

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobiti.

zadnji, ki je živel do 70 let. Toda vendarle je bil dobro dobit

Proslava obletnice papeževega kronanja

Akademika zveza proslavi v nedeljo, 18. februarja obletnico kronanja papeža Pija XI. Ob pol 10 dopoldne bo v stolnici slavnostni govor prevzv. knezoškola dr. Gregorija Rožmana, ob 10 pa pontifikalna sveta maša. (Vhod za akademike in starešine skozi stransko zakristijo.)

Ob 8 zvečer bo pa v veliki dvorani Uniona proslava, na kateri bosta govorila:

Dr. Miha Krek: O VELIČINI PAPESTVA.

Akademik Julij Saveli: O PAPEŽU PIJU XI.

Akademika zveza vabi tem potom vse gospode starešine, da se skupaj z akademiki udeleže sv. maše v stolnici in večerne proslave v veliki dvorani Uniona.

Akademika zveza.

Vsi verniki ljubljanskega mesta in vse katoliške organizacije so uljudno vabljene, da se udeleže v nedeljo cerkvene slovesnosti ob pol 10 v stolnici, ob 8 zvečer pa v unionski veliki dvorani proslave, ki jo priteče akademiki.

Kakšno mleko pijemo v Ljubljani

Ljubljana, 17. februar.

Te dni razpravljajo zagrebski časopisi o preuređitvi preskrbe zagrebskega prebivalstva z mlekom. Vprašanje pa je važno tudi v Ljubljani. Mestno tržno nadzorstvo nam je dalo k temu vprašanju naslednja pojasnila: Statistika o mleku, ki jo je napravilo tržno nadzorstvo, dokazuje, da pijejo ljubljanci kvalitativno povprečno dobro in zdravo mleko. Mleka dobavljalcem ne mešajo z vodo in ni posneto. Kar je bilo slabega mleka, je bilo le ponesnaženo.

Mleko dobavlja v Ljubljano prvič kmetje sami iz okolice, dalje prekupčevalci, ki ga nabirajo z vozom od hiše do hiše ter mlekarške zadruge. Za kmete je mlekarstvo v današnjih časih lep vir dohodka ter so si mnogi kmetje napravili že prav vzorne hleva. Mleko, ki ga dobavlja, je prav zadovoljivo. Mlekarške zadruge imajo že vse primerne prostore za shranjevanje mleka, pa tudi sredstva za čiščenje in pasteuriziranje. Zadruge pažijo, da dobe od kmetov dobro mleko v čistih posodah. Ker ga plaćajo po percentni mašobi od svojih članov, ima to mleko polno vrednost. Ravnanje z mlekom je pod vodstvom strokovnih mlekarjev, nekatere zadruge pa tudi že kontrolirajo po živinodržavnikih hleva svojih članov.

Slabič je s prekupčevalci, ki zbirajo mleko od hiše do hiše. Mleko, ki ga dovaja, izkazuje največji odstotek neprimernosti. Prekupčevalci po vecini niso strokovno izobraženi, nimajo primernih obratov in oprave. Največ shranjujejo mleko po večah, drvarnica in neprimernih skladisih. Nekaterim je moralo

tržno nadzorstvo celo prepovedati dostop v mesto.

Predvsem bo tržno nadzorstvo v bodočem gledalo, da bomo v Ljubljani dobivali čisto in higijensko zadovoljivo mleko. V prvi vrsti bo treba posvetiti več pozornosti ureditvam hlevov za rejo krav molznic, pregled hlevov po uradnih živinodržavnikih, bi moral biti obvezen za vse, ki dovajajo mleko v mesto. Vsak mlekar bi moral že pri molznični paziti na čistost. Molznice bi morale paziti na čistost lastne oblike, pa tudi na to, da je živila čista, zlasti pa vimenia krav. Posode morajo biti brezhibno umite in se morajo pokrivati z zaklopcom. Mleko ne sme priti v dotik z vodo, zakaj v vodi so pogosto nevarne klice. Cedilinu mleka morajo biti čisti. Mleko se ne sme voziti po prašnih cestah nepokrito. Mleko bi se moral dostavljati na dom le v posodah z določeno množino, ker je pretakanje mleka po cestah in vežah nedovoljeno.

Tržno nadzorstvo je mnenja, da ne kaže centralizirati prodaje mleka v Ljubljani, ker je konkurenca s primernim mlekom koristna za ljubljansko prebivalstvo, potrebno pa je, da se raztegne kontrola nad mlekom od hleva do oddaje. Izločiti pa bi bilo treba vse zakotne prekuce.

To so zahteve, ki sicer še niso v celoti uveljavljene, tržno nadzorstvo pa kaže voljo, da jih kmalu dosledno izvede. Dobavitelji mleka se bodo morali s tem pač sprijazniti. Sicer pa je tam, kjer imajo kmetje mlekarške zadruge, to že izvedeno.

bo treba temeljite remedije, saj ljubljanski tramvaji samo zato tu, da bi delal slavo in čast jugoslovenskih, temveč je predvsem in v prvi vrsti zaradi občinstva, ki je bilo sicer na znanem mlaju navedeno še na tretjem mestu.

D. V. Sporn

specijalist za notranje bolezni

se je preselil

v „Vzajemno zavarovalnico“

nas r ti glavnega kolodvora Telefon Štev. 34 37

○ Kriza v bolnišnici. Po odhodu primarija dr. Černiča je prevzel vodstvo kirurškega oddelka v ljubljanski bolnišnici znani in priljubljen zdravnik g. dr. Blažrauer. Razmere v bolnišnici, posebno pa se na kirurškem oddelku, so nevezdrne in moramo skoraj reči, da kirurški oddelki niti od daleč ne odgovarjajo sodobnim zahtevam zdravljencev. Ta teden je dr. Blumauer nastopil další dopust in bojazen je, da se ne vrne več na svoje mesto. Uprrava ljubljanske bolnišnice in oblasti, ki so bolnišnici nadrejene, morajo poškrbeti, da se to vprašanje povoljno resi v korist prebivalstva.

Goljž ekstrakt je dobro vpeljan v vseh državah
EKSTRAKT dr. z o. z.
Gospodarska cesta št. 8

○ Prijava konj in voz ter koles. Najkasneje do konca tega meseca morajo vsi lastniki mestnevo vojaškemu uradu na Ambroževem trgu 7-I, soba 3, prijaviti vse one svoje konje, vozove in bicikle, ki jih doslej vojaška komisija še ni pregledala. Do tega časa mora vsakdo prijaviti tudi morebitne spremembe, ki so nastale pri že pregledanih konjih, vozovih in biciklih, takor n. pr. prodaja, nakup, zamenjava itd. Kdor bo zglašil opustil, bo po voj. kaz. zakonu najstrožje kaznovan.

○ Iz mestne klavnice. Pred sticanjimi dnevi so ljubljanski mesarji zborovali ter med drugimi sklenili tudi, da naj se napravi klančnica, ki ser skladajo prasiči iz avtomobilov. Sedaj prijelje prasiče v klavnicu po večini z tovornimi avtomobili in ker v klavnicu ni nobene klančnice, prasiči kar na tla pomešajo. Tako se zgodi, da se prasiči pri tem opravili potolčajo in si večkrat polomijo noge. Da se pri tem žival žrtepiči, je umetno. Radi tega je klančnica nujno potrebnata. Prostora za to napravo je dovolj, in tudi denarna sredstva bo lahko najti, saj je vendar klavnica visoko aktivna. Treba bo samo nekaj dobre volje od strani mestne občine in stvar se bo dala hitro urediti. Tako se bo prepričile trpinčice živine.

○ Lotterija na tramvajske listke. 25 steklenic rogaške slatine je zadel gospod Ivan Rozman, pletar, Ljubljana, Poljanska cesta 49.

○ Pilotka šola Aerokluba. Aeroklub Naša Krila Ljubljana bo letos otvoril ilo sko šolo in sicer za učence, ki bodo potem služili avijacijo v vojski, brezplačno, za druge pa proti nizki solnišni. Interesenti naj se javijo do 10. marca in zahtevajo pisemno razpis s pogoji in prijavni formulari v tajništvu Aero-kluba, Gradišča 7-I, Ljubljana.

○ Dunajsko pranje, svetolikanje, simenc, Kolodvorska 8.

Guštanji

Menda nam kriza prizanaša? Tako bi človek sodil, če pomisl načaj na čas pred pustom. Društvo v Guštanju so pridno prirejala veselice in maskerade. Saj so se veselice konaj vrtce. No, in priredili so bili s čistim dobičkom izredno zadovoljni. Cudno, da so ljudje srednja hušč skribi in največje bede najbolj lahkomisni. Menda jih je postalo plesanje, popivanje in veselje, najvišja vrednota? Zdi se, da tudi kriza duha ne prizanaša?

○ Francoški konzul g. E. Neuville je premeščen za konzula v Madridu. Za novega konzula v Ljubljani je imenovan gosp. Gabrijel Reimerand.

○ Lovci! Umrl je naš dolgoletni član in odbornik g. Malenšek Josip. Pogreb bo danes popoldne ob pol 16. — Odbor.

○ Ljudska knjižnica, Miklošičeva c. 7, opozarja na novejšo slovensko literaturo, ki je izšla tekom leta 1933-34. Inteligenčni krogci na deželi preživljajo poleg denarnih krize tudi duševno, ker nimajo denarja, da bi si nabavili novejšo literaturo bodisi slovensko ali nemško. Tem nudi Ljudska knjižnica knjige proti malenkostni izposojevalnini od knjige za tri tedne. Knjižnica je odprta od 8 do 12 in od 2 do pol 7 zvečer.

○ Vozne zveze na tramvajske progi se po dovršitvi krožne proge niso mnogo ali nič boljšale. Potniki se še vedno pritožujejo, da morajo po več minut čakati pri prestopih. Najslabše je nedvomno pri magistratu, kjer vozi dolenski tramvaj tako, da bi bil z drugimi splet. Zlepka se ne pripreti, da bi voz na krožni proggi malo počakal na dolenski voz. Tudi vozovi na viški proggi se prav nič ne brigajo, kaj se dogaja na krožni proggi. V tem oziru

V ostrih zimskih dnevih in pri sportu

NIVEA-CREME ali NIVEA-OLJE

Nadrgnite si lico in roke, preden se podaste na prosti, z NIVEA-CREME ali NIVEA-OLJEM. Osa ščitita Vašo kožo pred neugodnimi vremenskimi vplivi, takoj da ostane gladka, sveža in prona, in pospešuje ozdravljenje razpočetih in vnetih mest. Promocieta globoko v lico, ojača ga, da postane odporno. - Med srečišči za nego kože na vsem svetu vsebueta edino NIVEA-CREME in NIVEA-OLJE kožni mašobi sorodni eucerit, na katerem temelji njih edinstveni, dobrodelni učinek.

Mariborske vesti:

Iz okolice: klic brezposelnih

V mariborski okolici 3000 ljudi brez zasluga - 600.000 Din za javna dela v obeh mariborskih okrajih

Maribor, 17. februarja.

Brezposelnost v mariborski okolici je vprašljiva, ki si ga upal načeli dosedelj se nihče. Je pa prav tako važno, kakor vprašanje brezposelnosti v mestu samem, skoraj še večji, ker je prvič stveto brezposelnih v okolici mnogo višje, kakor v mestu, drugič pa je radi naraščajočega obubožanja okolice neposredno prijedelo tudi mestno gospodarstvo, ki je v veliki meri živilo na račun okoljskega zaledja. Najočitiji centri brezposelnosti so danes predmestne občine Pobrežje in Studenci, Hoče, St. Lovrenc in Ribnica na Pohorju, v okraju levje dravski breg pa občina Košaki. V vseh teh krajevih je govorovo svojih 3000 ljudi danes brez zasluga. Nekoliko olajšuje njihovo bedo dejstvo, da imajo po vecini lastna stanovanja in morda še koseči zemlje, vendar se samo s tem ne morejo preživljati. Dosej je še slo, toda zadnje dni je pričela prejemati tukajšnja borza dela naravnost obupne

prošnje za nujno pomoč. V predmestnih občinah se je sicer letos uvelja tudi neke vrste pomočne akcije, toda le v omejenem obsegu, v podeželskih industrijskih središčih pa še tega ni. Edina nuda je ostala še ubogim ljudem — napovedana javna dela, ki naj bi se pričela s sredstvi iz banovinskega bednostnega fonda. Oba mariborska okraja sta dobila iz tega fonda vsak po približno 300.000 Din. S tem denarjem se bodo izvrševala cestna dela na pohorski cesti, na cesti Sv. Peter—Ložane—Kamnica—Sv. Urban. Zaposlilo se bo pri njih v prvi vrsti domače brezposelnike prebivalstvo ter brezposelnih v Pobrežju in Studencu. Nuino pa bi bilo s temi deli čimprej pričeti, ker je sedaj nastopila načrtljivega doba ter so ljudje že skoro čisto obupani. Ne smo se pa pozabili še besedilni lesni in kovinski delavci v St. Lovrencu ter kamenarji v Ribnici, kjer je več sto ljudi z družinami brez vsakega zasluga.

nekim hlapcem. Boj se je končal nazadnje tako, da je dobil delavec od hlapca gnajne vile v glavo ter odnesel tako hude poškodbe, da so ga morali neumodno prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Radi 500 Din skoraj zgorel. V Vurmatu je izbruhnil požar. Gorela je lesena, s slamnata krita hišica posestnika Mihaela Ravnjaka. Požar je nastal na ta način, da so se vnele najprej saj v dimniku, od žarečih saj pa slamnata streha. Pogorelo je popolnoma vse, ker so se moralni gasilec omejiti na varstvo sosednjih poslopij. da niso še ta postala žrtve ognja. Ravnjak bi skoraj sam postal žrtve ognjene sile. Revez je bil celo življeno štedljiv ter si je sedaj v starosti hral kot edini zaklad v omari 500 Din, za najhujšo silo. Ko je izbruhnil ogenj, je potihel najprej k omari, v razburjenosti pa ni mogel zaklenjenih vrat odpreti. Medtem, ko se je mučil, da bi rešil gotovino, je ogenj zatekel tudi že lesene stene ter je gorela hiša kot baklja. Kljub svarilnim klicem se je Ravnjak še vedno ves zmešan odklepal omare. Ljudem je zlezenilo kri, ker so pričakovali, da ne pride več živ iz plamenov, ko se je ojunatal tamošnji šolski vodja ter pogumno skočil plamene v notranjnost. S silo je moral posestnika odtrgati od omare ter ga zaneseti na plano. V naslednjem hipu se je zrušila streha, in da sta se oba zamudila za minuto dalje v hiši, bi bila zgorela reševalec in lastnik, Škoda, ki jo Ravnjak trpi, znaša 15.000 Din. Bil je zavarovan, ker pa so zgorele tudi vse police, ne ve kje, spominja se samo, da je plačal zadnjo zavarovalnino v znesku 57 Din.

Šverc v razvezetju. Delavec Franc Kaube iz Češkega je poskusil vtihotapiti 22 paketov igralnih kart ter 2 in pol kg saharina. Zascali so ga v St. Ilju. — Na mariborskem kolodvoru so na naši carinski organi pri pregledu pri trgovcu Stanku Krausom iz Osijeka, 2 paketa igralnih kart, vžigalnike in večjo količino cigaret. Plačal bo zato 2500 Din globe.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova voda« prijetno učinkuje domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadele, ker se izkaže v malih količinah koristno.

Celite

Umrl je v Novi vasi 39 Pratnemer Franc, posestnik in konča, 50 let. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 4 popoldne od doma na okoliško pokopališče. — V javni bolnišnici je pa umrla Stuhne Alojzija, dñnarica, Družkova pri Humu ob Sotij, 33 let. N. v. m. p.

Nesreča. Zadnje dni je bilo zopet pripeljanih v celjsko bolnišnico več število ljudi, ki so se ponesečili. Drama Jože, vželavec, 62 let, s Spodnje Hudinje, je padel na poledenih cestih in si zlomil levo roko v zapestju. Ivan Veršnik, posestnik, iz St. Janža pri Rečici ob Savinji je doma pa'el in si zlomil desno nogo v stegnu. V bolnišnici se zdravi tudi mož, o katerem smo pisali v včerajšnji številki, da je neki voz povezal na Ljubljanski cesti. Pis je Kramar Jože, delavec iz Petrovč, dobil je poškodbe na levi nogi.

Celjski trg je bil včeraj za ožen z raznim blagom. Zelo veliko je bilo na trgu kurentne. Če ne kuram, so se sušale po velikosti od 15 do 25 Dim. Veliko je bilo tudi jajec in sicer od 50 do 75 par komad. Zelenjava je že picej draža, motorice merica 150 do 2 Din, domač radič merica 2.50 Din. Sadja pride na trgu le še bolj malo in je precej draža.

Plače po nekaterih celjskih obratih so ravnošč škan'ozne. Tako smo čuli, da zaslužijo ponedelete dnevno komaj po 4 Din. Veliko je bilo obratov, ki imajo nastavljene delovne množice po 14 dni kot vajence, nači jih pa odprtijo in nadomestijo z novimi, saj je delavnica moč danes takoj poneti in se pač lahko izrablja. Kako naj živi človek s 120 Din. na mesec, je tudi vprašanje, če je pa treba taklik plačati samo za sobo. Z vsem tem se je b

Na obisku pri hercegovskih selskih župnikih

Mostar, 15. februar, 1934.

Večino katoliških župnih v Hercegovini upravljajo franciškani. V Mostaru imajo svoje bogoslovje, po novi maši se pa razidejo po večji zgodnji Hercegovini, ki je po večini katoliških, pa se jo tudi katoliško diasporo vzhodno od Narente. Kadar se seznamim v Mostaru in kakim podžupniškim župnikom, se navadno razgovor konča z obljubo, da ga bom ob prilikl obiskal. Za obiske je tukaj tudi zima prikladna: od novega leta dalje je vreme večinoma jasno, sneg pa gledamo samo po gorah.

Na bethemskih poljanah

Na naši gimnaziji je pred dvema letoma posluževal veronauk dr. fra M. B., sedaj pa je zamenjal šolo s praktičnim dušnim pastirstvom in je odšel v gorsko vasico Blizance, ki leži kakih 24 km južno od Mostarja ali dobro uro vožnja od Železniške postaje Žitomislići. Kakih 2000 dus ima v svoji župniji. Lepo januarsko nedeljo sem ga obiskal v manjši družbi. Vsi izletniki smo bili takrat prikrat v Blizancih (to pomeni »dvojki«) in smo iskali cerkev, češ, tam v bližnjem bo gotovo tudi župnik. A cerkev — nujker. Pač: na balkunu najlepše hiše v vasi zazremo križ in najbistrejši med nami je takoj ugani, da je tu združeno župnišče in cerkev pod eno streho, to se pravi, da je majhna sobica v župnišču urejena za kapelico. Pridemo v župnišče. Pred župnikovo pisarno vidimo vrsto ljudi, ki mirno čakajo. Pojasnilo nam, da župnik v pisarni spoveduje, ker župnija ne premore spovednice. Maša je bila ob enajstih na prostem pred župniščem. Tam je stala lesena baraka, toliko prostorna, da je bil v njej oltarček; tudi duhovnik in strežnik sta bila zavarovana pred vremenekimi nezgodami. Ljudstvo je pa klečalo ali posedal pred cerkvijo po kamenju. Ne bo mi šla izlepa iz spomina pridiga, ki sem jo čul te nedelje. Takole nekako je pričel pridig s svojim jasnim glasom, da so ga v bližnjih hišah slišali tudi tisti, ki so morali ostati doma:

„Ze dve nedelji sem vam želel govoriti o sveti družini, pa je pihala tako ostra burja, da vas nisem smel zadreževati tukaj na prostem. Danes sicer tudi veje precej huda sapa, a vendar toliko milješa, da vam bom mogel dati vsaj par misli o sveti družini, da jih ponesete s seboj na svoje domove.“

Ne dobite lahko dežele, kjer bi se človek tako lahko uživel v življenju svete družine, kakor je Hercegovina. Bil sem na univerzi v Nemčiji, pa nam je profesor kazal sklopštene alike iz življenja v sveti deželi. Ko so prisile na vrsto slike bivališč, je pokazal hišico, da sem ostermel: prav čisto taka je bila kakor moja rojstna hisa. (Župnik je namreč doma iz Blizancev in negov dom se je lepo videl s prostora, kjer je bila pridiga.) Turki so prinesli ta način graditve hiš in vasi iz vzhoda k nam, pa se je to pri nas ohranilo do današnjega dne. Tudi podnebje v sveti deželi nas spominja naših krajev: ista strašna poletna vročina brez dežja, da hoče uničiti vse rastlinstvo.“

Nato je pa razlagal, v čem se življenje po hercegovskih rodbinah razlikuje od življenja svete družine. Tu so dobili (oz. smo dobili) svoj del možje, fantje, pa tudi dekleta, ki se šminkajo — Pa! Ne smem dalje govoriti o pridigi, da ne bo kdo rekel, da raznašam po svetu splošne človeške slabosti, ki človeku tudi v Hercegovini niso pričancene.

Po maši sem se razgovarjal s kmeti. Pravili so mi, da je bila pred okupacijo vsa zemlja last dveh veleposetenikov, ki sta stanovala v Travniku. V nini odsotnosti jih je zastopal šubaša, ki je bil velik gospod: kadar je kano potoval, n. pr. v Mostar, so ga moral kmetje nosili v nosilnic. Po kakih dvanajstih jih je šlo z njim na pot, pa so se menjavali v nojni po štirje in štirje.

Sedaj je pa skoraj vsa zemlja last kristjanov. Sami so jo odkupili že pred svetovno vojno. Muslimani so se po večini izselili. Samo v kakih desetih hišah je časte Alaha, in te hiše so — najsiromašnejše v vasi. Pravoslavni družini pa prebivata v župniji samo dve.

Ljudje pridelujejo dosti vina in zlasti tobaka. Da imajo zmisel z gospodarski napredki, se vidi po tem, da so sami sklenili, da ne sme — nikdo v vasi več pasti koz, teh neusmiljenih sovražnic gozdov in vrtov. Prebivalstvo skrbi za gozd in pridno zasaja sadno drevesje: breskve, marelice, orehe, tudi jabolka. V bližnjih Žitomisličih je drevesnica, kjer dobe mlada drevesca po skromni ceni dveh dinarjev za kos.

V Gorancih

Kakšen kraj je to, pove že ime samo: gorska župnija, kakih 600 m nad Mostarjem; v treh urah prideš tja po peš. Skoraj bi rekel, da je beseda »peš«

odveč: kajti v Gorance ne vodi niti cesta niti preprosta kolovožna pota. Ves promet se vrši po peš ali na hrbitu konj in oslov. Ko sva jo v začetku januarja s prijateljem tja mahala, so naju neprestano srečavali kmetje in kmetice, ki so tovorili v Mostar drva ali pa mleko. Prijazno so naju pozdravljali; kmalu nima je bil vrok posebne pozornosti jasen, s katero so naju ljudje motrili: pričakovali so vsak den prihod novega učitelja, pa so smatrali mojega tovarisa za težko pričakovanega gosta. Da, težko pričakovanega: pred kratkim so si bili zgradili šolsko poslopje, a prva učitevica, ki je dobila Gorance, sploh ni nastopila službe, tako da se šola ni se niti pričela. Dasi šteje goranska župnija okoli 3000 dus in je Mostarju pred nosom, vendar v njej analfabetizma do 1. 1934 ni nikdo preganjal. 10. januarja letošnjega leta je bil pa slovenski dan, ko je nastopil svoja služba prvi učitelj. Iz Blizancev je prišel, pred njim je pa šel dober slovec, tako da so da željno čakali če ne otroci pa vsaj starši, in tudi župnik, kakor sem kmalu videl.

Dospela sva v vas. Gorska kotlina, nekoč brezvonomo jezero, nudi prostora za nekaj lepih niviv. Goranci imajo svojo cerkev; skromna je

sicer in brez zvonika, a za te kraje je vendar cerkev znamenje nekega blagostanja in verskega navdušenja; saj je več nego polovica župnij brez cerkev. Župnija upravlja franciškan, ki je studiral v Švici in Franciji, prepotoval znaten kos Evrope, sedaj pa je postal na podnožju planin, ki močno spominjajo na naše Karavanke, vsem vse. Kaplana nima. Vse dušnopalstirske posle upravlja sam. Njegov najboljši pomočnik pri tem je — konj. Župnija je tako razsežna, da ima v vsaki smeri do najbolj oddaljenih hiš približno poltretjo uro jahanja. Ker tukaj jeseni, pa tudi pozimi in v spomladni močno dežuje med silnim vetrom, ima za tako vreme sijajno obleko: skornji iz kavčuha mu segajo do ledij, trup in glavo mu pokriva suknja prav tako iz kavčuha — pa tako kljubuje divjanju elementarnih sil.

Težak kruh jedo njegovi farani. Po 3 Din prodajajo v Mostarju liter mleka, tovor drva, kolkor jih nese en konj, pa po 10—13 Din. Po troje, po četvero, po petero konj je zvezanih skupaj, tako da zadošča en »voznik« za celo karavano. Pet do šest ur porabi prodajec samo za pot.

Pa tudi goranskemu župniku ni postljano z rožicami. Samota, samota... Saj jo ima človek rad, a kar je preveč, pravi Babica, se s kruhom ni dobro. Redkokdaj se zgubi v župnišče gost. Malo je Mostarcev, ki bi bili že videli kraj, odkoder jim morebiti vsak dan prihaja mleko, po potrebi tudi drva.

Bo bržkone le res, da je večja zasluga biti v Gorancih za župnika nego v Mostarju za profesorja. — I. Dolenc.

Oče dva otroka vrgel v vodnjak

Iz Ulčinja poročajo o tem pretresljivem dogodku, ki tako hudo spominja na pravljivo zgodbo o nesrečnem Janku in Metki.

31. leti stari knez Pasko Miridita, ki je bil vodovec in oče dveh otročev, se je drugič ozabil. Vzel pa je sebi neprimerno nevesto, že le 17 let staro Stana Pejdžonovič iz Kroatije. To se je zgodilo pred dvena mesecema.

Tako kot je Stana prišla v hišo, je začela s pastorkom grdo ravnati. Deklica Lenka je bila stara 7 let, sinko Filip pa 4 leta. Končno je mlada žena zahtevala od moža, da morata otroka iz hiše, ali pa pojde ona.

Mož je premisljeval, kaj naj naredi. Te dni je šel z doma. Ko se je vrnil, ni žene našel doma. Domisli se je njene grožnje, da pojde od hiše, če ne pojdet otroka. In ji je ustregel:

Zgodaj zjutraj je poklical oba otroka: Jima dal zajtrk, ju opravil in rekel, da pojde obiskat tetko. Otroka sta bila vsa vesela, podala

sta očetu roke, da ju je vodil po poti. Ko so prisli do vodnjaka, je kruti oče 7-letno Lenko zgrabil za vrat in jo vrgel v vodnjak. Ko je 4-letni Filip to videl, se je iztrgal očetu in zbežal. A oče ga je ujel, mu zamašil usta in tudi njega vrgel v vodo.

Nato je zverinski oče odšel k sorodnikom ter jih povpraševal, ali so kaj videli njegove otroke. Sel je tudi orožnike prosil, naj mu pomagajo iskatki otroka, ki sta se izgubila.

Toda prisli so ljudje, ki so povedali, da so videli, kako je Paško še davti vodil svoja otroka za roko od doma. Prišla pa je tudi neka ženska in povedala, da je v vodnjaku, kamor je šla po vodo, videla dve otroški trupelei. Sli so k vodnjaku in izvleki ven oba otročička, ki sta se v smrti držala objeta. Sedaj je zverinski oče priznal svoj zločin in povedal, da ga je Stana nadogovorila.

Zaprli so njega in njo.

Neznani požigalec zažgal žago

Litija, 16. februar.

Pred tednom smo poročali, da je bil na Slančevi žagi na Grbinu pri Litiji podtaknjen ogenj, katerega pa je pravočasno opazil žagar Repovž in prepričel z drugimi delavci večji požar. To je bil že drugi slučaj, da je nekdo hotel na žagi zanetiti ogenj.

Stvar pa se je neznanim požigalcem dežela posrečila v četrtek zjutraj, ko je zapalil leseno skladisčo na žagi, kjer se je susil raznovrstni način graditve hiš in vasi iz vzhoda k nam, pa se je to pri nas ohranilo do današnjega dne. Tudi podnebje v sveti deželi nas spominja naših krajev: ista strašna poletna vročina brez dežja, da hoče uničiti vse rastlinstvo.

Nato je pa razlagal, v čem se življenje po hercegovskih rodbinah razlikuje od življenja svete družine. Tu so dobili (oz. smo dobili) svoj del možje, fantje, pa tudi dekleta, ki se šminkajo — Pa! Ne smem dalje govoriti o pridigi, da ne bo kdo rekel, da raznašam po svetu splošne človeške slabosti, ki človeku tudi v Hercegovini niso pričancene.

Po maši sem se razgovarjal s kmeti. Pravili so mi, da je bila pred okupacijo vsa zemlja last dveh veleposetenikov, ki sta stanovala v Travniku. V nini odsotnosti jih je zastopal šubaša, ki je bil velik gospod: kadar je kano potoval, n. pr. v Mostar, so ga moral kmetje nosili v nosilnic. Po kakih dvanajstih jih je šlo z njim na pot, pa so se menjavali v nojni po štirje in štirje.

Sedaj je pa skoraj vsa zemlja last kristjanov. Sami so jo odkupili že pred svetovno vojno. Muslimani so se po večini izselili. Samo v kakih desetih hišah je časte Alaha, in te hiše so — najsiromašnejše v vasi. Pravoslavni družini pa prebivata v župniji samo dve.

Ljudje pridelujejo dosti vina in zlasti tobaka. Da imajo zmisel z gospodarski napredki, se vidi po tem, da so sami sklenili, da ne sme — nikdo v vasi več pasti koz, teh neusmiljenih sovražnic gozdov in vrtov. Prebivalstvo skrbi za gozd in pridno zasaja sadno drevesje: breskve, marelice, orehe, tudi jabolka. V bližnjih Žitomisličih je drevesnica, kjer dobe mlada drevesca po skromni ceni dveh dinarjev za kos.

Plui

Preproge kradejo. Ko se je včeraj dopoldne trgovski zastopnik Hadžib Ahmedovič, ki prodaja na Tyrševem trgu preproge, oddalil za trenutek od svoje stojnice, mu je neki uzmoči ukradel tri preproge vredne 3000 Din. Preproge so iz plisa, tovarniškega izdelka, rdeče - belo - v črno rožnate.

G. Slane ima okoli 10.000 Din škode, ker za to lesno skladisčo ni bil zavarovan. Vsekakor mora biti požigalec kak domaćin, ki se je hotel na tak podel način maščevati nad gosp. Rado Slancem. — Litijski orožniki z vso odločnostjo izsledujejo ludodelca.

Tedenško pripravljalno službo ptujskih gasilcev od 18. do 25. t. m. vrši 4 red prvega voda in sicer četnik Rudolf Erlač in četar Franc Korže.

Reševalno službo pa imajo: Šofer Ervin Damšić, četar Tomaz Klapčić, od moštva Anton Kuhar in Konrad Somer.

Volkovi napadajo

Volčja nadloga na jugu še vedno ne miruje. Kako poročajo iz Rume v Sremu, se tam okrog zopet klatijo cela krdela sestradanih volkov.

Kmet Štefan Ilkič iz vasi Rivice se je s svojo ženo z vozom peljal v Rume. Naenkrat je zagledal na pl. ijava manjše volče krdelo. Naglo je pognal in srečno prišel v Rume. Tam je takoj naznani oblastem, da se v okolici potikajo volkovi, da bi oblasti prebivalce opozorile na nevarnost.

Med tem se je zgodilo, da je volče krdelo nadaljno ovčijo stajo Petra Krstiča iz Rivice. Volkovi so oklali 10 ovac. Volkove so potem pregnali prihitrili kmetje, ki pa so imeli težak boj, ker so brez streljnega orožja.

Iz Splita sta poročala so videli v Šmartno, odkoder so v zgodnjem jutru ob 4 prisli z motorno brigalno gasilcev na pomoč. Ker pa vsled hudega mraza ni mogla motorika začeti delovati, so pošli hitro se po ročno brigalno, s katero so požar omejili saj v toliko, da ni zgorela žaga.

G. Slane ima okoli 10.000 Din škode, ker za to lesno skladisčo ni bil zavarovan. Vsekakor mora biti požigalec kak domaćin, ki se je hotel na tak podel način maščevati nad gosp. Rado Slancem. — Litijski orožniki z vso odločnostjo izsledujejo ludodelca.

Kranj

Nova gledališka družina stopa na plan. »Strokovna skupina delavcev in nameščencev v Kranju, ki je jeseni začela reorganizacijo krščansko-socijalnega gibanja v Kranju, koder je ledina še močno neizoranata ter čaka na marljivega sejaveca, ima v svojem programu in statutih tudi prirejanje iger in dramatičnih predstav. Zato je v okviru organizacije ustavnovačka dramatični krožek, ki je takoj zbral okrog sebe prav lepo število zavednih in agilnih igračev in igračev. Trenutno študira in pripravlja krožek svoje prvo predstavo in sicer Leskovčev drama: »Dva bregova«, igra iz življenja beračev. Drama bo v kramku odigrana na održu Ljudskega doma v Kranju, na kar občinstvo že naprej opozarjam.

Iz Splita poročajo tole volčje zgodbo: Kmet Marko Borovič je jedil v vas Leševič. Naenkrat mu je pot zastavil sestradani volk, katerega se je Marko seveda hudo ustrasil. Volk je planil v konja, ki se je sproščil in zdrijal. Volk na je dirjal za njim in ga grizel v zadnje dele. Sele ko je konj pridril v vas, se je volk ustavil in zbežal. Konju je obgrizena vsa zadnja stran.

Način način so videli v Šmartnu. Kmet Marko Borovič je jedil v vas Leševič. Naenkrat mu je pot zastavil sestradani volk, katerega se je Marko seveda hudo ustrasil. Volk je planil v konja, ki se je sproščil in zdrijal. Volk na je dirjal za njim in ga grizel v zadnje dele. Sele ko je konj pridril v vas, se je volk ustavil in zbežal. Konju je obgrizena vsa zadnja stran.

Občini Šentjur in Šentvid so videli v Šentjurju. Dramatična šola danes ob devetih klockih ob 18. februarja vodila predstavo »Vesna«.

Občini Šentjur in Šentvid so videli v Šentjurju. Dramatična šola danes ob devetih klockih ob

Moderni policiji zločinec ne uide

Kemija v policijski službi

Skoraj vsaka kazenska preiskava sloni v naši dobi na poročilih izvedencev, ki navajajo v dokaz podatke iz področja psihijatrije, kemije, fizike itd. Naslednji podatki so posneti iz poročila francoskih laboratorijs pravosodnega ministrstva v lanskem letu in osvetljajo težka pot, po kateri hodi znanost, da bi odgovarjala na vprašanja, zastavljena po justici.

„Električno oko“

Avtomobil je povozil kmetico in pobegnil. Prič ni bilo. Policia je ustavila nekoliko ur po zločini vozilo s krvavim madežem, katerega se je držalo nekaj komaj vidnih nitk. Sofer je zatrjeval, da nikakor ni bil na kraju umora. Oblasti so potrebovale nedvomne dokaze, da ne bi obsojili nedolžnega. Fiziki so prejeli v preiskavo okrvavljen radiotor tega avtomobila, sneli so s pomočjo elektroplinias nevidne ostanke blaga in ga primerjali z obliko umorjene. Fotoelektrična stanic beleži rezlične barve tako točno, da jamči za popolno točnost zaključkov. Dva kosa rdeče svile iste kakovosti in iste znamke vplivata na primer na elektroplin popolnoma različno, če je zapustil en kostovarno vsaj nekoliko dni pred drugim. Toda v našem primeru sta bila oba vzorca na las enaka. To je izdal morilca, ki je tudi priznal zločin, ko mu je prečital sodnik poročilo izvedencev.

„Nevidni dokazi“

V nekem pariškem stanovanju na veselom Montmartru so našli ustreljenega poklicnega plesalca. Policia je prijela njegovega osumljenega znanca. Slednji se je skliceval na priče, ki so trdile, da je bil on v času umora daleč

od tega kraja. Toda preiskava v njegovem stanovanju je postala pozorna na zmečkan površnik, katerega žep je bil preluknjan po krogli. Policia je sklepal, da je umoril osumljenec plesalca iz zasede z revolverjem v žepu. A kdo bi to dokazal? Plesalec je postal žrtev zdaj dokaj redke svinčene krogle: revolverski naboji se navadno izdelujejo iz tako zvanega melchiorja. Izvedenci so izrezali robove luknje, ki jo je povzročil strel v površniku, jih sežgali v platiniskem topilniku in razkrojili pepel v kislini. Obdelovali so na to raztopino z električno strugo, ki je šla skozi bakreno žico. Slednja se je prevlekla s komaj vidno kovinsko plasto. S pomočjo visoko frekvenčnega toka so dobili iz razbeljene žice iskro. Spektrograf je ugotovil, da kaže fotografija iskre značilno »svinčeno črto«. Morilec je priznal umor in bil obsojen.

Katera kri?

Umora osumljen mož je imel na obliki komaj vidne krvave madeže. Rekel je, da je samo zakljal petelin. Drobogled ni mogel ugotoviti izvor krv. Madeži so bili prestari. Posušena krvna telesca so izgubila značilne zunanjaste lastnosti. Strokovnjak, ki je prejel dvomljive madeže, je pred vsem cepil s človeško krvjo živega krunca. Razpustil je nato dvomljive madeže prekapnic in dodal tudi nekoliko kapljic krunčeve krv. Slednja je vsebovala takoj »zaščitno sirotko«, ki je nastala v organizmu, da bi preprečila vpliv, t. j. človeške krvi. V raztopino spuščene kapljice krunčeve krvi so se takoj zavile v mlečnobelo prevleko. To je bil vpliv »zaščitne sirotke«. S tem je bilo dokazano, da so sumljivi madeži res vsebovali človeško kri. Morilec je bil res kri umora.

Joniziran zrak proti hripi

S poizkusi z joniziranim zrakom je prof. Čivejski v Moskvi prišel do prepričanja, da je takšen zrak učinkovito zdravilo proti naduhu, hripi, jetiki in kožnim boleznim. Njegovi članki v tem pogledu so zbudili veliko pozornost. Zdravnik pričakuje konkretne dokaze za trditev Čivejskega.

Verniki sami vodijo misijone

Katoliški misijonarji, ki delujejo na samotnih otokih neizmernega Tihega oceana, so bili zaradi svoje maloštevilnosti primorani, da ustvarijo neko novo obliko misijonarjenja: Pri cerkvenem življenju sodelujejo aktivno njihovi verniki — kot misijonarjevi pomočniki.

Tako se dogaja na otokih Fidži, da se vsako leto zbereo poglavarji raznih rodov in vaških občin k zborovanju, ki ima za cilj poglobitev ujihovega verskega življenja in navdušenja za apostolsko delo. Tu pridejo tudi v stik z apostolskim vikarjem, ki vodi te vsakoletnje »duhovne vaje«. Ko se nato posamezni poglavarji vrnejo v svoje vasi, nadomeščajo misijonarja in tako rekoč vodijo versko občino, dokler jih po dolgih presledkih ne obiše misijonar.

Apostolski vikar Mornarskega otočja (Samoa otoki) misgr. Darnand je ob svojem obisku v Rimu poročal sv. očetu o evetočem delu Katoliške akcije na svojem teritoriju in istočasno v veliko zadoščenje papeža poudaril, da so misijonarji v Tihem oceanu že davno pred njevimi apelom na vernike vsega sveta — glede izvedbe Katoliške akcije — oživotvorili to veličastno idejo laičnega apostolstva.

»Proti večeru, ko zaide sonce za našimi lepimi otoki, se zbereo verniki iz lastne pobude okoli misijonarja in z njim vred razpravlja in odločajo o vseh zadevah svoje verske občine. Poglavarji in tudi ostalo ljudstvo vneto pomagajo pri izvedbi raznih sklepov; vsi si štejejo v posebno čast, če lahko sodelujejo. V odnosu misijonarjevi vodi tako večerno zborovanje katehist: naši katehisti so izredno važni pomočniki pri našem delu, brez njih bi verniki in posebno novospodbrijenci težko vztrajali, tudi bi se njihovo število ne povečalo. Večkrat namreč pretečejo meseci in meseci, preden more priti k njim misijonar. Če smo lahko ponosni, da znaš število katoličanov eno petino celotnega prebivalstva, potem imajo pri tem velik delež tudi naši požrtvovalni katehisti.«

Rusi postavijo radijsko postajo

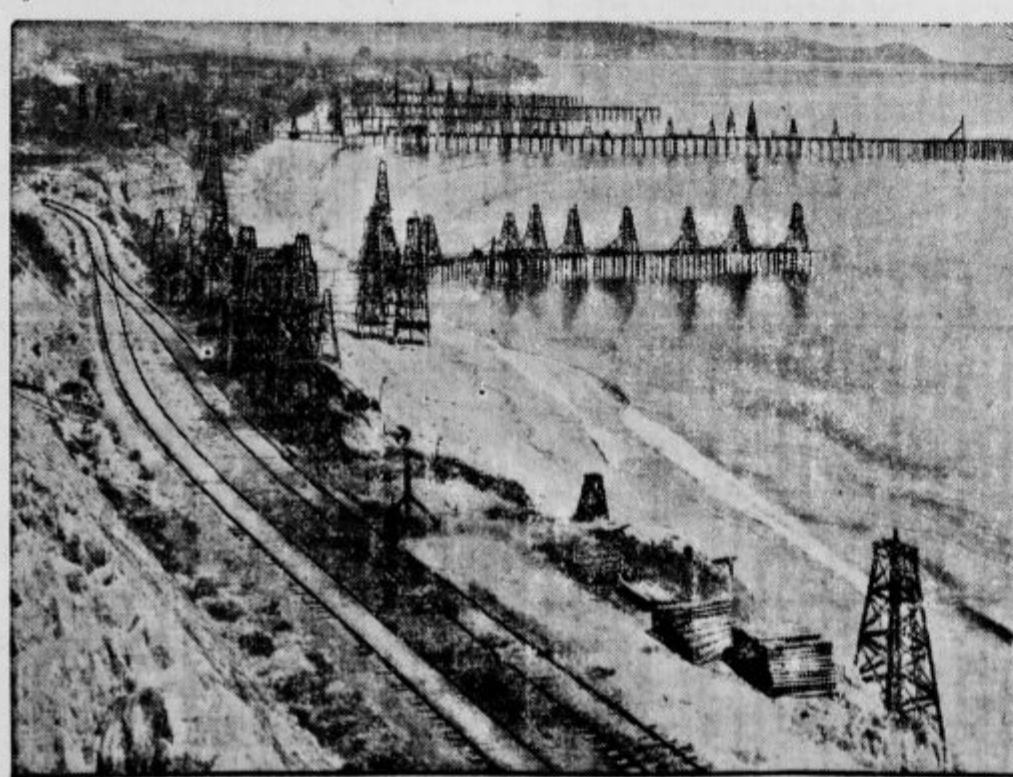
Sovjetska vlada je prejela od Turčije naročilo, da naj postavi v Ankari radijsko postajo 150 KW. Sovjetski listi poudarjajo posebno, da Turki priznavajo, da bo ruski »elektrotrust« postavil postajo z manjšimi stroški kakor druge inozemske tvrdke.

10 parov dvojčkov obiskuje šolo v Atlanti (USA). Učitelj jih kaj rad zamenja, ker so si tako podobni.

Boljševiki vzgajajo mlade šahiste

Prav te dni se je začel šahovski turnir za ruske otroke. Ruski listi poročajo o izredni spremnosti mladih šahistov. Tako je 14letni šahist postal ruskega šahovskega mojstra Botvinskoga in drugi deček je dosegel z njim remis. Botvinski je igral simultanko proti 25 otrokom. Najbolj spremne šahiste je postal na turnir Leningrad. Za temi so bili najboljši iz Rostova in za njimi iz Moskve.

Na Kaliforniji vre nafta tudi iz morja. Podjetja so postavila črpalki na posebnih stolpih, ki so zasajeni v morje.

Zgodovinski podpis: Roosevelt podpisuje ukaz o razvrednotenju dolarja na 39.06 zlatih centov (stotink).

Viljem proti kljukastemu križu

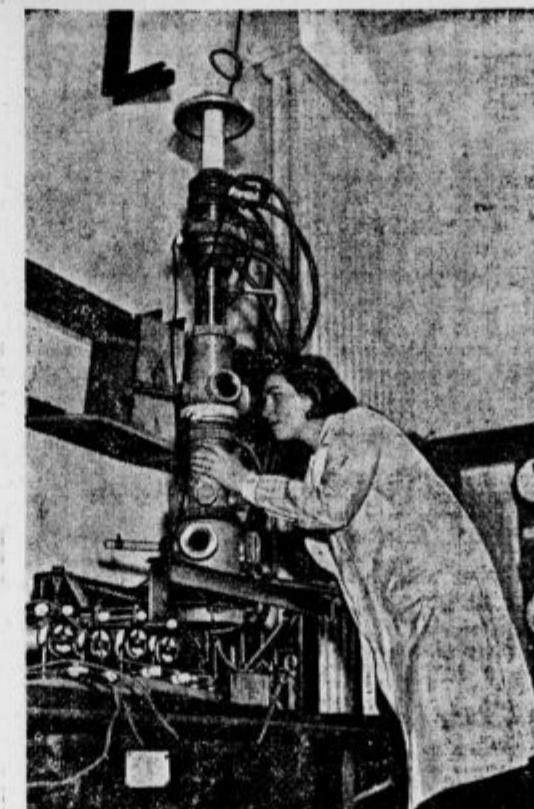
Viljem II. je spisal knjigo »Die Chinesische Monade«. V njej je tudi poglavje o kljukastem križu (Hakenkreuz), simboli nemškega narodnega socializma. Viljem II. dokazuje, da je bilo to znamenje znano že v davnih časih v Aziji, in sicer v kombinaciji s križem, ki je bil obdan s krogom. Stiri kljuki ob križu kažejo štiri strani neba, krog označuje zemljo. Viljem II. trdi, da je bil kljukasti križ skupen simbol Mongolov, Semitov(?) in Arizcev.

Kdo bo imel najhitrejšo ladjo?

Angleška brodarska družba Cunard-Line je naročila pri tvrdki John Brown in Co. v Clydeside ogromno ladjo. To bo ladja 73.000 ton. Daljša in višja bo, kakor angleški parlament. Gnal bo sto 200.000 HP. Spustili jo bodo v morje že novembra meseca. Ladja je že v delu in nosi številko 534. Pozneje se bo imenovala »Prince of Wales« (ime prestolonaslednika). Splošitvi bo prisostvoval sam prest. naslednik.

10 dni zapora ali merico ricinovega olja

Policjski upravnik v Chicagu ima očividno zelo dobro mnenje o vzgojnem vplivu krepke merice ricinovega olja. Če pripeljejo pred njega pijanca, izreče takoj odsodbo: »Poldrugo uneo ricinovega olja ali 10 dni ječe. Izbiratelj.« Na to vprašanje ni prav lahko odgovoriti. Marsikateri pijanc se rabi odloči za 10 dni ječe, kakor da bi požrl krepko merico te prijetne pade.

Mikroskop, ki poveča opazovani predmet 14 tisoč-krat! Ta mikroskop ne deluje samo s pomočjo svetlobnih žarkov, temveč tudi z elektronskimi: povečanje se ne doseže samo z lečami, temveč tudi z elektromagnetičnimi polji.

Opice morijo živino

Iz Južne Afrike poročajo o nenavadnem pojavu. Iz naselbine Graaf-Reinet prihaja namreč vest, da so opice pričele rotati živino. V okolišem gorovju živi opica »boboone« v prav velikem številu. Neki kmet je obvestil oblastva, da so mu opice v zadnjih štirih mesecih pomerile okoli 400 ovac. On sam je pobil 14 opic. Lov nanje je silno težak, ker je opica prebrisanja. Opice se pojavljajo v velikem številu. Neki kmet je v okolici Oudeberga zastrupil 400 opic. To ni mnogo pomagalo, ker so na njihovo mesto prišle takoj druge. Kmetje zahtevajo od vlade, naj v najkrajšem času razpiše posebne nagrade za lov na opice, sicer jih bodo te pokončale vso živino.

Zelen dež

V okolici Neapolja je te dni v veliko začudenje prebivalstva padel dež zelen barve. Takšen dež je padal kake pol ure. Ostanki barve so se poznavali tudi na strehah.

Rusi poletijo 30 km visoko

Večkrat smo poročali o novih ruskih pripravah za polet v stratosfero. Kljub zadnji nesreči hčajo boljševiki kaj kmalu poleteti v zračne višave. V Moskvi že gradijo nov balon in gondola za polet v stratosfero. Zrakoplovci bodo izrabili tudi izkustva zadnjega poleta, da bi čim bolj zmanjšali nevarnost. Tako bodo nad gondolo postavili velikansko padalo, ki naj bi oviral padanje gondole v primeru, da bi se balon pokaril ali potrgale vezi, s katerimi je gondola privezana za balon. Poleg tega bodo zrakoplovci imeli s seboj vsak svoje padalo, ki ga bodo lahko uporabili, ko bo gondola pri padanju dosegla višino 6000 metrov. Pod to višino se da padalo že uporabi. Na gondoli bodo postavili avtomatično radijsko postajo, ki bo stalno poročala o položaju balona. Tako bo balon v stalni zvezi z zemljijo. Ta polet bo vodil profesor Prokofjev, ki se je udeležil prvega poleta. Izjavil je, da načeravajo Rusi poleteti 30.000 metrov visoko.

Mojster, opeka mi je padla. Ali bi jo lahko pobrali?

Sinček pride domov ter pravi: »Mamica, moj prijatelj Stanko je danes dobil sestrico, pravkar sem jo videl!«

Mama, ki je vedela, da so dvojčki, vpraša:

»Kaj, samo eno?«

»Da, toda ta je nekaj posebnega! Leži v vizičku ter ima na vsakem koncu eno glavo.«

»Kupil sem si nov avto.«

»Gotovo je tako z njim kakor s starim.«

»Kako to?«

»Plačan ni.«

V nekem londonskem laboratoriju so pričeli izdelovati svojevrsten daljnogled, ki bo priča slike iz daljave. Zgoraj: Cel aparat, ki ne bo stal več kakor boljši gramofon. Spodaj: Katodne cevi.

MLADI SLOVENEC

Na pomoč!

Mama! Mama! Na vso moč Tonček kliče na pomoč. Kaj se je zgodilo, joj? Goska stara ljut dvoboj mu je napovedala, ker ji je presedala Tončkova porednost grda... Zdaj junaku prede trda: oster kljun je zavijhtela — savst, za hlače ga ujela in odtrgala mu kos bel iz njih — hudobna gos.

Pridi, mama, Tončka reši in s sladkorčki ga uteši! Ze boli ga na vso moč luknja v hlačah... Na pomoč!

V deželi Narobesvet

»Fant, ali si znored?« se je zgrozil kralj Prismodavz. »S takole dragocenostjo bomo kurili peči? Kje si pa še kaj takega videl?«

»Pri nastri je kratko povedal Tonček.«

»Pri vas?« je prebledel kralj Prismodavz. »Ojedno, saj me bo zadela kap! Nikar se ne žali, dečko! Vsaka stvar ima svoje meje. Gorje ti, če prideš ob milost pri meni!«

»Če je po resnicu, je zmedeno dejal Tonček.«

Zobe za jezik! je srdito zarohnel kralj Prismodavz. »Se eno takšno zini, pa ti naložim najgrozitejšo kazeno: moral boš polizati zvrhan lonček medu!«

»O, takšna kazeno bi bil pa kar prijetna,« se je obilžnil Tonček okoli ust.

»Kaj? Se norčeval se boš? Cakaj, čakaj, ti že pokazemo! Kuhar Lenuhar, prinesi lonček najslajšega medu!«

Kuhar Lenuhar je prisopihal z medom in kralj Prismodavz je trdo ukazal:

»Daj ga dečku! Čez pol ure, ko se vrnem, mora biti lonček prazen. Do zadnje kapljice naj ga poliže, kajon. In če te še tako lepo prosi, da mu prižanesi, naj ti ostane sreča neuklonljivo. Grozovita je kazeno, ki mu jo nalagam, ampak pravična. Od vsakega frkolina se pa tudi ne pustim za noreca imeti!«

Rekski je kralj Prismodavz s trdimi koraki odšel in pustil Tončka in dvornega kuharja Lenuharja sama. Kuhar Lenuhar si je z rokami mogočno podprl boke, grozeče pomigjal s tolstimi trebuščkom in zarohnel:

»Frkolin, en, dva, tri, polži med, če ne te stolcem kakor led!«

»Nič me ne bo treba tolči, boter kuhar debeluhar, prav nič! Tale lonček medu poližen, preden stokrat zamokate z jezičkom. Stavival!«

»Hoho,« se je mrko zarezal in kruto pomigjal z nasršenimi obrvi kuhar Lenuhar, »pa dajva! Ampak gorje ti, če stavo izgubiš!«

»Saj se še nisva zmenila, za kaj' staviva — kako veste potlej, da mi bo gorje?«

»Vem, vem, kaži ne stavim drugega, kakor še en lonček medu! se je škodoželjno zarezal kuhar Lenuhar.«

»Veljava! mu je Tonček navdušeno segel v roko, »Torej začniva!«

In je dvorni kuhar Lenuhar začel z veliko vremeno omokati: cmok, cmok, cmok! Tonček pa lizati med. In je kuhar Lenuhar komaj dvajsetkrat zacmokal, pa je bil lonček prazen... Med je bil tako dober in sladek, da bi ga še angelci v nebesih jedli, kamoli ne Tonček, ki je bil velik sladkosnedež.

»Dobil sem stavo! je navdušeno zakričal in se zavrtel na peti. »Hitro sem še en lonček medu!«

Dvorni kuhar Lenuhar je izbulil oči, tako se je prestrašil. Kar stoji dežela Narobesvet, še nikoli

se ni zgodilo, da bi kdo takole hitro polizal naloženo mu kazeno — med in zahteval še en lonček te pregozne kazni. Frkolin mora biti s samim peklenščkom v svaštvu! je pomisli kuhar debeluhar, se ročno zgrabil za trebuh in jo odkuril v kuhinjo.

Tonček je nekaj časa začudeno strmel za njim, potem pa je se sam stekel v kuhinjo. Pa je zastonj iskal tam kuharja Lenuharja. Nikjer ga ni bilo. Sele, ko je pokukal v ogromen hotel, je zogledal debelo glavo, ki je molela iz juhe. Zgrabil jo je za uhlje, jo potegnil kvikušu — in glej, bila je kuharjeva.

»Ja, boter, kaj vam pa je?« se je zavzel Tonček in zmajal z glavo. »Ali hočete samega sebe skuhati za koso, ka-li?«

»Na pomoč! Na pomoč! je zatulil kuhar Lenuhar, ki je bil prepričan, da ga bo Tonček živega odrl in požrl.

»O ti bedaki! se je razježil Tonček. Zdaj pa res vidim, da vas in dežel! Narobesvet vse skupaj luna trka. Adijo! Domov pojdem...«

Obrnil se je in odšel iz kuhinje.

Na hodniku ni srečal žive duše.

Že je hotel stopiti iz kraljeve palade na cesto in odromati iz dežele Narobesvet nazaj v premiso mu deželo doma, ko mu je zdajci zastavil pot prečuden možic. Z rokami je otepjal po zraku, kakov da odganja muhe, in tarnal, bridko tarnal:

»Oje, oje, mješ glava, moja dragocena glava!«

Tonček je ostromel. Lastnem očem ni mogel verjeti: prečudni možic je bil brez glave...

»Kdo pa si?« ga je pobral,

»Jaz sem visokospoštovan in čislani gospod minister Praznoslamomatež. Izgubil sem glavo, sam ne vem, kje sem jo izgubil — ali morda ves ti?«

»I, kako bom vedel, ko sem pa šele poldružuro v deželi Narobesvet! je odgovoril Tonček.

»Zvrhano košaro kamenja za nagrado doči ki mi glavo našel! Fant, lepa prilika se ti nudi. Daj, daj, pojdi mi glavo!«

»Se mi ne ljubiš! ga je zavrazil Tonček in prisavil: »Ampak dober nasvet ti dam, gospod minister Praznoslamomatež.«

»Kakšen? je bil radoveden možic brez glave.

»Natakn si na vrat zelinjan glavo ali publo repo, pa boš imel boljšo glavo kakor prejl!«

»Sijajno! Imenitno! je navdušeno poskočil od tal mož brez glave. »Ta nasvet je vreden dveh košar kamenja. Moderator si, fant, iz najteže sijske in mi pomagal — bogato plačilo ti ne uidel!«

Rekski je visokospoštovan in čislani gospod minister Praznoslamomatež že stekel proč in je tekel, da se je vse kadilo za nih... Kam? Po publu repo k dvornemu vrinariju, da si jo namesto izgubljene glave natakn na vrat — — —

(Konec prih, nedeljo.)

Velikanov sin

Jo divjo pesem kakor na ukaz. Martin je stal tam, sred' valov kakor pevovoda in vse naokoli se mu je pokorilo. Tako je igral vsako noč in živali so prihajale od vseh strani in verno poslusale divjele melodije njegovih gosli.

In včasih so prišli k vodopadu tudi godci iz daljnega mesta in se hoteli naučiti Martinove ču-

dovite pesmi. Prinašali so mu darov in mu obljubljali še več, če jih nauči. Martin pa je odklanjal darove in jih učil zastonj. Pa se godci vse do danes niso naučili čudovite Martinhove pesni in se je ne bodo nikoli. Samo velikanovemu sinu Martinu, otroku prirode, je bilo dano, da je prisluhniti mogočni himni vodopada do dna in si jo osvojil do kraja.

Hude skribi

Gospod sreča deklico, ki joku, in jo vpraša: »Punčka, zakaj pa jokaš?«

Deklica: »Veveve — deset dinarjev imam in rada bi si nekaj kupila, pa no vsem kaj.«

Majdina punčka

Majda se je s svojo punčko igrala najrajsi mamino in otrokom. Pri igranju ji je skoro vedno delal druščino tudi kuža Pubi. Posebno takrat, kadar je Majda svoji punčki »kuhalo« kosilo in jo pitala, kuža Pubi ni nikoli pozabil stati zraven na prežit Hojej, vedel je prebrisance, predobro vedel, da Majdina punčka ne zna jesti in da bo kosilo, namenjeno njej, naposlед dobil le on... Imel vam je kuža Pubi na moč bistre oči in oster nos!

Ko se je Majda nekega dne naveličala igrati, je položila punčko tebi nič meni nič na tla in brezskrbno odbrzela iz sobe na vrt.

Kuža Pubi je nekaj časa zvedavo motril na tleh ležecu punčko in si jo skrbno ovoval od vseh strani. Potem se je domisli, kako imenitno bi bilo, če bi se tudi on malo poigral z njo Toda — kako? No, s tem vprašanjem si kuža Pubi ni bogve koliko časa beli glave...

Savsi je zgrabil ubogo punčko za vrat in jo jel razigrano vlačiti po sobi sem in tja. Ko se je tega divjega dirkanja in ringarjanja naveličal, je zvle-

kel punčko pod zofo in jo tam med polglasnim renčanjem nemilo razcepal in razgrizel.

Tedaj je priskakljala Majda iz vrtia nazaj. Ko je videla, kaj se je z njenog uboga punčko zgodilo, bi bila kmalu padla v nezavest. Pobrala je razmrvarjeno punčko, jo krčevito privila na srce in obupno zaplakala. Potem je v svetem srdu planila proti nedolžno zrcemu Pubiju in ga hotelo bridko kaznovati. No, kuža Pubi je pravočasno ugani njen namen in jo urni nog popihal skozi duri.

Majda je bila ves ta dan neutolažljivo potra in žalostna. Kadar se je ozrla na ubogo punčko, so ji stopile solze v oči — — —

Ponoči so obiskale Majdo čudne sanje. Sanjalo se ji je, da je njeni punčki umrla. Prisia sta dva črna moža — pogrebca — in jo položila v globok, globok grob. Toda — o čudo božj! — komaj se je bilo to zgodilo, že je njeni punčki spet oživel in skočila iz groba zdrava in čila in še mnogo, mnogo lepsa, kot je bila prej — — —

Ko se je Majda ob rojstvu novega dne zbudila, je vzdihnila bridko predse:

»Ah, to so bile krasne sanje! Lepo, zares lepo bi bilo, če bi moja uboga punčka postala spet takšna, kot je bila... Ohjej, če bi se hotel zgoditi čudež!«

Vzpel se je pokoncu in zlezla s postelje. In je tedaj doživela veliko presenečenje: na mizici poleg postelje je ležala — pomislite, ljudje božji! — povsem nova, čudovito lepa punčka, najmanj desetkrat lepša od prejšnje. Majda je strmela, strmela in je bila prepričana, da sanja še kar naprej...

V tem hipu je stopila v sobo mama. Njen obraz je bil nenavadno prijazen in poln praznične srečnosti. Takole je pozdravila Majdo:

»Dobro jutro, dušica! Glej jo no, ali si že vstala? O ja, saj se po tudi spodobi danes, ko je tvoj god. Ali ti ugaia punčka, ki sem ti jo kupila?«

Majda je svetlo pogledala. Mahoma ji je bilo jasno vse. Jejno, saj res: njen god je danes! Skoro bi bila počabilna na to... Zvonko je zagostotela:

»Saj veš, mama, da mi ugaia! Tako lepe, tako srčanke punčke sploh še nikoli videla nisem...«

»No, to se mi pa dobro zdi, da ti je všeč,« se je zadovoljno nasmehnila mama in jo pobožala po zlatolasi glavi. »Kaj pa — ali si na Pubija še kaj jezna?«

»Nič več,« je židane volje odkimala Majda in modro pristavila: »Zdaj si bom vsaj zapomnila, da mama ne sme pustiti svoje punčke kar tako — brez nadzorstva ležati na tleh!«

STRIČKOV KOTIČEK

583. Dragi striček! Joj, kako sem bila vesela, ko sem zagledala svoje pisemce v kotičku! Ko pa sem brala Tvoj odgovor, sem se razhalostila in razkakala do dna. Če hočeš, Ti lahko pošljem robček, ki je še vedno ves moker od mojih solz, katerih si bil Ti krov. Tvoj odgovor me je tembol razhalostil, ker sem ga brala na bolniški postelji. Bila sem namreč bolna. Bolela me je ograja ali plot jezika, to se pravi po domač: zobje. Ko bi to vedel, bi gotovo imel malo sočutja z menoj. Pa sem se Ti posteno maščevala za nagajivost. Ko sem zadnjih šla s svojo prijateljico po cesti in me je vprašala, če Te poznam, sem pokazala moža, ki prižiga plinove svetilke in dežela: »Vidiš, ta-le je Kotičkov striček! Neverjetno me je pogledala, jaz pa sem pristavila: »Veš, njegov stric, Požgančev oča, prižigač luno, da lepo sveti, on pa prižiga plinove svetilke po Ljubljani.« In tedaj mi je verjelj: Kaj praviš k temu? In se na drug način se Ti bom maščevala: začela sem zbirati denar; 70 Din že imam Ko bo dovolj, Ti pošljem vse. Ampak samo pod enim pogojem: da boš vsak, ki je kaj pripravila z birkami, pisal posebno pismo na dom in priča zravnim zravnim! Ali boš?

Pozdravljen! — Tvoja M. C. o nata, učenka (?) razreda v Lichtenburghovem zavodu v Ljubljani.

Draga M.I. — O ti revica Ti! Če bi bil kolikčni slutil, da Te boli ograja ali plot jezika, bi Ti napisal vse drugačen odgovor. Prebridki solz sem zorej jaz krov, bolečin ograja pa je gotovo krov — — —

Dragi „Pohodov“ kotičkar!

Tale kotiček je sicer namenjen mačnjim otrokom, takim otrokom, ki se jim o »Pohodovi« ideologiji (upam) da mu budobni tekarski skrat te besede ne spremeni v »frazeologijo« še niti ne sanja. Pa će enkrat izjemoma privlečem za uhlje med svoje male, pouka in zabave potrebne prijatelje tudi Tebe, »Pohodova« velikega otroka, ter Ti napravim očetovsko dobrobitno pridigo, mštin, da zaradi tega se ne bo izbruhnila državljanska vojna v mojem kotičku.

Predvsem Ti moram povedati, dragi »Pohodov« veliki otročiček, da sem neznanško počaščen nad gulinjavostno, ki mi jo posvečaš s tem, da tako goreče prebelaš moja otroška pisemca. Te-te-te, kdo bi si bil misil, da imam tudi med pohodovimi takoj verne in mile učenčke! Le tako dajej Marsikater dragocen nauč bo izluskil iz mordosti mojih kotičkarjev in ga odnesel s seboj na junaški pohod skozi življenje.

Le žal, da si svojemu prvemu pisemu napisal napačen naslov: »Demagošvo« namesto »Stričkov kotiček«. Prav nič čudnega zato ni, da ga je bistroumni gospod pismenosa oddal tam, kamor spada... Naravna posledica te fatalne pomote je, da je Tvoj srčki prvorjenec zagledil beli dan v »Pohodovem« kotičku. Škoda ga je za taj! V mojem kotičku bi ga bralo najmanj 30.000 Slovencev, v »Pohodov« pa so ga brali samo — trije. Ne verjam? Dokaz: naslovna stran »Pohoda« ima tak

DELAVSKI VESTNIK

Beseda naše mladine

(Iz poročila Vincencijeve konference za akad.)

Dnevi, ki odmevajo od težkih korakov današnjega mracnega časa, so polni trpljenja in razočaranj, kajti silna stiska, ki se je prej rada skrivala po temnih kojih in je tu in tam kakor iz zasede skočila na svojo žrtev, hodi danes javno po cestah in ulicah in vpada v vso grozoto tudi v domove dobrih, marljivih in do skrajnosti požrtvovanih družinskih očetov in izpodkuje gospodarske in nrvne osnove vse slovenske narodne skupnosti.

Odkot to zlo? Po odgovoru na to vprašanje hrepenijo danes tisoči in tisoči, ki jih je svetovna gospodarska kriza neusmiljeno vrgla iz njihovega položenja dela na cesto in v narocje raznim podpornim in dobrodelnim ustanovanjem ključ temu da so zmožni in pripravljeni za vsako delo. Kje je korenina tega nepopisnega zla, se sprašujejo danes znanstveniki in učenjaki. In še niso vselej na jasnom. Mi pa trdim z mirno zavesijo in prepričanjem, da je vzrok vsega tega svetovnega gorja današnji družbeni red, po katerem so nekateri polasti producentskih sredstev (neomejena zasebna lastnina) in po katerem se vrši produkcija v znamenujučem večjega dobitka po geslu: čim niže mezde, a tem več dela. Glavni nosilec tega pravrega reda pa je oni gospodarski sistem, ki ga poznamo pod imenom kapitalizem, ki predstavlja »gospodarsko samosilje in samodržstvo onih, ki imajo v roki denar in s tem dušo gospodarstva«, kakor ga označuje Pij XI.

Bistveni znak kapitalizma je materialistično vrednotenje človeka, ki mu je potreben in važen samo kot produkcijsko sredstvo. Tak individuali-

stični kapitalizem je v najostrejšem nasprotju s krščanskim socialnim naukom in moralom.

Ce vse to premislimo, ne moremo več dvomiti, da ta konkretni kapitalistični gospodarski red, ki obvladuje vse življenje okupuje našo krščansko kulturno in naš religiozni svet in je zato ves nemoralen, nemoralen kot ustanova in zato najostrejše nasprotje krščanstva.

Nasproti materialističnemu in mamonističnemu gospodarskemu življenjskemu redu, ki poznamo samo stvarni svet in tostransko življenje, moramo zgraditi nov red, ki bo upošteval človeka kot psihofizično bitje in mu dal pravice, ki mu pripadajo po božjem in naravnem pravu. Ta novi red, ki bo neusmiljeno izkorjenil egoizem in pohlep kapitalizma, bo vrazil v vrt mladine, ki najhujše trpi v sedanjem gospodarskem in moralnem neredu. Novi rod, v trpljenju in bedi očiščen, bo našel pot, ki jo danes tako željno iščemo, nova mladina bo zopet začela črpati iz večnostnih studencev žive vode nove spoznanja in duh krščanskega občestva in vzajemnega sodelovanja med narodi bo zopet prekvalisvet.

Mladina je pripravljena, da se žrtvuje za velika dejanja!

To so besede naše mladine, naših akademikov. Še je mnogo teme okoli nas, vendar že nastopajo znamenja, ki oznanjajo novo dobo. V borbo za pravice delovnega ljudstva se je vrgla mladina. Mladina stopa na čelu novega, svežega katoliškega socialnega pokreta. Novi človek vstaja, novo upanje in zmaga.

VSI ČLANI

Slovenskega delavskega stavbnega društva, ki se veseli posesti svojih domov, so bili obenem člani I. DELAVSKEGA KONZUMNEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI

Se neka o zakonskih zadružkih v službi

Delavec ima pravico do izplačila enotedskega dela tudi tedaj, če je od služovanja zadržan brez svoje krivide zaradi drugih važnih razlogov, ki se tičejo njegove osebe. Taki važni zadružki, ki morejo delavcu onemogočiti vršenje službe, ali pa po svoji važnosti opravičiti njegov izostanek iz službe morajo biti: osebni, važni in nezakrivljeni (z delavčeve strani).

Da so osebni, morajo nastati v delavčevi osebi ali pa se morajo njega neposredno tikati, ne pa delodajalc ali kakre tretje osebe.

Sem spadajo: n. pr. Naglo, resno obolenje v delavčevi družini ali težka nezgoda Smrt in pogrebene otroka, staršev. Porod v družini, če ta dozidek zahteva, da mora biti delavec doma, prva pomoč, pot po zdravniku. Tudi poroka ali preseleitev je tak važen zadružek, ker vse to ni odvisno samo od delavčeve volje. Pri delavcu, ki se vozi v službo, prometna nezgoda. Tak zadružek je tudi delavčev pričevanje pri sčitiju, če za to ni dobil pričnine. Seveda če je pričal n. pr. v zadervi pretepa, ni smel biti med njegovimi povzročitelji.

Delavski zaupniki morajo opravljati svoje dolžnosti prvenstveno izven delovnega časa. Tem gredo prejemki za čas, ki so ga zamudili po zaupniških dolžnostih, v isti višini, kolikor bi ta čas zaslužili, če bi delali. Ako so plačani v akordu, jim gre za čas zadružek (čas, ki ga prebijejo v prednji dolžnosti, dokler traja delovni čas v podjetju) njih povprečni neormalni zaslužek.

Priredniki sodišč Delavskega zavarovanja pa nimajo pravice do odškodnine vsed zadružka, ker so za čas, ki ga v dolžnosti prirednika dela izgube, nagrajen s povprečno, ki jo mora izplačati Osrednji urad za zavarovanje delavcev in katere ne smejo odkloniti.

Po zakonu o zaščiti delavcev je delavkam zaraženju vsako delo dva meseca pred in po porodu. Delodajalec jih v tem času k delu ne sme siliti, ker bi bil sicer strogo kaznovan. Delavke pa morajo dokazati z zdravniškim izpricavalom, da jim je v dveh mesecih pričakovati poroda.

Noseča delavka je upravičena do izplačila enotedskega plača za prvi teden njenе odsočnosti iz službe, za ostali čas pa ji gredo zavarovalne dejavnosti po zakonu o zavarovanju delavcev, katere ji izplačuje OZUD. Seveda mora imeti za doseg tehnologij predpisano članstvo. Ker pa mora biti razlogi važni, neodložljivi in nezakrivljeni, ne sme delavca ob pojavi zadružka iz služovanja zadejni tudi lahka malomarnost, še manj seveda naklep ali očitna malomarnost. Krivdno je n. pr. povzročena zaporna kazenska prekasan prihod v službo.

Teh in podobnih zadružkov je še več. Pri sklepah o kolektivnih pogodbah naj na to zaupniki ponujijo in jih vnesajo v pogodbe.

V slinici bolezni ali nezgodje pripada delavcu enotedskega zaslužek in ne več. V primeru zadružka iz važnega razloga pa samo za razmeroma kratek čas. Torej samo za čas, ki je nujno potreben, da se izvrši dotedni delo, oziroma da mine razlog, ki povzroča delavčev izostanek iz službe.

Trajati ne sme delj kot teden dni

Iz listov in revij

Dvoje številk letosne »Vrednosti« imamo pred seboj. Kdo bi jih ne bil vesel. Naše slovenske delovne ženske imajo list, na katerega je lahko ponosno. Morebiti je tu pa tam še nekoliko preveč sentimentalnosti, vendar je na drugi strani v listu toliko zdravje, krepkega in sodobnega, da odtehta vse drugo. Posobno pa nas veseli to, da se list zanimal za socialna vprašanja, da tolmači svojim čitateljicam socialno zakonodajo, jih seznanja s pravicami po zakonu o zaščiti dela in zakona o zavarovanju delavcev. — List vsem prav toplo pripoveduje.

Omeniti moramo tudi »Vestnik I. delav. kons. društva v Ljubljani«, ki izhaja v visoki nakladi in je namenjen v prvi vrsti našim delavskim zadružnikom. List vrši veliko kulturno naloge: vzgojiti v našem delovnem človeku zadružni duh, preprijeti ga z idejo: eden za vse, vse za enega. Delavsko zadružništvo, ki ga je ustanovil J. E. Krek, je dobilo s tem lisom novo postojanko, ki bo branila in širila zadružno idejo.

Nemška vlada je sklenila, da se invalidsko, nameščensko in rudarsko zavarovanje sanira in sicer na ta način, da se prispevki zvižajo dejavnute po znižajo. — Hitlerjevi so pa res tiči.

ŽENA IN DOM

Vzgoja za skupnost

Sebičnost je nedvomno v življenju slikevne človeka mogočno gibalno, v življenju večine pa skoraj da edino. Slovenci imamo o tem dokaj značilnih pregovorov, n. pr.: »Bog je sebi najprej ustvaril brados, »Vsak zase, Bog pa za vse«, »Kdor prej pride, prej melje«. Da je le meni in moji družini dobro, kako je drugim, to je njihova stvar in stvar ljubega Boga — ter še spoklicanih činitev. Tako je mogoče, da tudi inače dobrini pošteni ljudje brez grižnje vesti kopijo premoženje na račun nemoralcev, jemljejo kruh lačnim izpred ust, da morejo sami živeti v obilju in udobnosti.

Mladina je pripravljena, da se žrtvuje za velika dejanja! To so besede naše mladine, naših akademikov. Še je mnogo teme okoli nas, vendar že nastopajo znamenja, ki oznanjajo novo dobo. V borbo za pravice delovnega ljudstva se je vrgla mladina. Mladina stopa na čelu novega, svežega katoliškega socialnega pokreta. Novi človek vstaja, novo upanje in zmaga.

svojo lastno korist. To bo potem sicer še vedno sebičnost, ampak socialno zdrava sebičnost. Na taki zdravi sebičnosti se snuje zadružništvo, ki najlepše dokazuje, kako zelo je človek dozeten za kolektivnost, saj da ima dokaze in jamstva, da je v tej kolektivnosti svoboden in enakopraven član in da te kolektivnosti nihče ne izkoristi in ne zlorablja v svojo posebno korist.

To mora dojeti tudi ženstvu, predvsem matere. Kakor je družina danes oslabljena, vendar še vedno velja, da se v družinah vzgajajo ljudje, osebnosti; in s tem zadružniki, občani, narodni in svetovni državljanji. Vsekakor je gotovo res, da je resučen, prav kristjan ob sebi najboljši zadružar, občan, državljan, ker se pri njem misli za skupnost ne opira zgolj na zdravo sebičnost, ki objema ves kolektiv, marveč izvira iz nadnaravnega vira krščanske ljubezni do bliznjega in zavestne, hotene pokorščine, ki vidi v pozemski avtoriteti odsvet božje oblasti. Vendar je žalibog človeške slabosti tako velika, da je krščanska populnost redek pojav, izjema, in zato pri vzgoji za življenje v kolektivu ne smemo puščati iz vida niti človeške sebičnosti. Mati naj torej z vsemi silami skuša vzgojiti svoje otroke v dobre, resnične kristjane, državljanje nebeškega kraljestva, a pri tem naj opozarja tudi na dobrine, minljive in neminljive, ki jih mora vsakdo ču-

Svoje prihranke pri cenah in dividendo so plačevali za amortizacijo svojih hiš. — Večina naših starih članov in odjemalcev so srečni lastniki svojih domov. Kamen do kamna — domek!

Ameriški zgled!

Kakor po drugih državah tako se je tudi v Ameriki pojavila kot posledica vojne in zrahljnega gospodarstva gospodarska kriza, ki je javno navzgor, če ne popolnoma preprečila, pa vsaj zaustavila. Ker v Ameriki v dobrih časih niso imeli nobenih potreba za ustavljjanje socialnih ustanov, je gospodarska kriza povzročila še bolj težke razmere, kakor pa v drugih državah.

Ko je bil za ameriškega predsednika izvoljen Roosevelt, se je začela namesto politike čakanja in oklevanja, velikopotezna načrtna politika za ureditev težkih socialnih razmer ameriškega prebivalstva in za okrepitev gospodarstva. Smernice za Rooseveltove načrte izhajajo še izza predsedstva Hooverja, ki je slednji imenoval 50 znanstvenikov in gospodarskih voditeljev, da doženejo temeljne vzroke današnjih socialnih sprememb. V svrhu trajnega izboljšanja gospodarskega stanja je ta odbor znanstvenikov priporočil predvsem izvajanje novih načel in je kot jedro vseh težkoč navedel slednje stvari. Prvič: stalno narasčačje število iznajdb in odkritij povzroča vedno nove in nove probleme. Drugič: dotok kredita se ne ujemata s proizvodnjo in možnost izdelovanja blaga hitreje narašča, kar pa konsum blaga, kar izvira deloma iz tega, ker s tehničnim napredkom nazaduje naravni prirastek prebivalstva. Producentski stroji se hitreje izboljšujejo, kakor se širi delovni trg. Tretjič ima velik vpliv na proizvodnjo tudi to, da so razdalje z modernimi prometnimi sredstvi skrajšane.

Raziskovalni odbor je proti temeljnim vzrokom, ki so povzročili slabe razmere v proizvodnji in razdelitvi blaga, predlagal celo vrsto navedenih, dočim nemanj svoje reviščine nima kam skruti, nima kam prevladi neposrednih in zlasti posrednih davčnih in socialnih bremen. Prav tu v vsej teži velja, da »Riba pri glavi smrdi« in se ne smemo čuditi, da trdo prizadete plasti naroda ne čutijo ravno posebne vneime do te skupnosti, posebne povezanosti z njo.

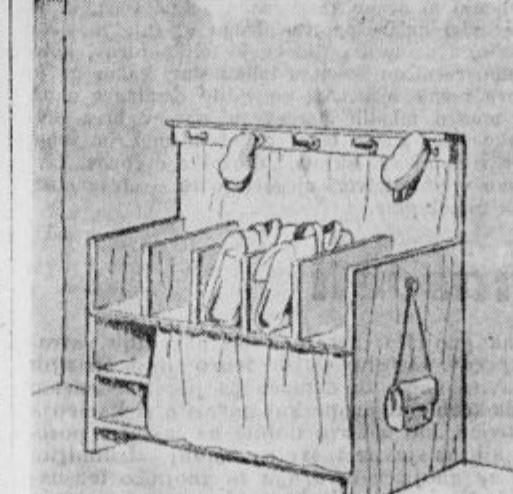
Potem takem sedanji človek ni zrel za kolektiv, za kakoršnoki skupnost, a na drugi strani ga pa ves gospodarski in politični, pa tudi kulturni razvoj vedno bolj sili, da se druži, da se veže v vedno tesnejše in obsežnejše kolektivne enote. Odtod vsepošvodsotoliko trena, toliko nemirnega iskanja in klobanja. Človeka je treba za skupnost šele vzgojiti. Naučiti ga, da bo gledal v skupnosti samega sebe, da bo videl v skupni koristi

največ, z vsemi zvijačami in pretvezami ostopajo davčnih in socialnih dajatev, dočim nemanj svoje reviščine nima kam skruti, nima kam prevladi neposrednih in zlasti posrednih davčnih in socialnih bremen. Prav tu v vsej teži velja, da se razrediti, da se druži, da se veže v vedno tesnejše in obsežnejše kolektivne enote. Odtod vsepošvodsotoliko trena, toliko nemirnega iskanja in klobanja. Človeka je treba za skupnost šele vzgojiti. Naučiti ga, da bo videl v skupni koristi

vati in pospeševati v okviru skupnosti: občine — naroda — države — človeštva.

Kako napačno so ravnivali vsi dosedanji vekovi, ki so ženo izločevali iz političnega življenja, odtezali njenemu zanimanju vse, kar zadeva splošnost, javnost, češ: žena naj se izvija z golj na domaćem ognjišču, v tesnem okviru lastne družine. Odkod potem ženam zmisli za skupnost, ki naj bi ga presejalo in gojilo v dušah svojih otrok? Kako čudo, če je ravno žena ali vsaj ženska nemalokrat tajna sila, ki žene moškega, zavestno ali nezavestno, da grabi vklip neglede na skupnost ali se celo izpozabi in zločinsko dotakne kolektivnega imetja? Ne samo možu, marveč tudi ženi nujno treba temeljite politične izobrazbe, da ne bo coklja našemu razvoju kot zavesten, delaven del jugoslovanske narodne in državne skupnosti ter vsečloveškega občestva.

Red mora biti!

Stojalo za šolske torbe, pokrivala in čevlje. Velikost po številu otrok. Glavne mere bi bile: Višina zadnjih stene 1 m, spodnjega dela (polici) 45 cm, globina 45 cm, dolžina poljuba. Snovi: mehak les, morebiti rjava lužen in pološčen; prostor: otroška soba ali predoba. Če odvzamemo vmesne deske, ki so zadaj in spodaj pritrjene z vijaki (razpredelki za torbe), dobimo čedno klop.

Tako stojalo je kakor strog reditelj: vsakemu otroku in predmetu je točno odkazano mesto. Fred odhodom v solo ni beginja in povpraševanja: kje je moja torba — čepica — telovadni čevlji; vse je mogoče najti tudi v temi. Otrok, ki se še tu ne drži reda, vsaj nima nobenega izgovora in mora brez nadaljnega odgovarjati za nereditve.

Igra - otroku resna stvar

Za otroka je igra isto, kar za starejšo mladino učenje in za odrasle poklicno delo. Otrok pri igri udejstvuje svoje duševne in telesne moči, jih oblikuje in množi; otrok ob igri raste, se razvija, duševno in telesno. Po pravici je torej otroku igra zelo resna stvar.

Tega se mora odrasli vedno zavedati in se po tem spoznavati ravnati nasproti otroški igri. Dodela nedopustno je, če se odrasli otroški igri ali otroški opazki zasmehljivo zahrchota. Le pa, kako se otrok na to odzove? Pogleda te skrajno začuden, morda se s svojo otroško ropotijo umakne v kak koton ali pa začne celo jokati. Na vsak način je izgubil svojo prostodušnost nasproti tebi, in če doživi nekaj podobnega pri več odraslih svoje neposredne okolice — nasproti vsem odraslim. Enako zgrešeno je, če odrasli otrokom pri igri nagajajo, se norčujejo iz njihovih domiščkov, sploh udirajo v njihov otroški svet s svojimi težkimi, podkovanimi čevlji... Pusti otroku pri igri v miru, če se ne moreš ali ne znaš prilagoditi njegovemu svetu.

„SLOVENČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

L. L. K. Vnetje čel (trepalnic in veznice) kaj rado ostane po oščicah in se še rajej ponavlja ob najmanjši škodljivosti (prehlad, dim, premočna svetloba, naporno gledanje itd.). Varujte se teh škodljivosti, nosite v vetru ali po bleščedem snegu varstvene naočnice, rabite zdravilo (mažo ali kapljice) zoper vnetje in uživajte v bladnem letnem času ribje olje.

P. B. C. Odprava trakulje pred enim letom je menda uspela, dasi se ni dala takrat dobiti glavica, sicer bi se že pojavili členi na novo razrasle se zaledavke. Da se prepričate, kako je v Vašem črevusu nepravite si za večerjo slanika s solato, drugo jutro vzemite katerokoli čistilo, in če ne najdete v iztrebkih niti sumljivega, potem tiči vzrok neuspevanja kje druge; če pa je trakulja v Vas, se govorijo pojavitve značilnih členov. Pripominjam, da se ne da trakulja odgnati vsak čas niti z najmočnejšimi sredstvi.

M. R. L. O bruhanjtu otrok je bilo pravkar pisan (28. januarja); preberite odgovor in uvažujte nasvet! Več se ne da svetovali na daljavo.

A. P. S. Slabo spanje, glavobol, zbadanje po levi strani in nek iztok so zadeve, ki jih ne kaže več zanemarjati. Kje je glavni vzrok Vasemu bohanju, dožene zdravnik, ki Vas osebno tudi preiseče, vse drugo je prazno ugibanje.

M. P. K. Izpuščaj na obrazu komaj trimesečega umečno hranjenega otroka je bržkone začetek takov zvih >>> i desetka v celotnem trdovratnem kožnem dojenčku. Zdravljenje te nadloge se ravna po splošnem stanju občutljivosti otroka ter posebnih pojavnih bolezni in sicer s spremembami hrane in s pomočjo zunanjih sredstev. Ako bi hotel vse te podrobnosti razložiti, bi trebalo napolniti več strani tega lista. Ker že nimate otroka na prsih, oddajte ga za kaj časa — upam, da se bo dal odravljene meriti po tednih — v otroško bolnišnico; nekaj dela na tem Vam bo itak ostalo še za domačo zabebo.

K. S. P. Otekanje nožje, posebno okoli gležnjev, pri štirinapolletnem otroku, pomeni morda obolenje sklepov, še bolj verjetno pa kakšno bolezni v krvnem obliku, bržkone pri srcu. Razpoznavna bolezni je nemogoča brez pregleda, strokovnjak za otroške ali notranje bolezni Vam pojasni položaj.

A. S. B. Kila hrbitnega mozga na koncu hrbitnice je prijoren nedostatek, ki se da le v najlažjih primerih kaj popraviti. Razveseljiv je pojav, da sta se začeli hromi nožici oživljati, kar daje nekaj upanja, da pojde na bolje tudi glede drugih nedostatkov. Podrobnihs nasvetov glede zdravljenja Vam ne morem podati, ker ne poznam Vašega primera, pripomijam, da ne tratiš denarja za neverjetno katero zdravilico, ki je njihova uspešnost zelo dvomna, opreznibodite tudi z elektriziranjem, ki daje uspehe le, če je izvršuje večšak s posebnimi pripripravami, kakšne so samo v dobro opredeljenih zavodih. Zato poskusite spraviti otroka v otroško bolnišnico ali še bolje, na ortopedsko kliniko v Zagrebu za kaj časa; Vaša naloga bodi skrbna nega otroka in še bolj navajanje, da se prične otroku sam prizadevati, kako naj urči in rabi bedre in kako naj dobi v oblast opravljanje potreb. Ta odgoja je bolj važna in potrebna, kakor vsa zdravila in zunanjih pomočki. Tega dela se lotite z vnero in vztrajnostjo!

L. P. Lj. Srbež je pri priletnih ljudeh zelo pogostna nadležnost. Ugotovili treba, če nimate sladkorne bolezni ali motenj na jetrih ali obistih, ali protina ali zaprtja. Tudi telesno ali posteljno perilo nista brez pomena. Časih je nega kože ali nedostatna ali neprimerena, pretirano umivanje z jedkimi mili škodi, godi pa mazanje z oljem ali lanolinom. (Glede prehrane je prav, da se držate ponajveč rastlinja in mlečnih jedi — posebno Vam pripomembam kislo mleko — varujte se po možnosti začimb, predvsem soli.) Nešteto je maž, ki teče srbež, so zunanja lupina.

zdravila za uživanje ali vbrizgavanje, ki otopenjava žive, pa tudi obsevanje, ki miri kožo. Vsega tega Vam menda ni treba, delajte se gluhega, ne odzivate se (nalašč ne!) motilem nočnega miru z níčemer, najmanje s praskanjem, pa se kmalu preverite, da je zmaga v vztrajni potprečljivosti ali trmi!

I. B. H. Grenak okus pomeni draženje okušalnih čutnic, časih je vzrok v ustih, časih v želodcu ali črevesiju. Pri Vas bržkone v debelem črevesiju ali danki. Navzlic >>> nekakšnemu zdravju in krepki stasisoti se dajte zdravniško pregledati, rajši preje kašneje.

A. B. Lj. >>> Strašnac zaprost, neprestan glavobol, splošna živčna slabost in malokrvnost (zavoljno večkratnih operacij na drgalkah) so zadeve, ki se ne dajo oddaleč tako razporediti, da bi Vam mogel na podlagi trinajstvrstiščnega poročila reči, kje treba začeti, da se predere in zaustavi kroženje bolezni, ki so v vzročni zvezki. Ce nimate sredstev za zasebno zdravljenje, pojrite v ambulatorij splošne bolnišnice in sicer najprej za notranje bolezni; tam opravite, Vas pošljeno najbrž tudi v ambulatorij za živčne bolezni. Ce ni ta moj predlog izvedljiv iz tega ali onega razloga, pojrite si brž, vsekakor pred sv. Gregorjem, gorskega kmetja, ki Vas sprejme za malega hlapca v službo vsaj za eno leto in Vam da to običajno gorsko-kmetsko oskrbo. Dvomin, da bi Vam moglo katero dragu zdravilišče več pomagati do znosnega življenja!

A. K. S. >>> Učiščanje glistic je znan ljudski izraz za pojav, da Vam začne približno eno uro po obetu teči obilno brezokusne sline, a kmalu spet preneha, istočasno začutiš v trebuhu nekak krevetit pritisk. Oboje, pojav in izraz, imate po materi. Z glistimi nima ta molnja pri Vas nobene zvezke, pač pa je znak živčnega draženja v želodcu, bržkone zavoljno premočnega (prekislega) želodčnega sočka. Zato se mi ne zdi Vaše dosedjanje ravnanje pravilno, ne izpljuje slin, rajši jih požirajte! O pričnlosti si dajte vnoči preglediti želodec, ne samo spresvetliti, ampak tudi sok preiskati. Takšna preiskava, ki bržčas potrdi mojo domnevo, je potrebna, da se Vam določi primerna prehrana (dieta).

Isti. Zaprtje, ki je tudi dedičina blagopokojne matere, je zadeva, ki je v zvezi s prebavnimi molnjami v želodcu in se da hkrati z njimi zdraviti. Poleg primerne brane je zdravemu človeku treba tudi zadostnega telesnega gibanja, sicer se črevesje učeni.

U. M. C. Starikav konj in mlada kobilka dobro vozila, če se imata rada ali če ju voditi pamezen voznik, ki ume poganjati konja in brzdati kobilko. Prilagodljivost živil bitij je čudovita, če je hotenje sporazumno in prizadevanje vzajemno, to je od običajnih strani hkrati. V Vašem primeru se da po mojem mnenju mnogo, morda celo vse doseči z modrim obojskiščanskim prizadevanjem. Opustite vsekakor misel na enostranska stranpolja ali enostransko poskušanje brez zavestnega sodelovanja z druge strani. Ker nimate lastne skušnje v teh kožljivih zadevah, si poščite všeč g a življenskega voznika, ki Vam zaupno razdene, kako ravnat Vam, kako drugi polovici, da se doseže pravno-vlečje življenskega voza. Menim, da brez vodnika, oziroma voznika ne pojde, ne isčete ga daleč, ampak prav bližu. Oziroma doma, da bo mogel učinkne svojih vodil po opazovati. Pomnite še dvoje: Nujnosti v življenju ni druge kakor samo edina smrt, ki je vsem živim neizbežna, vse drugo vršenje je sicer zakonito, a ne nujno. Človek je toliko zdrav, kolikor sam resnično hoče, in toliko star, kakor ga je njegova resna volja. Ali ne vidite dandanes okoli sebe mnogo mladih starcev in starcev brez življenske sile, a nič manj priletnih mož in žena, polnih življenskih iskrosti? Človeško osebnost, življensko vrednost tvori njegovo jedro — duševnost, ne zunanja lupina.

Kmetijski nasveti

O. P. Lj. Jeza na zajcu nič ne pomaga, kajti z jezo ga ne ugonobite in od drevja ne odvrate. Saj je >>> a z a c o b r a n e popolnoma odpove, če se začetek, kot letošnjo zimo, loti drevja, pa čeprav so bile razdeljene male nagrade nabaviteljem — iz lovskega fonda. Da bi pa doma dosegli prosti lov glede zajca, pa je v naših očeh le bržka ironija. Raje se izkušnje naučite: 1. lovec ne bo pobil vseh zajcev, 2. zajci bodo ostali zajci tudi pri >>> a z a c o b r a n e, 3. le dobro zavarovanje drevja pred zaledanjem zombom je koristno.

Kako napravim vinogradniške kole trpežne? A. P. S. — Trtni koli vam prehitro zgnijejo, da jih morate prevečkrat menjati. Radi bi vedeli, kako jih je napraviti bolj trpežne. — Imamo različne načine, kako napraviti trne sole trpežne. Lahko jih ogremo do tiste višine, kolikor segajo v zemljo. Opozorjam vas, da je najbolj podvržen gnijobi tisti del kola, ki gleda iz zemlje, ker se tam največkrat menjata vlagi in sušo. In ravno ta menjava najbolj pospešuje gnijite ali trohnenje. Boljše sredstvo nego ožiganje je namazanje kolov z karboniljem in sicer tako, da ta snov napoji kole. Toda karbonil je izhlapoval v njegov plini škoduje mladim koreninam trt, ki jih omode. Zato treba tako namazane kole pustiti več časa na zraku, da izhlapovanje prestane. Najbolj prikladno sredstvo je pa namakanje kolov v močni raztopini modre gelice, in to več dni, da tekočina kole popolnoma prepoji. Po tem sredstvu bodo koli ostali nepokvarjeni po več let ter tam jih ne bo treba vsako leto nanovo prespičiti.

Zgradba gnijisč brez stroškov. I. R. K. — Radi bi si zgradili vzorno gnijisče in gnijenčno jamo, kjer to priporočajo kmetijski strokovnjaki, pa nimate sredstev za zanje. Banovin, podpare tudi ne morete dobiti, zato ste navezani edino na lastno pomoč. Nimate pa nikake možnosti, da bi si nakupili za to potreben cement, apno in drugo ter plačati gradbenika. — Vzorna gnijisča in gnijenčne jame, ki jih v svojih načrtih priporočajo banovinski kmetijski strokovnjaki, so brez droma velikanske koristi za vsako kmetijsko gospodarstvo. Take cementne stavbe so tudi trpežne in vršijo svojo naloge desetletja, in to dobro napravljene. Stanejo pa precej in to včas morebitnih banovinskih podpor, zato si jih zlasti v današnjih težkih časih ne more postaviti vsak kmet. In vendar je težko ne izporistiti ugodnosti, ki jih nuditi taka zgradba. Zato vam hočemo tu podati nasvet, kako si lahko zgradite sami vzorno gnijisče in gnijenčno jamo brez vsakih stroškov. Treba samo malo dobre volje, nekoliko bistromnost in pridnosti. — V svoji vasi ali kje v bližini dobite

uzorna gnojnice, zgrajena po navodilih strokovnjakov. Oglejte si jih dobro in si po njih napravite načrt za domača gnijisče. Namesto betona (cementna in peska) navozite si kamnenja in ilovice, kar gotovo dobiti na lastnem posestvu ali na javnem svetu zastonji. Izkopljite jamo za gnijisče in drugo za gnojnico ter napravite tla in stene iz kamnenja in ilovice, ki jo dobro zabitite, kakor se da dela pri betonu. Ko se zgradba nekolič presusi, zamašite špranje in razroke z ilovico, da postanejo tla in stene nepropustne. Tako si boste zgradili z lastnim delom brez tuje pomoči gnijisče in gnijenčno jamo, ki bo ravno tako izpolnila svojo nalogu kakor betonske zgradbe. Res je sicer, da take niso tako trpežne kakor cementne, toda z vsakokratno popravo jih vzdržite uporabne tudi deset let. Do tedaj pa boste od te priproste stavbe imeli že toliko koristi, da si boste lahko privoščili betonsko gnijisče.

Pravilno gnojenje vinogradov. B. Č. K. — Nekateri vam pravijo, da je treba hlevski gnoj podkopati v vinogradu k trsu, drugi pa stran od njih, eni svetujejo plitko podkopavanje, drugi globoko. Sedaj pa je veste, po katerem našvetu bi se ravnali. — Če hočete pravilno gnojiti, morate najprej vedeti, kako poganjajo trte svoje korenine. Trta poganja svojo strelno korenino v glavnem navpično v zemljo. Od nje gredo manjše korenine vodoravno na vse strani, navadno v globini od 20—40 cm. Iz tega lahko sklepate, da trpa trta hranilna snovi iz zunajne na velikem obsegu, zato nima smisla gnijiti okrog trsa, ampak po vsem vinogradu. Nadalje vani, radi to tudi pojasnili, kako globoko morate gnoj podkopati. Hlevski gnoj mora priti tako globoko v zemljo, da se ob dohodu zraka lahko hitro razkroji in obenem nudi spodaj ležecim koreninam potrebno hranilo, torej okrog 10—20 cm globoko. Pregloboko podkopavanje zlasti v težki zemlji je škodljivo, ker tedaj gnoj navadno ne zgigne, ampak samo splesti. Prepričko pa tudi ni umestno, ker se zlasti v rahli zemlji ob suhem vremenu preveč presuši.

Kdaj lahko apnim? Ali lahko trosim v prah razpadlo zelo apno? K. J. P. —

Zgano apno, zlasti če je že razpadlo v prah, lahko trosite ob vsakem času. Na njivo ga lahko trosite skozi celo leto, dokler ni na njej nič posejanega ali posajanega. Na travnik pa ga lahko trosite od novembra do marca, dokler ne oživijo in začnejo zeleneti travniške rastline. Vse to pa smete delati le pod tem pogojem, da tla niso (in ne smejo biti) mokra, torej tudi ne

pokrita s snegom. Zato le trosite apno brez skrbi na zmrzlih suhih tleh, če jih ne krije več sneg.

Rad bi vzredil tri teleta. Imam pa premalo mleka. S katerimi močnimi krmili vsaj deloma lahko nadomestiti mleko? M. F. B.

Mleko je najboljše in najnaravnje močno krmilo, ki se ne da pri vzreji telet z nobenim drugim močnim krmilom popolnoma nadomestiti, kar tudi sami priznavate. Pravilno je, da dobivajo teleta najmanj dva meseca krvanje mleko, zlasti če nimamo pri odstavljanju posledice mleka na razpolago. Če vam to ni mogoče storiti, potem morajo dobivati vaša teleta vsaj okrog štiri tedne mleko, nakar jih šele smete začeti prav pologoma odstavljaliti. Da se teleta privadijo čimprej na seno in močna krmila, jih morate začeti navedena krmila pokladati že čez par dni po porodu. Dajte teletom v prvem času najboljša in najtečnejša močna krmila, kakor so: moka lanenih tropin, moka sezamovih tropin, ovesen zdrob, pšenični otrobi. Najbolje je, da si napravite iz vseh navedenih močnih krmil mešanico, kateri pridajte tudi dva odstotka klajnega apna. Seno za teleta mora biti tudi prav dobre kakovosti.

Kako spoznam, če je kolomaz dober? B. T. S.

Če je kolomaz dober, potem plava na vodi, če pa so kolomazi primešani težke rudinske snovi, potem se v vodi potopi in pada na dno posode. Dobro kolomaza lahko preskusite tudi na pivniku. Denite malo kolomaza na pivnik, ki ga na to položite na nekoličnem toplo plisko, da se kolomaz na pivniku raztopi. Če pivnik vpije ves kolomaz in ne ostanejo na pivniku nikake rudinske snovi, potem je kolomaz dober, je pa slab, če ostanejo kakšne neraztopljive snovi na pivniku.

Kašna in kako stara jajca se pripravi za valjenje? M. B. V.

Za valjenje odberite ali dobite le takšna jajca, ki so od čistopasemskih štajerskih dveh do treh let starih kokos, o katerih veste in ste

Odprodaja

po globoko znižanih cenah
razne zimske trikotaže

Istotam bogata izbira damskega perila, potem vsakovrstnih nogavic in rokavic itd.

pri

Josip Petelin, Ljubljana
za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

se tudi prepričali, da dobro nesejo. Seveda morajo biti jajca oplojena po enakopasemskem petelinu, ki je istotam dobroga pokolenja. Le oplojena jajca pridejo v poštev za valjenje.

Preko štirinajst dñi stara jajca ne uporabljajte za valjenje. Najbolj primerna so šest do deset dñi stara jajca. Prestara (3 do 4 tedne stara) jajca se le slabov valijo, ker je iz njih že deloma izpuhnila vlagla, ki se ne da več nadomestiti. Predelbla, zlasti jajca niso pripravna za valjenje. V predrobnih jajcih je premalo redilnih snovi, radi česar se zvalijo le šibka piščeta. Najboljša za valjenje se torej snažna jajca, srednje, kolikor mogoče enake velikosti, ovalne ali jajčaste (ne kroglaste ne koničaste ali šiljaste) oblike, s pravilno gladko in popolnoma celo lupino. Ne uporabljajte različno barvanih jajc, belolupinaste se valjajo 21 dñi, rjavolupinaste pa en dan več. Boljše je, da pneumatizanih jajc ne podkladate. Jajca, ki so močno trpela pri prevozu, so v notranjosti in včasih tudi na lupini poškodovana in se navadno slabov valijo.

Pravni nasveti

Popust za dolžnike, ki plačajo dolg pred 12 letnim rokom. T. R. V uredbi o zaščiti kmetov Vam ni jasna določba o popustu v primeru plačila

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Vital Vodušek:

Postne misli

Danes ne gre več za adventni ali božični čas, čeprav mi je tudi zorudi njegi hudo, če glede samo poersno preizeli. Ne gre niti za dolgo pobokinošno dobo: saj njenega pomena morda še zpoln ne poznalo. Gre pa za post, gre za naših slirideset dni pred velikonočjo. Da bi pa tega časa v cerkveni liturgiji ne razumeli, to je naravnost kritika, ki jo delate Cerkev in sebi.

Božično praznovanje je bilo prisrčno, post pa je nekaj silnega. Božič je bil res praznik, post pa je prevar. Kar je zmogla, je položila Cerkev v ta postni čas: vsak dan ima svoje pesmi, svoje prusne in berilo; vsak dan svoj kres, svoje zatojanje, svoj boj, svojo daritev. To ni majhno stvar. Samo brdko, brdko je, da jih tako malo dviga te velike zaklade, da jih tako malo gre v te boje, da jih tako malo raztrga svoje duše in jih vrže v božje trpljenje — in da se jih tako malo z ozdravljenimi dušami spet pozene v vslajenje! A res to bi morali, če ima naše drero še korenina v Cerkevi. Ne more drugače, kot da iz uje sekra živiljenjske sokoce.

Takole pričenja Cerkev: s pelinico naravnosti presekata rskanje živiljenje, ki je tako prazno v svojem uživanju in zapravljanju. Do te praznosti je že marsikdo priznal, pa si je pognal kroglo v glavo ali pa je pognal svoje teleso v valote. Na koncu praznote, na koncu greha stoji smrt. Tudi Cerkev je postavila krsto poleg tebe: prah si, morda boš še danes, morda jutri. Poglej, e krsti, v jani boš teželj, mrije! A ta krsta, ta pepele, ta smrt morda sicer konec praznole v telega greha, a ne sme biti konec telega živiljenja. Pravo živiljenje se šele pričenja. V očiščenje premi. Saj res ne moremo s takimi dušami več obstati. Te obrenjene, bolne, ranjene duše ne bodo zmogle več

André Theuriet:

Izmaknjeni breskvi

Prijatelji Herbelot je bil v giunazijskih letih moj sostajovalec. Potem se nisva bila več videla celih dvajset let. Šele, ko smo obhajali dvajsetletno mature, sva se zopet sestala na banketu. Bilo je, kakor vedno ob takih prilikah hrupno pozdravljanje, stiskanje rok, glasni vzhiki pri medsebojnem prepoznavanju, potem navdušen predsednikov govor, zdravice in oživljajanje starih spominov iz dijaških let. A najbolj me je iznenadil Herbelot. Spominal sem se ga kot tihega, bojavljivega, nslužnega fanta, malopomembnega sicer, toda vedno dostojnega in poštenega. V vsem je bil pravi vzor bodelčega trgovca, vedno vlijeden, posrežljiv, in točen. Kolikor sem vedel, je bil v naprej določen za trgovski poklic po zgledu deda in očeta. Zdaj pa je stal pred menoj krepak mož zagorelega lica in tilnika, bistri oči in glasne, bučne besede. S svojimi kratko ostrježenimi lasmi, vnešnji obliko, goso, siveč borado ter gotovim, preprostim obnašanjem ni bil nikaj manjšen podoben samemu sebi izza časa gimnazijskih let.

»Kaj se ne pečeš s trgovino?« sem ga vprašal začuden.

»Ne, ne, ne pečam se z njo, prijatelj,« je odgovoril, spostal sem kmet. Imanj majhno posestvo v Chantérainu, približno dva kilometra od tod; krasna vas, kjer sejcem pšenico in obdelujem vinograd — moje vino moreš pokusi, če me hočeš razveseliti s svojim obiskom.«

»Kaj?« sem vzkliknil. »Ti, potomec stare trgovske rodovine in skoraj rojen trgovec, si se odrekel svojemu zvanju in se ukvarjaš s kmetijstvom?«

Pritrdil je z glavo in se smerjal — moje presečenje ga je očito zelo veselilo.

»Ampak povej mi vendar, kakor je do tega prišlo?« sem silih vanj.

Dragi prijatelji, majhni vzroki rede često dalekosežne posledice: pri meni sta bili to dve breskvi.

»Dve breskvi?« sem razprl oči.

»Da, nič drugega. Če te to zanima, predlagam, da greš z menoj na moj dom, pa ti bom spotoma vse povedal.«

Pristal sem ter sva šla. Pričgal sva si smotre in Herbelot je začel pričevanje:

Kakor ti je znano, je bil v naši družini trgovski duh že v krvi. Moj oče, ki menda sploh ni poznal drugega živiljenja kakor trgovskega, je imel ta poklic za najugodnejši na svetu. Ni sem se upiral, ko me je po dovršeni gimnaziji porinil v prav tisto trgovino, v kateri je bil nekoč sam začel. V resnicu me za moje mnenje sploh vprašal ni in sam sent mu rad verjet, da

Adam Milkovič:

Naše južno Primorje

(Nadaljevanje.)

Bila je ta večer jasna mesečna noč. Z okna v prvem nadstropju sem natančno opazoval prelepé trenotke luninega vzhoda izza morja. Videl sem, kako je najprej postalo morje na obzorju prosojeno, kako je malo nato sred polumraka začaralo v medem sevu vzhaja, očega meseca in kako se je nenadoma razgibala v njegovih krvavih pramenih vsa tista brezmejna gladina. Kakor velika krvava roža se je počasi vzpel mesec na zvezdnato nebo in obil strabonih zidin in mogične utrdbi v starem delu mesta, ki so zažarele kakor banine pričazni začaranega grada. Videl sem, kako je pod menoj lizalo morje v sevu mesečno golo skalovje in kako so se ob mojem oknu razibali časih vrhovi ponosne palme v rahlem dihu morja in noči. Slišal sem pritajeno šušlenje oranžnega gaia, in komaj slišno šklepeljanje zorečnih rožičevih plodov, ki so se tuštaniam zazibali v nemirnem snu. Videl sem, kako je iz starodavne kamenite hiše stopilo mlado dekle, kako se je plaho stisnilo v senco palminega drevesa, itza katerega je trenotek nato pristopil k njej mladenič in ji s sladko besedo vočil: Dobr večer! Potem sta šepetajo stopila mimo mojega okna, sedla na obal in se zastrmela v jasno mesečno noč. Čez nekaj časa je ostala ona sama na obrežju. Venomer je pogledovala za njim, po stezi in po morju se je ozirala, kakor da se bo še vrnil in ga vsa nestrapna pričakuje. Dolgo je ča' ala nanj — potem je privesil v malem čolnu. Podal ji je roko — pritajen smehljai — in že sta zavesila na mirno gladino morja. Gledal sem še dolgo za njima; bila je čista mesečna noč, tiba je čarobna je ležala nad morjem in prisluškovala rahljin udarjem vesel, ki ju je dvigalo dvoje mladih srce ...

Tak je bil prvi večer — lep, nepozaben je globoko legel v mojo dušo.

živiljenjskih bojev. Novih duš potrebujemo! Novega živiljenja!

Moj bratev, to pa ne ure tako lahko, da bi kar preh obrisal s sred. Veliko očiščenje, veliko restanje, veliko živiljenje mora imeti velik post, dobojereti velik boj. Razbititi je treba telo v sred (nikar, nikar ne misli takoj na zelenac bice in mučila scenkar)! Cerkev zahteva toliko manj: samo vsak petek se odpocvi mesa in ulčeni telo, da mu ne boš sušenj že v jutru in spet na večer, premagaj ga z jutrinji in včernimi pritrgranjem; odpovej se tisti malenkosti, ki si se ji noboli usušil — samo to in nič več! razbičati in ves čas — pa saj je to samo ubogih slirideset dñi! — gledati Vanj, ki nosi križ, ki ima kreave roke in preboden arce in tiger kri s lisov milostni padu na pot nasreči Vanjan! Gledati, dokler se ne bomo takож zastrmili Vanjan, da bomo v včelikem lednu obležali pod krizem, da bomo na čelikli petek križani z Njim in z Njim pokopani. To je post: od pepela do kriza, od krste do groba.

Post je prevar. Ni otroška stvar ta boj, ta odpoved, ta puščava. Vsak dan nismo vajeni lega. Tudi nam bo kakor Kristus: »Da bi bili ti kamni kruhi moji takoti, da bi bile ti gore zlato mojemuuboštu, da bi se mogel dvigati z zemlje in sebi in drugim meritri nebesa, da bi bila moja, naša esa la zemlja in njen sonce, da bi mi sâmo ceselje streghlo in sami angeli — o, soj bodo tudi naši skupaj zatrepata, zatležata.«

A post mora biti z mego, ki si pribori vslajenje. Kristus je naša moč, naša pot. Saj se že devigamo, saj že fragni vrtige, saj bomo skoraj razpeli roke v križ in v prosto! Saj bomo skoraj vriskali v včelikovo faco! Aleluja, aleluja!

bo tisto, kar je bilo dobro za mojega deda in očeta, tudi zame najboljše.

Izprva sem dobil kajpak samo podrejeno mesto. Ko sem pa junashko premagal čas trdtega, mučnega dela, je moj predstojnik kmalu postal pozoren name ter sem napredoval. Bilo mi je ravno petindvajset let. Zdelo se mi je, da ne je lastnik trgovine neenavadno vzljubil; kmalu me je vzel v svojo lastno pisarno. Tovariši so me sev zavildali in mi niso želeli takoj lepe bodočnosti, kakor se mi je dejansko odpiral. V tem času sem se tudi ozenil z dekleton, ki je bilo lepo, ljubezljivo in pošteno, toda revuo. Morala sva zelo varčevali, dobro računati in sva bila v prvem času zakona že zadovoljna, če sva si mogla kdaj privoščiti malo boljšo večerjo. Moji znane so mi dejali, da sem norec, ker sem se brez vsake dote ozenil. Pa moja Eva je bila zlata ženica, pomanjkanje ni bilo ravno neznanost in dasi sva morala živeti zelo skromno in se marsišču odpovedati, sva v družbi vendarje takoj nastopila, da niju niso mogli prepirati. Moj predstojnik je bil bogat mož: imel je razkošno hišo ter je rad pripajal izbrane gostje, posebno plese, na katere je vabil odlične trgovske prijatelje in državne svojih visih uradnikov. Po priliku leta dñi po najini poroki sva bila tudi midva povabljenata na tak plese. Toda zdravstveno stanje moje žene ni dopuščalo, da bi še hodila v družbo, in takoj sem se moral na svojo žalost nazadnje odločiti, da pojdem sam, kajti če ne bi se odzval povabilu, to mojemu predstojniku ne bi bilo ravno ljubo. Nerad, brez prave volje sem se oblačil tisti večer. Ženica pa je skrbno nadzirala vso mojo zunanjost, če je vse v redu; popravila mi je ovratnik, nategnila suknjo, a največ si je dala opraviti z mojo ovratnico.

»Veš,« je pri tem temeljila, »prišlo bo veliko gostov in prosim te, dobro odpri oči, da mi boš vedel potem o vsem natanko poročati. Posebno me zanimajo ženske toalete. Potem, kdo bo vse prišel in kakšna bo večerja. Ta večerja bo gojovo poseben, sijajna. Pravijo, da so vse slasčice in sadje naročeni pri Chevetu, a ta ni poceni. Breskvi, samo to potisni, moj dragi, so po tri franke éna! Oh, če bi imela tako breskvi! Veš, če bi bil ti dober, pa bi eno pritihotaplil zame...« Skoraj zavplil sem od groze in opozoril Eno, kako dobro ine ne dopušča, da bi tvegal nevarnost in se dal zasaciti, ko bi trpal sadje z mize v zep. A ona si tega ni dala dopovedati. Prosila me, se mi laskala, dokler ji nisem obljubil.

Ples je bil v resnični sijajan: Povodej

svetja, krasne toalete, prvorstna golba in izbrana družba. Ko je prišel čas večerje, sem še nemirnega sreca z ostalo družbo v jedilnico, in prvo, kar sem na mihi zagledal, so bile prelepe Cheveteve breskve. Kako so bile mamljive! Zložene so bile na pladnju iz kitajskega porcelana in vsaka je imela za gnezdo list vinške trte, v katerem se je njen lepotična lepošča odražala. Občudoval sem jih iz dostojne razdalje, a v dušu sem sišal radostni vzhlik, s katerim bi me bila sprejela Eva, če bi ji izpolnil željo. Vsi so se divili sijajnemu sadju, a meni se je zdele, čimbolj sem upiral vanj pogled, tem bolj verjetno, da mi bo ipak uspelo ujeti vsaj eno breskvo. Bilo je samo vprašanje: Kakš? Cež nekaj časa sem opnjal, da je dal gaza enemu izmed strežajev znak, nakar je ta vzel breskve, jih s strebni nožkom skrbno razpolzel in ponudil izbranim gostom v prvi vrsti damam, katerim je bilo dano, da poskušajo dragocen sadež. Ze sem se začel tresati za breskve, kajti piramida se je zelo hitro manjšala. Po sreči pa je bil moj strah neupravičen. Iz dvorane so se oglašili veseli zvoki glasbe in vsa družba se je venila tjakaj. Odleglo mi je, ko sem videl, da je ostalo na mihi še nekako šest breskve. Šel sem z drugimi in izdajalsko mislio v srcu. Namenoma sem bil sposabil svoj klobuk v jedilnici, da bi imel izgovor, ko bi se vrnil. Strežno oschije, ki me je vse poznalo in ki je bilo vrhu tega zaposljenja s pospravljanjem mize, se ni brigalo zame ter prihajalo in odhajalo. Ko sem ostal za trenutek sam v jedilnici, sem se oprezoval na vse strani približaj mihi, stegnul roko, vrzel dve breskvi, jih vrgel v klobuk, a manje robe, nato pa hitro zanutil pozorišče tega svojega dejanja, hlinični čim večjo ravnočinstvo. Kanič sem iti skozi plesno dvorano v garderobo in tam na varnem mestu skrli svoj plen. Pa zgodilo se je drugače. Rayno ko sem stopil v dvorano, so začeli plesati kotiljoni, prostor je bil napoln plesalcev in gledalcev in to me je prisilil, da sem v smrtnem strahu čakal na konec tega plesa. Čutil sem, kako sta se mi breskvi po klobuku kotirali, kakor da bi se jima bilo hotelo plesati, in kri mi je silila v glavo, lica, ušesa, oči so me pekli kakor žrjavica. Vendar sem bil polagoma prodrl do drugega konca dvorane, ko se je začelo novo kolo kotiljonov; vedno je po enu plesnika stala v krogu plesalcev, ki so, obrnjeno inji hrbet, sli okrog nje. Plesalka je dežala v rokah klobuk, ki ga je tistemu, kateremu je izbrala za plesalka, položila na glavo.

V tem trenotku pristopi k meni domača hčerka in zakliče:

Klobuk, klobuk, brž, takoj potrebujem klobuk!

Odrovenel sem od strahu in ves izven sebe buljil vanjo.

Kakor naročeni mi prihajate, gospod Herbelot! samo to sem se slišal.

In prej kakor sem mogel odpreti usta, mi je iztrgala klobuk iz roke s take naglico, da sta se breskvi razleteli po parketu. Lahko si misli, kaj je temu sledilo. Dame so komaj zadrevale — smeh, a oči vseh so se upirale vame. Gaze se je sedlo namrščil, ljudje okrog mene pa so začeli tisoč šepečati in se hehetati. Kolena so se mi Sibila in dal bi ne vem kaj, da bi se pred menojo odprla zemlja in me požrla.

Nazadnje nekdo vzklikne:

Gospod Herbelot, prosim, poberte ti dve breskvi!

To je bila domača hčerka, ki mi je bila iztrgala klobuk in povzročila vse to nestereno. Glas je zvenel porogljivo in grizla si je ustnice, da ne bi prasnila v smeh. A vseje besede so bile kakor znak: splošen sin h se je razlegel po dronani, strežniki so se med vratili prijema za trebuh, jaz pa sem se bleđ in drhteč od pet do glave izgubil v noč.

Naslednji dan je vse mesto govorilo o meni. Ko sem prisel v trgovino, so me pozdravili tisti, ki so mi bili prej nevoščljivi, z besedami:

Herbelot, poberte svoje breskve!

Zdele se mi je, da tudi paglavci na cesti neprestano vpijajo za menoj:

Breskve! Breskve!

Tako sem bil prisilen, da se zahvalim za službo in teden dñi kasneje sem odšel v pregradnico.

Moj stric je imel majhno posestvo blizu mojega rojstnega mesta ter sem se nanj obrnil za pomoč. Povabil me je k sebi in tako sem prisel v Chanterrain.

In zdaj nimam več veliko povedati. Pri stricu sem bil celo zelo vprezen v delo, vstajal sem ob zori in delal ko črna živilina. Pa to mi je bolj ugajalo kakor prejšnje živiljenje in v kratkem času sem postal pravi kmet. Posvetno je pod mojim vodstvom procvitalo — na stricovo rastlost, tako da me je pred smrtnjo določil za svojega dediča. Dokupil sem potem še sosednja zemljišča, a uspeš presodi sam...

Sla svet prek sadovnjaka, vrta in vinograda, polnega dozorevajočega grozdja, in dospela pred prijazno, vablivo hišo. Vse prečelje so preprezalo breskve, na katerih so se med listjem simjali lepi, jedri in že zreli plodovi.

Kakor vidiš, imam tu zmagoslaven slavolok samih breskve, mi po kaže Herbelot. Njim se inam zahvaliti za svojo srečo. Brez njih bi bil danes revez, brez njih bi bil še danes od gospodarjeve milosti odvisen uradnik.

Ko je še govoril, se je oglasil iz hiše vesel smeh, a na enem izmed oken v zelenem okviru se je pokazala gospa Herbelotova, stasita žena širidesetih let, a krog nje jata debelušnih dečkov in deklic. Njihova sveža lica so spominjala na rožnate, s cvetnim

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Tku se m pa žmaga, da se je začenjali Gusti že v moje družinske zadene utiskat, da kar use vrepu men. Kua nemu mar moj mož? Mož je moj in jest na trpm, de b ga kdu hvalu in tud ne, de b ga tadiš. Jest, žena negava, še ta nar buš vem, kašn je moj mož.

Mož more bit jeklen, prav Gusti. Ker dedec pa ni jeklen? Nej m no puve. Saj dumetiš s usak, de je jeklen. Tud mož je jeklen, keder se fhtam, nej m tu al pa tu kup Tekat na siš nč, na vidi nč, ket biu b mrtva stvar. Kedr b pa on rad kej ud mene. O, tekat je pa tku mehek, de ga lohka ukul prsta uvijem. In usi dedec sa tak. Tist-fedrek, ke ga Gusti prpuroča, je čast udveč. Dedci se znača tud brez fedrčkih priklopi du tal, keder gih tku nanese in de je putreba huda.

Seveda, keder je dusegu tist, na kar je špekulari, se po spet utrd in je še trsi, kokr če b biu jeklen. Ena nižiga ket je on, še na pugleda več.

Ja, dragi moj Gusti, jest mama skušne. Ti kar tih bod, pa zase se brigi. Jest še nikol nism so ga muža naguvjarjal, da b sturu kej tacga, kar na paše za enga uradnika. Mož mož niti ticka ni udnešu našega gnarja u tuja država in ga am u kačna banka našlo, da b bli b gvišn. Pa ne sam zatu, ke gnarja sploh še nikol mou ni za dumeče pustrebe. Ampak u Peru vrst zatu, ke se mu je tu grauzal in je tud res grdu gnar vr nosi, ke ga dušma tku krvav nucama.

Veste, de se m je zadnč zvečer, ko je gospud radiokumeres u radio prpoudoval, da se naš lude čez dve milijarde dinarju znušil na Francosk, tku fržmagal, de sm se ud jeze kar tresla. Vem, de sm več ket desetek not u radio zaupila, da nej tud puve pu imen in pu šarž, kdu je znosu tulk gnarja na Francosk. Pa mislite, de je povedu? Še udružuvaru m ni. Pa vem, de gospud kumeser more tu

vedet. Če ve, kulk gnarja za znušil čez meja, mora tud vedet, kdu ga je znosu. Ja vste, tku je ta reč. Greh se puve, grešnik pa ne.

Vite, tu pa ni prou. Kene, kuku lohka ide mislio, de je tud moj mož pe te reč u špil. Al pa kašn drug pušten mužakar. Že zadnč, ke sm pr en kmet na plac gihala za ena reč — jest že na vemu več, za kua se je šlu. M je kmetica zabrusila načrastni u ksbti: »Kene, zdej, ke ste vs gnar znušil vnu svet, zdej pa mislite, de vam boma mi kmeti use zastojn dajal. Vite jo figa: m je rekla in m figo pumulka ke pud nus.

Veste, de me je blu sram. Kar rdeča sm ratala, ket kuhan rak. Stianla sm hitr cekar pud pa zdhda in šla naprej. Ta nar mi stu štiru sm že pršla ud kmetice naprej, pa sm še zmeri sišala, kuku sa se babe regale za mana.

Tu ni špas, gospud radiokumeres. Če vte še kerke u radio prpoudoval kašne grehe, dejte nam useli tud grešne povedat, da umaj sa vedl pr čim de sma. Če b bla pa gih kašna višja gospoda pr tem u špil, pa raj tih bodite, de na prideva še mi na načad lde u kašn šmir.

A zdej veš, Gusti, kuku je ta reč? Viš, še sm gih sojmu može prgvarjal, de b se h kašn reč skusu prstili pe b pršou du kašnega pustranskega zasuška, tu ja nič hidga. Če b pa zaule tegu pršou gih ker ub kruh, b pa tud na šou svet cušnunt. Puglej, kuku je u Triboulah in tam ukul. Puglej, kuku je u Jesenich, al pa u iblanskih strojnih tuvarnah. Na tauzente delcu sa postaul na cesta, pa še putressa nismo čutili. Nekaj več ldi holt strada, koker jh je preh. Tu je use. Dokler sa dost mastevine dividende, ad koker že prausia lemb začbam, ke se buli gospoda z nim pu trobuh maže, še ni nubene sile, saj za tiste ne, ke se a tem začbam mažeja. Kar je drugih navadnih ldi, pa tku na prideva u pušteu. Teh je ja tulik za svine futrat. Zatu se pa tud na nucaju drgač, koker sam za dreja markerat pr kašnega pusebnih predstavah. Pol, ke je ta prreditu vn in se gospoda umakne u kašna dviranja na banket in pa, da še med seba mal pušlebedraja. Pol pa ta načad lde še žihor pu cest tulja, kušker se jm lušta. Seč, če je taka predrift u kašn uživšen namen prštjanina, se Iblančanem tku na gleda preveč na prete. Tekat žihor tuda ud vesela, al pa ud laskat, koker jn holt bl paše.

K. N.

Grazia Deledda:

Dvojica

Po skalnatih dolinah G. sta korakala dva moža brez torb in sukenj. Medpotoma sta se neprestano pogovarjala in zdele se je, da v pogovoru pozabljata na utrujenost in težave potovanja.

Starejši je na koncu konec vedno pritrdil mlajšemu: zdele se je celo, da se je hotel od njega učiti ter je pogosto vpraševal za pojaznila o stvareh, katerih ni bil mogel dojeti.

Tako sta prišla do osamljenega bivališča, v katerem je prebival reven ovčar. Stan je bil skrajno reven in preprost; kočica iz neobdelanega kamnenja, iz vrbja spletena ograda za živino ter šotor, ki je služil različnim potrebam.

Tedaj, ko sta dosegla oba neznanca, je mlađa ovčarjeva žena konala pod tem šotorom svoja dva sinčka dvojčka, ki sta bila obla, debelušna in vesela, kakor prava dva angelčka. Pes je skakal krop njih, komaj par dni staro jagnje, ki še niti ni znalo pravilno hoditi, je pa stalo poleg žene kakor njen tretje dete ter se je zdele, kakor da bi s svojim tenkim meketanjem klicalo »mama«.

Ta prizor sredi livade razvelih afrodzel z rožnatimi oblaki na obzorju je bil tako len, da

se je starejši obeh potnikov razjokal: tembolj, ker so vsa dobra bitja tega samotnega bivališča, hkrati z ovčarjem, ki je bil prisel iz kociče, z največjim veseljem pritekla gostoma nasproti, kakor da bi si bili stari prijatelji.

»Dajte nama piti,« pravi mlajši obeh potnikov.

In pastir jima poda pravkar pomolzeno mleko ter ju pozove, da naj se odpočijeta. Ko pa mu povesta, kako daleč potujeta, in to brez brašna, ju povabi na kosilo in jima ponudi, da prenočita pod njegovim krovom, če ju je volja. In ne samo to, marveč je zaklal tudi ovoce, da bi jima mogel spodobno postreči; meso pa, ki je od gostije preostalo, je zavil v kožo zaklane ovece in jima ga podaril za popotnico.

Ko sta mu povedala, da sta namenjena proti goram, jima je priporočil, da naj se zglasti pri njegovem bogatem sorodniku, ki je imel veliko zemlje in živine ter številne hlapce in hramove, kakor nihče drug v vsem kraju.

»Ta vas bo bolje pogostil, kakor jaz,« je rekel, njegova žena je pa pristavila:

»Če bo dobre volje.«

Pred sončnim zatonom sta potnika odpoto-

vala. Težko sta se ločila s tega mesta miru... Oddaleč se je starejši še enkrat ozrl in videl, kako se pastir igra s svojima otročičkoma pa s psom in jagnjetom in kako so vsi srčni kakovit ptice, ki so se spreletavale po grmovju. In zdele se je, da sonce, ki se je spuščalo v morje, podaljšuje svoje žarke prav do njih, da bi bilo še ono deležno njihove sreče.

»Gospod,« zaščepče, »zahvaljujem se ti, ker si mi dal videti, da je veselje še vedno na zemlji doma.«

Spešila sta se dalje in tik pred nočjo do spela do stana bogatega posestnika. Moglo se je reči, da to ni navaden stan, ampak prav pravati dvorec s svojim granitnim pročeljem, kamenitimi ogradami in visokimi zidovi. Oblivala ga je mesečina v in njeni svetlobi so se zdele pečine, ki so se dvigale iznad njega, kakor kiklopske utrdbe, kakor niz mogočnih stolpov, ki so bili zgrajeni v bran bogatinovi hiši.

Psi so lajali. A v njihovem laježu se je slišal moški glas, ki je nekoga psoval. Nato se je zaslišal ženski krik in otroški jok. Nekdo je vrgel skozi okno lonec, ki se je razpletel na kamenju: hrup je bil tolik, da se je ozračje vzavljivo in se je nesel jek tako daleč, kakor da bi se podiral ves kraj.

Starejši potnik je menil, da je bolje, če gresta naprej in prebijeta noč pod milim nebom, kakor pa, da bi prosila gostoljubja v tako razvedenem hiši.

A mlajši je potkal na vrata.

Notri je bilo po viharju vse utihnilo. Služabnica odpre vrata, pogleda oba potnika in videč, kako sta slabo oblečena, se namrdne:

»Če vaju gospodar ne pozna, vaju ne sprejme pod streho. To bi bilo pa res lepo, če bi v taki hiši, kakor je ta, sprejemali vse potepuhe, ki zaidejo semkaj. A za vsak slučaj grem po gledat.«

Zapre jima vrata pred nosom in gre. A ni se vrnila. Znotraj pa se je začelo znova: jok, krik... Mlajši od obeh potnikov znova potrka.

»Trkajte in odprli vam bodo,« je rek.

Topot je prisel služabnik: videč je bil dobrodružnejši kakor dekla, le malo posmehljiv.

»Ravno nočo!« zakliče. »Nocoj, ko so vsi satani v hiši! Gospodar je pretepel gospodinjo, a ta se je spoprijela z otroci in služabništvo. Sicer je pa vedno tako, vedno je na vrsti dobček in korist, vedno nemir in nejevolja...«

»Pojdi in poglej, če nas tvo gospodar sprejme pod streho,« pravi mlajši.

Služabnik je odšel. »Te sedi ni vrnil.«

Mlajši potrka še tretje.

Topot je prisel sam gazda, ves zaripljen v obraz od jeze in s palico v roki. Poleg njega je še pes.

»Če ne nehata trkati,« je rek, »bosta zvezela, po čem je mast, a moj pes vama bo na vajinu v hiši!«

To reški, zaloputi vrata.

Starejši se je bil previdno umaknil v stran in se krizal. Mlajši ne reče nič, a idoč mimo prazne staje, vrže vanjo kosti ovece, ki jo je bil njima na časi zaklal revni pastir... In načrast je iz teh kosti, padl na gola tla, nastalo veliko število debelih ovac, tako, da jih je bila polna staja... Nato je dvojica nadaljevala pot.

»Zakaj si storil to?« vpraša starejši. »Siročaku, ki naju je bil pogostil, nisi dal nič, a temu prekletemu brezbožniku povečuješ gostavo.«

»Bogastvo je njegovo prekletstvo in njevo prekletstvo bo rastlo z njegovim bogastvom. Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebesko kraljestvo tudi na zemlji,« je rekel Jezus. Mlajši od potnikov je bil nameč Jezus, starejši pa njegov služabnik Peter. In oba sta krenila dalje po svetu, iskat ljudi blage volje.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zaviso

v novi lastni posledi

sprejemna tranzitna vloga in jih obrestuje najbolje.

Donor je pri njej naložen popolnomo verno ker jemči zavoj poteg rezerv in hči nad 3000 članov-početnikov z vsemi svojim premoženjem.

LIPSKI POMLAĐNI SEJEM 1934

začne 4. marca

33 1/3 % popusta pri vožnji na nemški železnicah!

Vsa obvestila daje:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Dvořakova ul. 3/II

ali

Zvanični biro ladjpiškog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33

Inserirajte v „Slovencu“!

Šah

Prvak Združenih držav v Ameriki, Frank Marshall, bo moral v kratkem braniti svoj naslov proti mlademu mojstru Kashdanu. Kashdan ima lepe zglede, da v tem matchu zmaga, ker je Marshall že star in se tudi ni nikdar izkazal v matchih za tažo nevarnega nasprotnika, kot je bil na turnirih Marshalla moč obstoje v napadu, kar pa proti Kashdanu ne bo imelo posebne prodorne sile, ker je Kashdan izborn v poziciji igri, tredno hiadnokrven v obrambi in tudi tehnično Marshalla nadkrije. Za ta match je moral Kashdan zbrati pet dolarjev, polovico toliko kot zahteva svetovni prvak.

Tudi Aljehin bo moral kmalu braniti svoj naslov. Z Bogoliubovom sta se v decembri dogovorila na trideset parij, ki jih bosta spomladi odigrala v raznih nemških mestih. O Bogoliubovu misli večina, da nima izgledov proti Aljehinu. Kljub temu pa prav lahko pride do presečenj, ker je Aljehin v zadnjem času že večkrat pokazal slabovo. Gotovo je, da bodo parijte iz tega matcha zelo zanimive, ker se bo Bogoliubov boril za žive in mrte.

Danes prinašamo naslednjo partijo iz zadnjega kola Trebičevega turnirja na Dunaju. Sistematična igra Grünfelda je zelo poučna.

Grünfield : Glass

1. d2-d4, d7-d5. 2. c2-c4, d5×c4. 3. Sg1-f3, Sg8-f6. 4. e2-e3, c7-c5. 5. Lf1×c4, e7-e6. 6. 0-0, Sb8-c6. 7. Sb1-c3, a7-a6. 8. Dd1-e2 (To je boljše kot a2-a4, ker se z a2-a4 slab podje b4, kar prispomre črnemu, da doseže izmenje), b7-b5. 9. Lc4-b3 (Grünfeld misli na izvedbo potec d4-d5, sicer bi igral Lc4-d3), Lf8-e7 (Ker misli beli igrali d4-d5, bi previdel z Lc8-b7 vsaj indirektno še enkrat kriti polje.), 10. Tf1-d1, Dd8-c7. 11. d4-d5 (Z izvedbo to potec dobi beli trajno inicijativo), e6×d5. 12. Sc3×d5, Sf6×d5. 13. Lb3×d5, 0-0. 14. b2-b3, Lc8-g4. (Črni bi moral nekaj ukreniti proti lovcu d5 in sicer z Lc8-b7), 15. Lc1-b2, Ta8-c8 16. h2-h3, Lg4-h5. 17. a2-a4 (Grünfeld vodi napad energetično napred), Dc7-b6. 18. a4×b5, a6×b5. 19. Lb2-c3. (S tem je preprečil beli Sb4 in obenem preti Db2!), Tf8-e8. 20. De2-a2, Le7-f6. (Črni se hoče oprostiti nepristnega lovca c3, čeprav mora pri tem dovoliti podvojitev pešcev). 21. Lc3×f6, g7×f6. 22. Da2-b2, (Grünfeld je provociral novo oslabljanje nasprotnike pozicije, kar takoj izkorča), Sc6-b4. 23. Td1-d2. (Na Le4 bi prišlo Lg6.) Tc8-d8. 24. Ta1-d1, Kg8-g7. (Tukaj bi imel črni lepe izgledne na remis, če bi pomenjal lahke figure, ker bi potem prisla njegova premoč pešcev na damske križi do izraza.), 25. Db2-c3, Td8-d6. (Boljše bi bilo vzeti na d5.) 26. e3-e4, Lh5×f3. 27. Dc3×f3, Te8-e5. 28. Df3-g3+, Te5-f2. (Črni je moral žrtvovati pešca, da si otvoriti šesto vrsto.), Kg8-g7. 29. Df5-g5+, Kg7-f8. 30. Dg5×f5 (Črni je moral žrtvovati pešca, da si otvoriti šesto vrsto.), Kg8-f7. 31. Df5-g5+, Kg7-e7. 32. Tf5-e8. 33. Df4-e4.

Gospodarstvo**Plaćilni promet naših železnic**

Kakor je znano, se mora za blago, kupljeno v inozemstvu in posiano v našo drzavo plačati voznina po železnici, že na odpremni inozemski postaji za prevoz po inozemskih železnicah, kakor tudi za prevoz po vseh železnicah različnih držav, kjer se prevaža blago. Tako mora pošiljatelj blaga pri nas plačati voznino, ne samo za domači potek, pač pa tudi za potek po vseh inozemskih železnicah, po katerih se bo vozilo blago. Istočato mora potnik kupiti na domači postaji vozni listek, ki velja naravnost za doloceno postajo v inozemstvu. S tem pa nastajajo zapleteni obračunski posli, pri katerih si stoje najrazličnejše železnice kot dolžniki in istočasno kot upniki nasproti. Naravno je, da so vsi ti dolgovi in terjave najrazličnejših železnic, izraženi v najrazličnejših valutah in da je razplet končnega salda zelo težaven posebno pri današnjih tečajnih spremembah in deviznih težkočah.

Ta medsebojna izravnjanja medsebojnih železnih dolgov in terjatev (ki so se svoječasno še mnogoč s povzetji) iz prevozne službe, iz naslova primanjkljajev, refakcij, odškodnine itd. sta vršila do nedavnega časa dva velika mednarodna železniška klirinška zavoda in sicer: obračunski urad srednjeevropskih železniških uprav v Berlinu in Osrednjem kompenzaciji urad v Bruslju.

Naše železnice so bile član bruseljskega urada do leta julija meseca 1. 1932. Tedaj pa je ta urad prenehal, ker so posamezne železnice prenehale plačevati svoja salda, ker so prišle radi uvedbe deviznih omejitev v plačilne težkoče. Dolg posameznih uprav temu uradu je narastel na okoli 100 milijonov belgijskih frankov. Mesto tega urada so se poslužile nekatere uprave klirinskoga izravnjanja v berlinskem uradu. Večina uprav pa je sklenila kontokorentne pogodbe, na podlagi katerih se mesečno obračunavajo medsebojni dolgori in terjave ter tudi mesečno izravnavajo salda v devizah preko narodnih bank in upravnic v valuti one države, kateri pripada upravna uprava tega mesečnega salda.

Ta način je povzročil pri vseh železnicah, tako pri nas kakor v inozemstvu silne težave, ker je v današnjih razmerah težko izpolnjevati obveznosti plačevanja v devizah in ker je riziko stalnih sprememb borznih tečajev velik. Na drugi strani pa ta način izravnjanja povzroča tudi veliko dela in je popolnoma neumesten, ako pomislimo, da morajo n. pr. naše železnice plačevati salda inozemskim železnicam, med tem ko sprememajo zopet od istih mnogo večje zneske, tako,

da znaša končni saldo vseh terjatev in dolgov okoli 10 milijonov dinarjev v našo korist.

Lansko leto pa se je vpustil ponovno bruseljski kompenzaciji urad, kateri stoji pod nadzorstvom mednarodne železniške Unije v Parizu in katerega upravlja belgijska železniška uprava. Ta obnovljeni klirinski urad je osnoval poseben garancijski fond z 20 milijoni frankov, v katerega mora plačati vsaka železniška uprava svoj brezobrestovalni del po posebnem proporecu. Ta fond služi za kritje saldov uprav, ki bi pravčasno ne plačale saldo v obračunu, ki se vrši vsakega 15. in zadnjega v mesecu. Obenem mora izdati narodna banka za vsako železnicu, ki pristopi v ta urad, posebno garancijsko pismo, s katerem se obvezuje plačati, od tega urada izdane plačilne naloge za svoje železnice.

Pod temi novimi pogoji, ki so dovolj strogi, je zagotovljen mednarodno-železniškemu kliringu finančni obstoj in nemogučenje vsake presenečenja in tudi zloraba.

Po dosedanjih kontokorentnih pogodbah, ki so se izkazale kot največja zapreka za normalno funkciranje mednarodne železniške službe, je ostala naša žel. uprava visoko aktivna, takoj n. pr.

pri Avstriji za okoli . 42 mil. Din
pri Bolgariji za okoli . 12 mil. Din
pri Madžarski za okoli . 8 mil. Din

Avtrijske državne železnice ne plačujejo svojega starega dolga, ki jih znaša do 25. sept. 1933 okoli 37 milijonov Din ter so prišle s predlogom, da bi se ta njihov dalj kompenziral s dolgom naše splošne državne uprave napravil avstrijskemu staropokojninskemu fondu bivših južnih železničarjev, kateri znaša okoli 100 milj. Din in katerega je naša država prevzela po rimskega sporazuma.

Napravili vsem ostalim upravam so naše železnice aktivne, razven Romunije (s par sto tisoč dinarji mesečno) in Grške (s par stotisoč drahman mesečno).

Visoka aktivnost naših železnic v mednarodnih železniških finančnih izvirih iz razmeroma močnih tranzitnih direktnih zveznih in pa jadranskih prometov.

S pristopom v bruseljski kompenzaciji urad bodo odpadli vsi komplikirani posli posameznih likvidacij in se bodo vršila, po tem uradu skupna izravnjanja z vsemi onimi železnicami, ki so že članice tega urada. To je edina korist naših železnic, ki jo bodo imeli od tega urada. A ta korist ni majhna.

Anglointernationalbanka in Amsterbanka, veliki delnici poleg velikih upnikov: Solway, Bruselj Banca commerciale Italiana, angl. in holandski finančni kapital.

Cinkarna, d. d. v Celju sklicuje občni zbor za 3. marca ob 15 (bilanca 1931, volitve uprave in nadzorstva). Bilanca za 1931 izkazuje izgubo 6.603 Din pri glavnici 3 mil.

Izprememba firme. Brodarska družba Boka je izpremenila svoj naziv Zeitska plovilna in je bil sedež prenesen iz Kotora na Cetinje.

Izbrisni iz trgovskega registra: Thomas Götz, trgovina s pivom v zaprtih steklenicah, Maribor; M. Ossawitsch, Celje; Josip Rebuschegg, mesarija v Celju; Vetrigradovina Sloga Dežman in Wagner, Celje; Kedl Marija in Comp. Trgovina z m. bl. pri Zvezdi v Gaberju; Cizej in Rančigaj, trgov. z m. bl. blagom, Gor. Radgona, Sp. Gris; Gerkman Franjo, tovarna usnja v Laškem, Podr. R. Bunc in drugi, podružnica ljublj. firme v Mariboru; Alojz Klima in Co., trgov. agentura in komisija, Maribor; Franc Rainier, trg. z m. bl. blagom, Maribor; Stieber Hilda, trg. z dež. pridelki v Mariboru; Gjuro Valjak, spec. vetrigradovina z vinom, Maribor; Josip Rancigaj, izvoz perutnine itd.; Police; Franciška Jeglič, trg. z m. bl. blagom in dež. pridelki, Rače; Klinger Jožef, trg. z m. bl. Slovenigradec; Cuček Company, prej Feliks Merzer, tovarna parfumov v Strnišču pri Ptaju; Fr. Cuček in Co., industrija lesne volne in zabojev, Strnišče pri Ptaju; Sliva, tovarna sadnih konzerv Franc Cuček in drugi, Strnišče; Bogomir Dragar, trg. z m. bl. blagom, Velenje; Hohnjec in Rojnici, trg. z m. bl. blagom in dež. pridelki, Vojnik.

Konkurz je razglasen o imovini Suppanz Gizele roj. Kühar, trgovke v Mariboru, imetnice firme Vincenc Kühar, trg. z železino (m. bl. blagom), Aleksandrova cesta 1; narok za sklepanje poravnave: 26. marca, oglasi se je do 21. marca; nudi 5 mil.

Nemška in češka trgovinska bilanca v januarju 1934. Prvikrat po več letih je bila zaradi velikega uvoza sirovin nemška trgovinska bilanca v januarju letos pasivna za 31 milj. mark (v decembru aktivna za 49 milj.). — Češka trgovinska bilanca je bila v januarju aktivna za 20 milj. Kč.

Znanost in industrija. Britska industrija se ima zahvaliti družbam za znanstveno raziskovanje, ki delajo skupno z uradom za znanstveno in industrijsko raziskovanje, za velike prihranke. Letno poročilo tega urada pravi, da so raziskovanja znanstvene družbe za elektroindustrijo, ki stanejo letno 80.000 funtov, prinesla industriji prihranek 1.000.000 funtov. Raziskovanja znanstvene družbe za lito železo bodo prinesla prihranek industriji 200.000 funtov. Podobna raziskovanja za železo in jeklo omogočajo prihranek 392.000 funtov pri porabi koksa v visokih pečeh in 341.000 funtov pri porabi premoga za izdelovanje jekla. Tako se zaradi znanstvenih raziskovanj zmanjšujejo proizvodni stroški.

Borza

Dne 17. februarja

Denar

Ta teden je znašal promet na ljubljanski borzi 2.088 mil. Din v primeri z 2.345, 2.043, 2.315 in 3.461 mil. Din v prejšnjih tednih.

Curih. Pariz 20.38, London 15.91, New York 31.75, Bruselj 72.10, Milan 27.20, Madrid 41.90, Amsterdam 20.25, Berlin 122.25, Dunaj 73.33 (priv. 57.15), Stockholm 82, Oslo 80, Kopenhagen 71, Varšava 58.30, Atene 2.99, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05.

Zivina

Mariborski svinjski sejem 16. februarja. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 99 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prasiči 5—6 tednov starci kom. 100 Din, 7—9 tednov starci 140—150 Din, 3—4 meseci starci 200—250 Din, 5—7 meseci starci 330—360 Din, 8 do 10 meseci starci 450—500 Din, eno leto starci 680—850 Din. Kilogram žive teže 7—8 Din, mrtve teže 9.75—10 Din. Prodanih je bilo 39 svinj.

Hmelj

Zatec (CSR), 15. februar. Povpraševanje za žateško blago je slejko prej znatno. Mnogo lastnikov blaga sploh noče prodati in tako presega povpraševanje ponudbe. Pri tem zvrstjem razpoloženju so cene naravnih na 1450—1650 Kč (za 50 kg).

Nova pomočna blagajna v Mariboru. Splošno vzajemno podporno in kreditno društvo, r. z. o. z. v Mariboru je ustanovila zavarovalni oddelok pod imenom »Naprednost«, reg. pom. blagajna. Ustanovni občni zbor »Naprednost« bo v nedeljo 4. marca ob pol 16 v Narodnem domu.

Rokonstrukcija Jugosl. Združene banke. Dužniki »Oesterreichisches Volkswirt« poroča, da so preddelki za sanacijo Jugosl. Združene banke tako napredovali, da je že predložen rekonstrukcijski načrt za bilanco. Po tem načrtu se glavnica zniža od 185 na 18.5 milj. Din (v razmerju 10 : 1). Rezervni fond 56 mil. Din se porabi za odpise. Upniki razen privilegiranih (Narodna banka, Poštna hranilnica, lastniki zastavnih listov) bodo dobili 20% terjatev do 50%. Povečana bo glavnica na ta način, da se 50 mil. Din vlog velikih upnikov izpremeni v prednostne delnice. Veliki upniki so: Societe de gestion,

18. februarja 1934.

Sport**Nadaljnje akcije ministrstva za telesno vzgojo za propagando smučarsvta**

V svojem delu za razvoj in razširjenje smučarsvta je ministrstvo za telesno vzgojo narodno sklenilo izvesti v sporazumu z našo zimskosporino zvezro tri tedenske tečaje za smuške instruktorje in sicer v sarajevski, zagrebški in belgradski poduzevi. Tečaji prično 20. t. m. in sicer na Palah pri Sarajevu, v Mrkoplu in na Zlatiboru. Pravico udeležbe imajo osebe iz raznih mest, kjer smučarsvo še ni razvito, a prevzemajo obenem obvezno, delati po končanem tečaju na razvoju smučarsvta v določenih krajih. V vsak tečaj je omejeno število 30 oseb, prijav je dvakrat toliko. Ministrstvo prevzame stroške oskrbe tečajnikov, zvezre odn. poduzeve določijo vodje tečajev, ki morajo biti zvezni smuški učitelji.

Da se razširi smučarsvo tudi med skavti, je sklenila zvezna skavtov prirediti tečaj za skavte iz vse države, ki se je ravnonos pričel na Zlatiboru. Tudi ta tečaj je ministrstvo znatno podprlo, udeleženci stanujeta v novem domu higijenskega zavoda v Zlatiboru, zvezra jim je dala vso opremo, a tečaj vodi Mariborčan Boris Kozuh. Vsega se udeležuje skavtskega tečaja na Zlatiboru 35 udeležencev.

Smučarsvo gre dalje svojo pot, širi se v vse kraje in v najkrajšem času pri sedanjem sistematičnem delu ne bo v naši državi kraja, kjer ne bi bil ta sport tako razvilit, da bo mogel povsem zasluženo nositi ime pravega narodnega sporta.

Celjski sport

SK Jugoslavija v Celju, table-tenis sekacija razpisuje za 11. marec 1934 turnir za pokal v singlu gospodov in double gospodov. Turnir v singlu gospodov za prehodni pokal SK Jugoslavije v Celju se vrši dne 11. marca t. l., začne se ob 9 dopoldne. Vrši se v Domu, Samostanska ulica 2. Pristop imajo vsi verificirani in neverificirani igralci, člani pri JTTS včlanjenih klubov. Igra se po sistemu vsak z vsakim, ako se prizavi 10 ali manj igralcov; ako se jih prizavi nad 10, se igra Best of five. Padnji štirje v finalu po igraju vsak z vsakim. Prvi trije dobe praktična daria. Prvi pa dobi, poleg tega še prehodni pokal, ki postane njezina trajna last po treh zmagah zaporedoma ali petih v presledkih. Naslov brani Ludvik Nemec, Murška sobota.

Tako po končanem turnirju se vrši turnir v double gospodov in sicer igrajo vsak par z vsakim. Prva dva para dobija praktična daria. Člani komiteja ter vrhovni sodnik se izbere pred igramen. Prijava se pošiljajo na naslov: Tine Kočur, Celje, Vodnikova ulica 2. Prijava 10 Din za vsako disciplino. — Igra se v »Villa« žogicami. Klub pa si pridrži pravico premembe propozicij do dne žrebovanja, ki se vrši v nedeljo 11. marca ob 8 zjutraj v klubovi sobi v Domu.

Bled-jezero: — 6°, jasno, 35 cm sneža, smuka dobra, led gladav, 30 cm debel; Kranjska Gora, Rateče-Planica: — 7°, barometer se dviga, jasno, mirno, 70 cm sneža, Vršič in Tamar 250 cm pršica.

Poverjeništvo JLAS Maribor

Termini prireditve v letu 1934:

23. marca: Cross-country prvenstvo Maribora (Zeleznica).

Nedelja v aprilu: Medkulski meeting (Rapid).

20. maja: Binkoštna štafeta skozi mesto (Maribor).

26. in 27. maja: Momčadsko prvenstvo države (Pover. JLAS).

10. junija: Olimpijski dan!

16. in 17. junija: Alimpijski desetko in južniški petoboj (Zeleznica).

Nedelja v juniju: Medkulski meeting (Maraton).

4. in 5. avgusta: Prvenstvo Maribora po edinstvenem (Pover. JLAS).

23. septembra: III. Pohorski tek (Maraton).

7. oktobra: III. Mladinski gozdni tek (Maraton).

1. decembra: Tek »Osvobojenja«, Vahtar-pokal (Maribor).

V sledišču ugodnega poteka pogajani zvezci, bi v juniju nastopili reprezentanti Francije v neoficilnem srečanju z reprezentanco Jugoslavije v Mariboru. Vodijo se tudi pogajanja z reprezentanco Zagreba in Ljubljane.

Sebastek opolnomenih delegatov vseh mariborskih klubov se vrši v četrtek, dne 22. februarja 1934 ob 19 v Aljaževi sobi hotela »Orel«.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

a) telefonično po stanju, dne 17. februarja ob 7 zjutraj: Bistrica, Boh. jezero: — 8°, jasno, mirno, na solnčni strani pršica 10 cm na podlagi 90 cm, na senčni strani sneg zmrznen in trd smuka prav dobra;

Bled-jezero: — 6°, jasno, 35 cm sneža, smuka dobra, led gladav, 30

Mali oglasi

Prireditve

V kavarni »Stritar« vsak večer koncert. (r)

Službe iščejo

Boljša ženska oseba srednjih let, išče mesta sobarice k starejši dami ali k starejšemu gospodu. Cenj. ponudbe pod št. 1289 na upr. »Slov.« a

Trgovski pomočnik išče zaposlitve v mestu ali na deželi, gre tudi za skladniščnika. Ponudbe pod »Delavem« na upr. »Slov.« št. 1744. (a)

Gradbeni tehnik vojaščine prost. z dobrimi šolskimi spričevali - želi primerne zaposlitve. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1735. (a)

Trgovska pomočnica pridna, poštena, vajena gostilne, želi primerno službo. Nastop takoj. - Grem za majhno plačo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1717. (a)

Postrežnica snažna, poštena, išče zaposlenja pri gospodinjstvu ali v pisarni za dopoldanske ure event. popoldne. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1713. (a)

Pekovski pomočnik išče službe takoj ali po nezne. Šel bi tudi za raznašalca. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1581. (a)

Trgovska pomočnica mlada, želi službe v kakšni boljši trgovini. Nastop meseca marca. Naslov v upravi »Slov.« Celje. (a)

Nagrado debi, kdor preskrbi trgovskemu pomočniku meš stroke, nekadilcu, pridnemu, poštenu, vestnemu, službo sluše, inkasanta ali kaj podobnega. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Veliko jamstvo« št. 1667.

Kuharica poštena, snažna, varčna, išče službe v župnišču. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Župnišče« št. 1758. a

Elektroteh. pomočnik ki se razume tudi na po pravile in inštalacijo radio aparativ, ter izvezban v trgovini — išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Izvezban« št. 1789. (a)

Prodajalka mešane stroke išče mesto. Gre za manjšo plačo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1788. (a)

Službodobe

Sobar ki se razume tudi na dela na vrtu, z večletnimi spričevali, se sprejme. Stalno mesto s popolno oskrbo in plačo. — Ponudbe na: Vlado Radan, Zagreb, Mihanićeva 14. (b)

Potnika ki bi prevzel poleg drugih zastopstev še eno — iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Provinija« št. 1567. (b)

Učenka sprejme takoj modistka Ida Škofer-Wanek — Pod Trancō 2. (v)

Pouk vse predmete po 8 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Akademik« št. 1685. (v)

Instruiram vse predmete po 8 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Akademik« št. 1685. (v)

Uspešno nemško konverzacio nudim po 5 Din od ure. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Gladi nemško« 1683. u

Modistka

sprejme takoj stalno pomočnico. Ponudbe z zahtevo plače in prepis spričevala pod »Spretna« na upravo »Slov.« št. 1751. (b)

Kmečko dekle

16 letno — sprejmem. Pomagala bi tudi pri drugih delih. Setina Janez, Smarena gora 49, p. St. Vid nad Ljubljano. (b)

Zastopnika z inkaso

za okraj Gornji grad — iščemo. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Stalna služba« št. 1638. (b)

Starejšo žensko

krščansko, pošteno, ki bi skrbela za gospodinjstvo in bila ljubiteljica otrok — sprejmem. Naslov v upr. »Slov.« Maribor št. 140. b

Privatna hiša

išče za takoj slugo, ki se dobro razume tudi na vrtnarska dela. Ponudbe na navedbo zahtev in znamenje na: Hinko Kranjc, Dubrovnik II. (Lapad) — Pension Sumartin. (b)

Izvežb. prikrojevalka

za boljšo damske konfekcijo v večjem obsegu, se sprejme takoj v Ljubljani. Starost do 25 do 35 let. Služba stalna, plača dobra. Pismene ponudbe z navedbo dosedanje prakse je nasloviti na upravo »Slovenca« pod šifro Prikrojevalka št. 1696.

Mesar. pomočnika

takoj sprejmem. Oziram se samo na osebne prošnje. Jože Musar, mesar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 61. (b)

Restavracij. kuharico

z dobrimi spričevali sprejme takoj restavracijo v Ljubljani. — Dopisi pod »Kuharica Ia« na upravo »Slovenca« št. 1801. (b)

Perfektna kuharica

ki je dovršila gospodinjsko šolo, se sprejme. Ponudbe na gospo Melo Šoten, Beograd, Kosovska 5/I. (b)

Hranilne knjižice

dajemo na vlogo velebank, vrednostne papirje, vojno škodo držav bone. Blairova posojila in na kuarantino blago. Naloge iz province promptno izvršimo Pučka štedionica, Zagreb, Meduličeva br. 31. Telefon 90-03. — Nas zastopnik za dravsko banovo in Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12, na katerega se je obrnil.

Učenka

ki zna tudi nemško, sprejme Anton Šinkovec, trgovec s čevljem, Pod Trancō št. 1, Ljubljana. (v)

Vrtnarski vajenec

z vso oskrbo v hiši, se sprejme. Vrtnarstvo Janežič, Mengš. (v)

Učenec

za vecjo trgovino mesečnega blaga na deželi — se takoj sprejme. Pogoje: 14 do 15 let star, močan, zdrav, pošteni staršev, z dobrim šolskim spričevalom ter dober računar. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Učenec« 1642. (v)

Kovaškega vajenca

takoj sprejmem. — Hrome Franc, vozni in podkovski kovač, Smartno ob Savi, p. Moste. (v)

Učenca

za pekovsko obrt, z vso oskrbo v hiši, sprejmem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1722. (v)

Petnajstletno dekle

z dobrim spričevalom, želi kot vajenka v trgovino. Gre v mesto ali na deželo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1668. (v)

Učenka

sprejme takoj modistka Ida Škofer-Wanek — Pod Trancō 2. (v)

Instruiram

vse predmete po 8 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Akademik« št. 1685. (v)

Uspešno nemško

konverzacio nudim po 5 Din od ure. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Gladi nemško« 1683. u

Zasluzek

Za obnošene ženske obleke

ali perilo grem na dom šival. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Damski« št. 1753. (z)

Denar

Družabnika

z gotovino išče že nad trideset let dobro vpeljana veletrgovina. Dopise na upravo »Slov.« pod »Engro Ljubljana« 1675. d

Vložna knjižica

Ljublj. kreditne banke za 100.000 Din

se prevzame s polno vrednostjo na hipoteko na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Engro Ljubljana« 1675. d

Stanovanja

ISČEJO:

Dvosobno stanovanje

solnčno, išče dvočlanska družina. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »V centru« št. 1743. (c)

Dvosobno stanovanje

solnčno, pritiklinami — iščeta mestu na 1. april

ali maj dve osebi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gostilna« št. 1779. (n)

Dvo prazni sobi

oddam. Opeksarska cesta št. 23. (s)

Opremljena sobo

oddam boljšemu gospodinju v bližini sv. Jožeta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1688. (s)

Stanovanje

tri ali štirisobno s pritiklinami, v novi vili z vrom, v bližini tramvaja se išče. — Eventuelno se plača za dve leti vnaprej, ako je cena temu primerena. Prednost imajo opremljena stanovanja brez perila. Ponudbe na glasni oddelek »Slovenca« pod »Denar vnaprej« 1718. (c)

Najkutantnejša posojila

Za Vas posluje »Zaščita«,

reg. zadružna z omej. zav., Ljubljana, Masarykova c. št. 14-II. Zaupajte Vaše težave, poverite ureditev Vaših obveznosti zadruži, ki je v neštetičnih slučajih posredovala med upniki in dolžniki z dokazanimi in odličnimi uspehi.

Prazno sobo

izšče starejša gospodinčna

s 1. marcem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1803. (s)

Dvosobno stanovanje

s kabinetom, kopalnicom,

pritiklinami, visokoprilitično

ali l. nadst., v centru,

iščem. Ponudbe pod »Ma-

la družina« na upr. »Slo-

venca« št. 1659. (c)

Hranilne knjižice

Mestne ljubljanske hranilnice z 18.000 Din iščem proti mesečnemu odplačilu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1801. (c)

ODDAJO:

Opremljeno sobo

zračno, parketirano, oddam solidnemu gospodu

s 1. marcem. — Poljanski

nasip 10, desno stopnje, II. nadstropje, Požar.

Dvosobno stanovanje

komfortno, oddam za ta-

koi ali pozneje Naslov v

upravi »Slovenca« pod

št. 1547. (c)

Upravni odbor

Oražnovega dij. doma

oddam s 1. marcem t. l.

po eno enosobno stanovanje s kuhinjo v Wolfo-

vi ulici št. 12 in na Do-

leniški cesti št. 23. — In-

formacije se dobne pri hiš-

niku v Wolfovici ulici 12. (c)

Stanovanje

podprtlično, v mestu, so-

ba in kuhinja, se odda

s 1. marcem. Naslov v

upravi »Slovenca« pod

št. 1686. (c)

Enosobno stanovanje

s pr

Prodamo

Vrečje za oglje
močne, trpežne — nudim
v vsaki množini in po
nizki ceni. Ljudevit Sirc,
Kranj.

Pridelke suhe robe
kot obode, rešeta, žlice,
krožnike in dr. prodaja
po nizki ceni Zveza les-
nih domačih obrti, odde-
lek Sodražica. - So-
lidno blago direktno od
obrtnika.

(II)

Suh les

za mizarje, kolarje, stru-
garje in sicer za 5 m³
javorja, 7 m³ hruske, 1½
m³ hrasta, 1 m³ jesena,
deske in plohi, naprodaj.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 1555.

(II)

Trgovina

z mešanim blagom in
buffet, v središču 3 to-
varn, vsled družinskih
razmer poceni naprodaj.
Sigurna eksistensa. Vpra-
šanja nasloviti na: Milan
Serdar, trgovina mješovi-
te robe, Zagreb, Rusano-
va 24.

(II)

Gozdne sadike:

smrekove in mecesovne
bom oddajal po nizki ceni
za spomladansko saditev.
Naslov: Ozbolt A.,
upravnik, Koprivnik, Ko-
čevje.

(II)

Nogavice, rokavice

in pletenine. Vam nudi v
veliki izbiro najugodenje
in načence. Tvrda Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg (II)

(II)

Šivalni stroj

z okroglim čolniskom —
poceni naprodaj. Dvo-
kova ulica 3, I. nadstr.,
levo.

(II)

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik
Tržaška cesta štev. 16

Telefon 33-13

VATO

v tablah in za odeje —
preden naročite za Vašo
potrebo — zahteva te moje
vzorce in cenik.

(II)

Arbeiter-Maribor

Perje

puh, 15 vrst — od 8 Din
naprej — ter

volno in žimo

za modroce prodaja naj-
ceneje SEGA, Wolfava 12
Idvorček.

(II)

Otroški vozički

najmodernejsi ter najce-
nejši pri M. Tomšič,
Sv. Petra cesta 52.

(II)

Vsakovrstni vozovi

so naprodaj pri izde-
valecu vozov, ki jih ima
stalo v zalogi razne
vrste ter jih izdeluje
tudi po naročilu. Spre-
jema tudi v zameno in
popravilo. Hromec Miha,
Sneberje št. 47 pri Ljub-
ljani.

(II)

OZNANILLO

Cenjeno občinstvo se vljudno obvešča, da je starožnana gostilna
»Pod Trančo« (pri Olupu) novo prenovljena. Točijo
se prvovalna štajerska in dolenska vina. Na razpolago vedno
mrzla in gorka jedila. Postrežba točna. Cene nizke. Cež ulico
1 dinar ceneje. Za obilen obisk se priporoča Josip Olup,
Ljubljana, Pod Trančo, Stari trg 1.

Zapustila nas je za vedno naša draga tetja, sva-
kinja in sestrična, gospodična

Franja Žebre
učiteljica v pokoju

dne 17. t. m. po mučnem trpljenju, spravljena z Bogom.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v pon-
deljak, dne 19. t. m. ob dveh popoldne izpred mrtva-
ške veže Stara pot št. 2.

Ljubljana, dne 17. februarja 1934.

Družina Žebre.

Izložbeno okno
2 × 2 × 0.45 m. celo, z
vratni, proda Snoj, Ježen-
st. 97. (I)

VINA
prvovrstna po najugodnej-
ših cenah kupite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.

Sveže načinljive norveško
ribje olje
iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam.

Sibje kulturne vrbe
amerikanke, obeljeno in
neobeljeno, ter sadike
proda Josip Zupane, Pluji.

Umivalnik
z ogledalom in marmor-
natno ploščo poceni pro-
dam. Trnovski pristan 40,
levo.

Nova konfekcija!
Damske in dekliske oble-
ke vseh vrst, plaščev ter
šolskih in pisarniških halj.
— Sv. Petra cesta 8, na-
sproti hotela Loyd.

Obiščite našo razstavo
OTROŠKIH VOZIČKOV

Celovška c. 26, Ljubljana VII
KUCLER & CO.

tovarna o roških vozilov.

Trčen med

cvetličnoajdov — prodam
po 14 Din kg. Razposi-
ljam do 20 kg naprej —
franko Novo mesec. Pepi
Hudoklin, čebelari, Brus-
nice.

10.000 hmelovk

od 7 m dalje, enkrat rab-
ljenih, 3.50 Din za komad —
naprodaj.

Prvovrsten fotoatelje

v večjem mestu Slovenije
naprodaj. — Ponudbe pod
»Prima foto« na Anončni
biru Hinko Sax, Maribor.

Posnemalnik

Alfa, 200 l na uro, skoro
nov, in 13 vrčev trans-
portnih, skoro novih —
poceni prodam. M. Štup-
nik, p. Dobropolje.

Puško

dvocevko, petelinko, kal.
16 mm, sistema »Bayord«,
skoraj novo, po ugodni
ceni prodam. — Naslov v
upravi »Slov.« št. 1773. (II)

Pomaranče

in

abolka močanke

nudi po nizki ceni

Gospodar, zveza

Ljubljana

—

Polenouko

slanike in sardine, za-

jamčeno kaljiva se-

mena, trsne škarje,

razno železnino

kupujte pri

J. O. JAGODIČ,

Celje

Glavni trg, Gubčeva ulica

Kdor rabi

pisarniške in šolske potrebščine, pisemski papir,
kipte, križe, svečnike, svetinje, slike,
mašne knjižice ter nabožne
knjige, kupuje pri

Trgovci imajo primeren popust!

zato

ker imajo veliko zalogo,
zelo bogato izbiro, solidno
nizke cene ter ločno postrežbo.

angleškega
in češkega
sukna!

BOGATA IZBIRA!

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Do preklica jemljemo
v račun zopet hranilne
knjižice (tudi prepise)
prvovrstnih tukatišnih
denarnih zavodov

PROST
VSEH MUK

POAPNENJA

ŽIL!

Gospa B. K. iz W. nam piše:
Zdravja svojega moža si ne bi mogla
mislit brez Vašega zdravilnega in v
resnicu čudovitvenega sredstva. Ni mogel
že skor več hoiti, govoril je zelo
slabo in tudi jasno misliti že ni mogel
več. Sedaj dobro govoril ter dela dajše
izlete in potovanja brez težav.

Zahvaljujem se na
lepše in načrtenej!

Znanstveno razpravo o tem domačem
zdravljenju s pitjem poslje na žejno

popoloma brezplačno

poštno zbiralno mesto:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln

Ringbahnstrasse 24, Abt. P. 119

Pomladarske
novosti
prihajajo

Trgovski
dom
Maribor

Sprejemamo tudi hranilne knjižice do preklica!

Zahvala

V naši težki bolesti zaradi izgube na-
šega srčno ljubljenega sina, brata, go-
spoda

Slavka Novina

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so
nam izkazali sočutje na kakršenkoli na-
čin. Posebno se zahvaljujemo č. o. o.

frančiškanom, vodstvu III. reda, svetni
duhovščini, g. dr. Polensku za zdravni-
ško pomoč, križarjem, g. učitelju Ivane-
tiču za spremstvo s šolsko mladino, so-
rodnikom, poštним uslužbencem, d-ro-
valcem vencev in cvetja in vsem tistim,

ki so nam lajšali trpljenje v bolezni po-
kognika, in končno vsem onim, ki so po-
kognika v tako lepem sprevodu spremili
k večnemu počitku.

Bog tisočkrat plačaj!

Novo mesto, 15. februarja 1934.

Zalujoči starši,
bratje in sestre
ter ostalo sorodstvo.

Modroce

posteljne mreže, železne
zložljive postelje otoma-
ne divane in tapetniške

trdelke sudi načenene

RUDOLF RADOVAN

tapetnik. Mestni trg 13.

Ugodni nakup morske

trave, žime, cvilja za

mdroce in blaga za

prevele pohištva

—

Pšenitno moko

nejboljših mlinov

audi načenene vbetonirane

čista in mleskih zidelkov

A. VOLK LJUBLJANA

Realjeva cesta 24.

Zahvala

Vsem onim, ki so našega nepozab-
nega, nad vse ljubljenega sinčeka-edinca,
bratca, nečaka in vnuka, našega

Frančeka

s skrbjo iskali, vsem, ki so z nami so-
čuvstvovali in nas v naši neizmerni ža-
losti tolazili, naša najiskrenjejsa zahvala.

Prav posebno se zahval

